

AAA_1907 az (EDUMAN) testinin sualları

Fənn : 1907 İqtisadi təlimlər tarixi

1 Müasir kapitalizm cəmiyyətində istehsal səviyyəsi ilə məşğulluğu – istehsal olunan əmtəələr, xidmətlər və uyğun olaraq məşğulluq səviyyəsinin ümumi və məcmu məsrəflərin səviyyəsindən birbaşa asılı olduğunu tədqiq edən nəzəriyyəçi:

- C.Mill
- C.Keyns
- J.B.Sey
- A.Marşal
- A.Piqu

2 C.Keyns multiplikator nəzəriyyəsində hansı amillərə əsaslanır?

- sosioloji və institusional amillərə
- sosioloji amillərə
- psixoloji amillərə
- institusional amillərə
- sosioloji və psixoloji amillərə

3 Klassiklərdən fərqli olaraq, C.Keyns təsbiq etmişdir ki:

- təklif özünün xüsusi tələbini yaradır
- "Laissez faire" (bu söz fransız mənşəli olub, müdaxilə etməmək mənasını verir) prinsipinin yerinə yetirilməsi mütləq makroiqtisadi tarazlığa gətirib çıxarır
- qiymətlər və əmək haqqı çevikliyə malik olurlar
- bazar təbii surətdə özünü tənzimləyir
- özəl sahibkarlıq iqtisadiyyatına daxili qeyri-sabitlik xasdır

4 Keyns qeyd edirdi ki:

- likvidliyə üstünlük vermək kapitalın borc formasında mənfəətli olması deməkdir
- işsizliyin təbii norması əmək bazarının real təbii şəraitinə uyğun işsizlik səviyyəsidir
- tələbin dövlət tərəfindən tənzimlənməsi bazar qüvvələrini pozur
- hazır məhsulların qiymətləri onların istehsalına çəkilən məsrəflərə bərabərdir
- iqtisadi inkişafın mütləq əsasları xüsusi mülkiyyət və azad mübadilədir

5 Aşağıdakı fikirlərdən hansı C.M.Keynsə aiddir:

- hamısı doğrudur
- istehlakın səviyyəsini müəyyən edən əsas amilin gəlirlər olması
- monopsoniya anlayışının elmi dövriyyəyə daxil olunması
- qeyri-təkmil rəqabət nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
- istehlak predmetlərinin azad mübadiləsi ilə iqtisadiyyatın mərkəzdən idarə edilməsi

6 Kobb-Duqlas modelində həmin dövrün hansı amilinin rolu nəzərə alınmamışdır:

- istehsalın texnoloji parametrlərinin nəzərə alınmaması

- təbii resursların rolunun nəzərə alınmaması
- kapital məsrəflərinin rolunun nəzərə alınmaması
- əmək məsrəflərinin rolunun nəzərə alınmaması
- məcmu məhsulun həcmində nəzərə alınmaması

7 İqtisadi artımın hansı nəzəri modeli məhsulun həcmi ilə iki amil: investisiyalar və gəlirin artım sürəti arasında qarşılıqlı əlaqəni əks etdirir:

- Solou modeli
- Kobb-Duqlas modeli
- Harrod-Domar modeli
- C.Robinson modeli
- V.Tinberqen modeli

8 İqtisadi artımın hansı nəzəri modeli milli istehsalın həcmi ilə kapital və əmək məsrəfləri arasında əlaqəni əks etdirir:

- Solou modeli
- Kobb-Duqlas modeli
- Harrod-Domar modeli
- C.Robinson modeli
- V.Tinberqen modeli

9 Kobb-Duqlas modelinə elmi-texniki tərəqqinin əlavə edilməsi ilə formalaşan model hansıdır:

- Solou modeli
- Barro modeli
- Harrod-Domar modeli
- C.Robinson modeli
- V.Tinberqen modeli

10 İqtisadi artımın hansı modelində, iqtisadi artımın milli gəlirin bölgüsündən asılıdır:

- Solou modeli
- Kobb-Duqlas modeli
- Harrod-Domar modeli
- Tinberqen modeli
- Robinson modeli

11 Sol Keynsçilərin tədqiqat obyektini nə təşkil edirdi:

- Keynsin nəzəriyyəsinin yeniliyini, onun inqilabi rolunu və neoklassik məktəblə əlaqəsinin olmadığını qeyd edirdilər və Keynsçi modellərdə milli gəlirin bölüşdürülməsi kimi amillərin nəzərə alınmasını təklif edirdilər
- Keynsçiliyin inkişafının bu istiqaməti neoklassik sintezin yaranmasının əsası olmuşdur
- Keynsin nəzəriyyəsinin neoklassik ənənələrlə əlaqələndirməyə çalışmışdır
- Keynsin nəzəriyyəsinin yeniliyini, onun inqilabi rolunu və neoklassik məktəblə əlaqəsinin olmadığını qeyd edirdilər
- Keynsçi modellərdə milli gəlirin bölüşdürülməsi kimi amillərin nəzərə alınmasını təklif edirdilər

12 Neokeynsçilər qeyri-sabitliyin və tsiklik dəyişikliyin səbəbini nədə görürdülər:

- təkrar istehsal əlaqələrinin xüsusiyyətlərində

- iqtisadi sistemin zahiri pozulmalarında
- qiymətin dəyişməsində
- tələbin dəyişməsində
- təklifin dəyişməsində

13 C.M.Keyns A.Marşalın hansı fikrindən iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi konsepsiyasını əsaslandırmaq üçün istifadə etmişdir:

- vaxtı bir iqtisadi amil kimi iqtisadi təhlilə tətbiq etməsi
- faiz nəzəriyyəsi
- mükəmməl rəqabət şəraitində istehsalın optimallaşdırılması
- pulun kəmiyyət nəzəriyyəsi
- ümumi tarazlıq nəzəriyyəsi

14 İqtisadi tsiklin əsas səbəbi C.Keynsin multiplikator-akselelator təliminə uyğun olaraq yönəldilən investisiyalardır. Bu hansı nəzəriyyədir?

- marksist nəzəriyyə
- uyğun olaraq yönəldilən investisiyalardır. Bu hansı nəzəriyyədir?
- xarici amillər nəzəriyyəsi
- dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi

15 İqtisadi tsiklin qısa müddətli dövrdə əsas səbəbi dövriyyə fondlarına yönəldilmiş investisiyalardır. Bu hansı nəzəriyyədir?

- əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi
- monetar nəzəriyyə
- marksist nəzəriyyə
- dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- xarici amillər nəzəriyyəsi

16 Aşağıdakı əsərlərdən hansı postkeynsçilik cərəyanının görkəmli nümayəndəsi Con Robinsona məxsusdur:

- "C.M.Keyns iqtisadçı və siyasi xadim"
- "Kapital yığılımı"
- "Bölgünün alternativ nəzəriyyəsi"
- "İqtisadi tsikllər və milli gəlir"
- "Keyns nəzəriyyəsinin rəhbər tutulması"

17 Yeni Keynsçilik nəzəriyyəsində əsas istiqamətlərdən biri:

- Bunların hamısı doğrudur.
- İqtisadi tsikl sahəsində tədqiqatın aparılmasıdır;
- İnhisarçılıq və qeyri-təkmil informasiya şəraitində iqtisadi proseslərin gedişatının qəbul olunmasıdır;
- İqtisadi artım sahəsində tədqiqatın aparılmasıdır;
- Keynsin səmərəli tələb nəzəriyyəsinin Rikardonun dəyər nəzəriyyəsi ilə birləşdirilməsi ideyasından ibarətdir;

18 Akselerator prinsipini iqtisadiyyata gətirən iqtisadçı kimdir:

- P.Samuelson, C.Hanson

- Kobba-DE.Domar, R.Xarrod
- C.Keyns, L.Valras
- C.Robinson, V.Tinbergen
- E.Xansen, C.Klark

19 Aşağıdakı əsərlərdən hansı postkeynsçilik cərəyanının görkəmli nümayəndəsi N.Kaldora məxsusdur:

- “C.M.Keyns iqtisadçı və siyasi xadim”
- “Kapital yığıcı”
- “Bölgünün alternativ nəzəriyyəsi”
- “İqtisadi tsikllər və milli gəlir”
- “Keyns nəzəriyyəsinin rəhbər tutulması”

20 Domar və Xarrodun iqtisadiyyatının keynsçi modelində əsas diqqət nəyə yönəlir:

- inflyasiyanın şərtlərinin müəyyənəlməsinə
- kapital qoyuluşu ilə texniki tərəqqinin səviyyəsinə
- dövlət xərclərinin maksimum ixtisar olmasına
- dövlət gəlirlərinin artırılmasına
- vergilərin azaldılmasına

21 İqtisadi artım nəzəriyyələrinə aiddir:

- Bunların hamısı
- Neoklassik nəzəriyyə
- Keynsçi nəzəriyyə
- Neokeynsçi nəzəriyyə
- [Postkeynsçi nəzəriyyə

22 İqtisadi artımın hansı modelində artım problemi əmanət və investisiyaların nisbəti prizmasında öyrənilirdi:

- Keyns modeli
- Kobba-Duqlas modeli
- Harrod-Domar modeli
- C.Robinson modeli
- V.Tinbergen modeli

23 Keyns qeyd edirdi ki:

- tələbin dövlət tərəfindən tənzimlənməsi bazar qüvvələrini pozur
- işsizliyin təbii norması əmək bazarının real təbii şəraitinə uyğun işsizlik səviyyəsidir
- faiz sırf psixoloji fenomendən irəli gəlir
- hazır məhsulların qiymətləri onların istehsalına çəkilən məsrəflərə bərabərdir
- iqtisadi inkişafın mütləq əsasları xüsusi mülkiyyət və azad mübadilədir

24 Keyns nəzəriyyəsinə aid deyil:

- təklif tələb yaradır
- əsas problem reallaşmalıdır
- təklif tələb yaratmır
- tələb təklif yaradır

- faktiki tələb potensial tələbdən azdır

25 Keynsçilik doktrinasına görə məşğulluğun ümumi həcmi asılıdır:

- bunların hamısı
 tam məşğulluq vəziyyətini xarakterizə edən iqtisadi sabitliklə
 istehlak yönümü ilə
 kapital qoyuluşunun son səmərəliliyi ilə
 Faiz norması ilə

26 Klassiklərdən fərqli olaraq, C.Keyns təsbit etmişdir ki:

- təklif özünün xüsusi tələbini yaradır
 "Laisser faire" (bu söz fransız mənşəli olub, müdaxilə etməmək mənasını verir) prinsipinin yerinə yetirilməsi mütləq makroiqtisadi tarazlığa gətirib çıxarır
 Kapitalist iqtisadiyyatının makroiqtisadi təhlilini vermişdir
 bazar təbii sürətdə özünü tənzimləyir
 özəl sahibkarlıq iqtisadiyyatına daxili qeyri-sabitlik xasdır

27 Qiymətlərin yüksəldilməsi haqqında informasiyanın düzgün qiymətləndirilməməsi nəticəsində iqtisadi aktivliyin əsassız olaraq sürətlənməsi. Bu hansı nəzəriyyədir:

- əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi
 monetar nəzəriyyə
 tarazlıq nəzəriyyəsi
 dövrüyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
 xarici amillər nəzəriyyəsi

28 Monetar postkeynsçiliyin geniş vüsət aldığı ölkəni müəyyən edin:

- ABŞ, İngiltərə, İtaliya
 ABŞ, Polşa, İtaliya
 Kanada, Avstrya, İtaliya
 İngiltərə, Hindistan, Kanada
 ABŞ, İngiltərə, Kanada

29 Neokeynçilik nəzəriyyəsində əsas istiqamətlərdən biri:

- Bunların hamısı doğrudur.
 İqtisadi tsikl sahəsində tədqiqatın aparılmasıdır;
 dolayı şəkildə sistemə, birbaşa kapitalist iqtisadiyyatına dövlət təsirini müdafiə edir
 İqtisadi artım sahəsində tədqiqatın aparılmasıdır;
 Keynsin səmərəli tələb nəzəriyyəsinin Rikardonun dəyər nəzəriyyəsi ilə birləşdirilməsi ideyasından ibarətdir;

30 Ortodoksal Keynsçiliyin tədqiqat obyektini nə təşkil edirdi:

- Keynsin nəzəriyyəsinin yeniliyini, onun inqilabi rolunu və neoklassik məktəblə əlaqəsinin olmadığını qeyd edirdilər
 Keynsçiliyin inkişafının bu istiqaməti neoklassik sintezin yaranmasının əsası olmuşdur
 Bütçə tənzimlənməsi ideyasının pul-kredit siyasəti ilə birləşdirən makroiqtisadi siyasət konsepsiyasını işləyib hazırlamışdır

- Keynsin nəzəriyyəsinin yenyini, onun inqilabi rolunu və neoklassik məktəblə əlaqəsinin olmadığını qeyd edirdilər
- Keynsçi modellərdə milli gəlirin bölüşdürülməsi kimi amillərin nəzərə alınmasını təklif edirdilər

31 Öz iqtisadi fəaliyyətinə görə Lord titulu almış ilk alim iqtisadçı:

- C.Mill
- C.Keyns
- J.B.Sey
- A.Marşal
- A.Piqu

32 Solou modelinin mahiyyəti nədir:

- bunların heç biri
- iqtisadi artım milli gəlirin bölgüsündən asılıdır
- iqtisadi artım texniki tərəqqi və iqtisadi resurslardan səmərəli istifadənin nəticəsidir
- investisiyalar və gəlirin artım sürəti arasında əlaqəni əks etdirir
- kapital və əmək məsrəfləri ilə əlaqəni əks etdirir

33 Paretoya görə ümumi iqtisadi müvazinətliyin meyarı (kriteriya) nədir?

- ictimai rifah halının yaxşılaşdırılması
- maksimum faydalılıq
- məcmu faydalılığın açıqlanması
- fərdlərin və əhəlinin rifah halının yaxşılaşdırılması
- fərdi rifah halının qiymətləndirilməsi

34 C.Klarkın İstehsal funksiyası nəzəriyyəsi hansı əlaqələri nəzərdə tutur?

- texniki tərəqqinin sürətləndirilməsi ilə istehsalın səmərəliliyi
- məhsul buraxılışının həcmi ilə məsrəflər
- istehsal xərcləri ilə gəlirlər
- elmi-texniki tərəqqi ilə məhsul istehsalı
- istehsal məsrəfləri ilə iqtisadi artım

35 U.Cevonson, K.Menger, L.Valras tərəfindən eyni zamanda faydalılıq həddinin kəşfinin səbəblərindən biri yanlışdır:

- klassik iqtisadi nəzəriyyələrin intellektual keçmişə atılması
- iqtisad elmi çərçivəsində müstəqil intellektualın inkişafı
- fəlsəfi cərəyanların bəhrəsi
- marksizmə qarşı olan qəti etiraz
- iqtisadiyyatda müəyyən institusional dəyişikliklərin nəticəsi

36 İlk olaraq vaxtı bir amil kimi iqtisadi təhlilə kim tətbiq etmişdir ?

- A.Piqu
- D.Rikardo
- K.Marks
- F.List

A.Marşal

37 Nemətlərin Pareto-səmərəli bölgüsünün əldə edilməsi göstərir ki:

- istehsalın optimal səviyyəsinə nail olmuşdur
- nemətlərin bərabər bölgüsü alınmışdır
- nemətlərin səmərəli bölgüsü alınmışdır
- rifahın maksimum səviyyəsi alınmışdır
- rifahın maksimum səviyyəsi alınmışdır

38 Pareto-səmərəli buraxılışının çatdığı nöqtədə:

- bazar iqtisadiyyatı şəraitində buraxılışın Pareto səmərəliliyinə nail olmaq mümkün deyil
- transformasiyanın son hədd norması əvəzləmənin son hədd normasına bərabərdir
- son hədd xəcləri son hədd gəlirinə bərabərdir
- bütün istehsal amillərinin son hədd məhsulları bərabərdir
- son hədd xəcləri son hədd gəlirinə bərabərdir, bütün istehsal amillərinin son hədd məhsulları bərabərdir

39 L.Valrasın dahiliyi ondan ibarətdir ki:

- bunların hamısı doğrudur
- O, ümumi iqtisadi tarazlığın qapalı riyazi modelini işləyib hazırlamışdır;
- O,məhsulların və amillərin qiymətinin eyni vaxtda müəyyən olunması və çoxlu bazarlarda eyni vaxtda tarazlığın ümumiliyini müəyyənləşdirmişdir;
- O,ümumi iqtisadi tarazlığın riyazi nəzəriyyəsini müəyyənləşdirmişdir;
- O,ressursların ehtiyatı və onların köməyi ilə yaranan xidmət və gəlirlər arasında əsaslı fərqi müəyyənləşdirmişdir;

40 C.Klarkın tədqiqatının metodoloji yeniliyi nədədir:

- ictimai sərvətin bölgü problemlərini iqtisad elminin əsas problemi hesab etməsi
- marjinalist prinsipləri iqtisad elminin qanunlarına çevirməsi
- kapitalizmdə istismarın olmadığını və kapitalist gəlirlərinin ədalətliyini sübut etməyə çalışması
- statika və dinamika haqqında müddəaları birləşdirən iqtisad elminin bölmələri haqqında təlimi
- marjinalist prinsipləri istehsal istehlakı sferasına aid etməsi

41 A.Marşal faiz nəzəriyyəsi ni hansı iqtisadçının hansı nəzəriyyəsinə əsasən yaratmışdır:

- C.Kerinin mənafeələrin ahəngdarlığı ideyası
- J.B.Seyin "Sey qanunu" Satış nəzəriyyəsi
- T.Maltusun "Əhali sakinliyi" qanunu
- F.Bastianın "Xidmət nəzəriyyəsi"
- N.U.Seniorun "İmtina nəzəriyyəsi"

42 Tələb əyrisi mənfi meyilli izah oluna bilər:

- gəlir effektilə
- Qiffen paradoksu ilə
- son faydalılığın azalması qanunu ilə
- Qossenin ikinci qanunu ilə
- fərqsizliklərin əyriləri ilə

43 Hansı üçlük faydalılıq nəzəriyyəindən istehlakçı davranışının təhlili üçün istifadə etmişlər:

- Marşal, Klark, Piqu
- Loyd, Lonqlild, Senior
- Düpü, Qossen, Ceninqs
- Cevons, Menger, Valras
- Menger, Bem-Baverk, Vizer

44 Aşağıdakı fikirlərdən L. Valrasa aid olanı seçin:

- bunların hamısı doğrudur
- O, ümumi iqtisadi tarazlığın qapalı riyazi modelini işləyib hazırlamışdır;
- O, məhsulların və amillərin qiymətinin eyni vaxtda müəyyən olunması və çoxlu bazarlarda eyni vaxtda tarazlığın ümumiliyini müəyyənləşdirmişdir;
- O, ümumi iqtisadi tarazlığın riyazi nəzəriyyəsini müəyyənləşdirmişdir;
- O, resursların ehtiyatı və onların köməyi ilə yaranan xidmət və gəlirlər arasında əsaslı fərqi müəyyənləşdirmişdir;

45 Aşağıdakılardan hansı Qossenin tədqiqat obyektinə olmuşdur:

- istehsal tələbi
- istehlak tələbi
- istehsal xərcləri ilə gəlirlər
- elmi-texniki tərəqqi ilə məhsul istehsalı
- istehsal məsrəfləri ilə iqtisadi artım

46 C. Klarkın məhsuldarlıq həddi nəzəriyyəsinin əsasında hansı nəzəriyyə durur:

- C. Kerinin mənafeələrin ahəngdarlığı ideyası
- J. B. Seyin "İstehsal amilləri nəzəriyyəsi"
- T. Maltusun "Əhali sakinliyi" qanunu
- F. Bastianın "Xidmət nəzəriyyəsi"
- N. U. Seniorun "İmtina nəzəriyyəsi"

47 C. Klarkın tədqiqatının xarakterik xüsusiyyətinə aiddir:

- ictimai sərvətin bölgü problemlərini iqtisad elminin əsas problemi hesab etməsi
- marjinalist prinsipləri iqtisad elminin qanunlarına çevirməsi
- kapitalizmdə istismarın olmadığını və kapitalist gəlirlərinin ədalətliyini sübut etməyə çalışması
- ictimai sərvətin bölgüsünü iqtisad elminin əsas problemi hesab etməsi
- marjinalist prinsipləri istehsal istehlakı sferasına aid etməsi

48 Dövriyyədə olan pul kütləsinin dəyişməsi iqtisadi aktivliyin əsas səbəbini izah edən müəllif:

- Q. Xabler – yığımlar və R. Xoutri – monitar nəzəriyyələri
- Q. Xabler – yığımlar nəzəriyyəsi
- R. Xoutri – monitar nəzəriyyə
- C. Cevinson – xarici amillər nəzəriyyəsi
- K. Marks – izafi dəyər nəzəriyyəsi

49 Fond əməliyyatlarında spekulativ motivlərlə bağlı olaraq optimizm və pessimizm əhval-ruhiyyələri ilə bağlı olan nəzəriyyələrin müəllifi kimdir və necə adlanır:

- U.Cevons və Paretonun psixoloji nəzəriyyəsi
- L.Valrasın ümumi iqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsi
- A.Marşalın fərdi tarazlıq nəzəriyyəsi
- E.Çemberlinin ümumi tarazlıq nəzəriyyəsi
- C.Klarkın inkişaf edən sistem daxilində tarazlıq nəzəriyyəsi

50 Həddi təhlil metodunun əsl banisi kimdir:

- V.Pareto
- U.Cevons
- S.Tyunen
- L.Valras
- C.Kommons

51 Hansı üçlük həddi təhlili faydalılığa tətbiq etməklə faydalılıq nəzəriyyəsinin təkmilləşdirmişdir:

- Marşal, Klark, Piqu
- Loyd, Lonqlild, Senior
- Düpü, Qossen, Ceninqs
- Cevons, Menger, Valras
- Menger, Bem-Baverk, Vizer

52 İqtisadi-riyazi faydalılıq nəzəriyyəsinin ilk variantını kim yaratmışdır?

- A.Piqu
- Kurno
- Qossen
- F.List
- A.Marşal

53 K.Mengerin dəyər nəzəriyyəsinin fərqli cəhətləri nədir?

- hamısı doğrudur
- Yalnız tələbi qiyməti formalaşdırın əsas amil hesab etmişdir
- Əmtənin təklifinin dəyişməz olduğunu bəyan etmişdir
- Yalnız tələbi qiyməti formalaşdırın əsas amil hesab etmiş və əmtənin təklifinin dəyişməz olduğunu bəyan etmişdir
- heç biri doğru deyil

54 U.Cevonson, K.Menger, L.Valras tərəfindən eyni zamanda faydalılıq həddinin kəşfinin səbəblərindən biri yanlışdır:

- iqtisadi nəzəriyyənin ayrı-ayrı istiqamətlərə ayrılması prosesinin dərinləşməsi
- iqtisad elmi çərçivəsində müstəqil intellektualın inkişafı
- fəlsəfi cərəyanların bəhrəsi
- marksizmə qarşı olan qəti etiraz
- iqtisadiyyatda müəyyən institusional dəyişikliklərin nəticəsi

55 Y.Bem-Baverk göstərirdi ki:

- qiymətə görə faydalılıq həddinin ölçülməsi bütün əmtələr üçün bərabərdir

- nemət nə qədər az tapılırsa və ona tələbat nə qədər çox olursa, onun faydalılığı da bir o qədər yüksək olur
- faydalılıq həddi, nəticə etibarilə müəyyən məhsulun dəyəri onun istehsalına cəkilən xərclərin dəyərinə yaxın kəmiyyətdir
- faydalılığın funksiyası aramsız deyil, diskretdir
- məhsuldar nemətlər istehsal prosesində tam istifadə olunur

56 Kim siyasi iqtisadın predmetini dövlətdən asılı olan xalqın maddi rifahı kimi müəyyən etmişdir:

- A.Marşal
- S.Sismondi
- K.Marks
- D.Rikardo
- C.Klark

57 Kim iqtisadi təhlildə elmi abstraksiya metodundan istifadə etməsinə qarşı çıxmışdır:

- K.Menger
- A.Smit
- S.Sismondi
- K.Marks
- A.Marşal

58 əməyin ikili xarakteri haqqında təliminə əsasən Mars nəyi müəyyən etmişdir:

- əmtəənin ikili xarakterə malik olmasını
- əmtəənin faydalılığını
- ictimai zəruri əməyi
- izafi dəyəri
- abstrak əməyi

59 Kapitalın üzvü quruluşu kim tərəfindən işlənib?

- A.Marşal
- U.Rostou
- K.Marks
- P.Samuelson
- E.Sluçkin

60 Marks nəyi fiktiv kapital hesab edirdi:

- iqtisadi mənfəət
- əsas kapitalı
- dövriyyə kapitalı
- amortizasiya fondu
- qiymətli kağızları

61 Təbiət və torpaq rentasının artması haqqında tədqiqat əsərinin müəllifi kimdir ?

- D.Rikardo
- A.Smit
- K.Marks

- J.B.Sey
- T.Maltus

62 Hansı iqtisadi məktəb ilk dəfə iqtisad sözünün əvvəlinə siyasi sözünü əlavə etmişdir:

- merkantilist
- marksist
- neoklassik
- keynsçi
- marjinalist

63 Kim mənfəəti artıq dəyər adlandırmış, onun fəhlə tərəfindən yaradıldığını və kapitalist tərəfindən mənimsəndiyini qeyd etmişdir:

- Q.Xabler
- S.Sismondi
- D.Kondratyev
- K.Marks
- K.Mitçel

64 İqtisadi tsiklin əsas səbəbi kapitalizmin əsas ziddiyyəti olan istehsalın ictimai xarakteri ilə mənimsəmənin xüsusi kapitalist formasıdır. Bu hansı nəzəriyyədir?

- natamam istehlak nəzəriyyəsi
- əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi
- dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- monetar nəzəriyyə
- marksist nəzəriyyə

65 Aşağıdakı əsərlərdən hansı F. Engelsə məxsusdur:

- "Məntiqi sistem"
- "Fəlsəfənin yoxsulluğu"
- "Muzdlu əmək və kapital"
- "Anti-Dürinq"
- "Kapital"

66 Kim əməyi zəruri və izafi əməyə ayırmışdır:

- D.Rikardo
- A.Smit
- K.Marks
- J.B.Sey
- T.Maltus

67 Aşağıdakı əsərlərdən hansı F. Engelsə məxsusdur:

- "Məntiqi sistem"
- "Fəlsəfənin yoxsulluğu"
- "Muzdlu əmək və kapital"
- "Təbiətin və cəmiyyətin və ailənin ictimai mənşəyi"

“Kapital”

68 Aşağıdakı düsturlardan hansı kapitalın üzvü quruluşunu ifadə edir:

- $R=S/K$
 $C+V+S$
 $V+C$
 $Q=S/V$
 $q=C/V$

69 Bəşər cəmiyyətinin yaranmasını, onun mövcudluğunu və inkişafını ictimai maddi istehsalla şərtləndirən iqtisadçı kimdir:

- K.Menger
 A.Smit
 S.Sismondi
 K.Marks
 A.Marşall

70 Hansı iqtisadi məktəb məntiqi əsaslandırılmış, alternativ iqtisadi nəzəriyyə və məntiqi istiqamətin müəyyən etmişdir:

- merkantilist
 marksist
 neoklassik
 keynsçi
 marjinalist

71 İqtisadi fikir tarixində kapitalın bu cür bölgüsü yalnız marksizmə məxsusdur:

- əsas və dövriyyə
 torpaq, əmək
 fəhlənin əməyinin ödənilməyən hissəsi, mənfəət
 sabit, dəyişən kapital
 illik avans və ilkin avans

72 İqtisadiyyatda optimal davranış prinsiplərinin tətbiqi, optimal nəzəriyyə və həllərə yaxınlaşmaq üçün tətbiq olunmuş təhlil metodu:

- natamam istehlak nəzəriyyəsi
 əsas kapitala investisiyalar nəzəriyyəsi
 dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
 marjinal nəzəriyyə
 marksist nəzəriyyə

73 İnsanın fiziki və mənəvi qüvvələrinin məsrəfi kimi Marks nəyi müəyyən etmişdir:

- əmtəənin ikili xarakterə malik olmasını
 əmtəənin faydalılığını
 ictimai zəruri əməyi
 izafi dəyəri

abstrak əməyi

74 Kim xüsusi mülkiyyətə və kapitala əməyin özgəninkiləşməsinin nəticəsi kimi baxır və özgəninkiləşmənin səbəbini öz növbəsində inkişaf edən ictimai əmək bölgüsündə görür:

- A.Marşal
 S.Sismondi
 K.Marks
 D.Rikardo
 C.Klark

75 Kim mənfəətin yaşayış vasitələrinin alışına çəkilən xərclərdən asılı olduğunu qeyd etmişdir:

- Q.Xabler
 S.Sismondi
 D.Kondratyev
 K.Marks
 K.Mitçel

76 Kim mübadilə dəyərini dəyərin zəruri təzahür forması kimi öyrənmişdir?

- D.Rikardo
 A.Smit
 K.Marks
 J.B.Sey
 T.Maltus

77 Marks xalis milli məhsulu necə izah edirdi:

- $Q=S/V$
 $C+V+S$
 $V+S$
 $q=C/V$
 $R=S/K$

78 Marks kimi müasir siyasi iqtisadın əsl banisi adlandırmaşdır?

- F.Kene
 A.Smit
 D.Rikardo
 J.B.Sey
 K.Marks

79 Izafi dəyər hansı istehsal amili tərəfindən yaradılır?

- torpaq
 kapital, torpaq və əmək
 fəhlənin əməyinin ödənilməyən hissəsi
 sabit kapital
 dəyişən kapital

80 Aşağıdakılardan hansı ilkin Merkantilistlərin tədqiqatına aid deyil:

- ticarətçilərin mənafeyini ifadə etmək
- ixrac olunan əmtəələrə maksimum yüksək qiymət qoymaq
- aktiv ticarət balansı ideyasını irəli sürmək
- əmtəələrin idxalını məhdudlaşdırmaq
- qızıl və gümüşün ölkədən çıxarılmasına imkan verməmək

81 Aşağıdakılardan hansı yetkin Merkantilistlərin tədqiqat obyektinə aid deyil:

- xalis məhsul haqqında təlimin yaranması
- ticarət balansı ideyasının irəli sürülməsi
- miqdar nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
- monetarizm nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
- nisbətən aşağı qiymətlə xarici bazarların cəlb edilməsi

82 Klassik siyasi iqtisadın ilk nəzəri cərəyanı:

- neoliberalizm
- merkantilizm
- keynsçilik
- marksizm
- fiziokratlar

83 Akvinski insanların ictimai statusunu necə müəyyən edirdi:

- fiziki və əqli əmək arasındakı fərqə görə
- mülkiyyətə münasibətinə görə
- mənəvi-etik prinsiplərə görə
- milli mənsubiyyətinə görə
- kübar cəmiyyətdəki mövqeyinə görə

84 Aşağıdakılardan hansı ilkin Merkantilistlərin tədqiqatına aid deyil: (Sürət 18.12.2013 17:57:31)

- ticarətçilərin mənafeyini ifadə etmək
- ixrac olunan əmtəələrə maksimum yüksək qiymət qoymaq
- ixracın nisbətən üstünlüyü vasitəsi ilə ölkəyə pul toplamaq
- əmtəələrin idxalını məhdudlaşdırmaq
- qızıl və gümüşün ölkədən çıxarılmasına imkan verməmək

85 Aşağıdakılardan hansı yetkin Merkantilistlərin tədqiqat obyektinə aid deyil: (Sürət 18.12.2013 17:57:34)

- əmtəələrin idxalını məhdudlaşdırmaq
- ticarət balansı ideyasının irəli sürülməsi
- miqdar nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
- monetarizm nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
- nisbətən aşağı qiymətlə xarici bazarların cəlb edilməsi

86 Kanonistlər insanların ictimai statusunu necə müəyyən edirdi: (Sürət 18.12.2013 17:57:36)

- fiziki və əqli əmək arasındakı fərqə görə

- mülkiyyətə münasibətinə görə
- mənəvi-etik prinsiplərə görə
- milli mənsubiyyətinə görə
- kübar cəmiyyətdəki mövqeyinə görə

87 Klassik siyasi iqtisadın nəzəri cərəyanına aid olmayanı müəyyənləşdirin: (Sürət 18.12.2013 17:57:38)

- bunların hamısı
- merkantilizm
- keynsçilik
- marksizm
- neoliberalizm

88 İbn Xəldunun xidmətlərindən biri odur ki:

- Bunların hamısı
- Dövlət idarəetmə sistemi ilə iqtisadiyyat arasındakı vəhdətin elmi şərhini vermişdir
- Dövlət büdcəsinin aktiv balansını ideyasını inkişaf etdirmişdir
- Dövlət başçısının şəxsiyyətinə xüsusi diqqət yetirirdi
- Mərkəzləşdirilmiş feodal dövləti yaratmaq siyasətini iqtisadi amillərlə əlaqələndirirdi

89 Nəsillərin yaşadığı şərait nemətlərin əldə oluması vasitələrindən asılı olaraq fərqlənir. Nə ki, təbii, o dəyişilməzdir tezisinin müəllifi kimdir?

- N.Gəncəvi
- N.Tusi
- Aristotel
- İbn Sina
- İbn Xəldun

90 Elm əməlsiz, əməl isə elmsiz mümkün deyil - fikrinin müəllifi kimdir?

- N.Gəncəvi
- N.Tusi
- Aristotel
- İbn Sina
- İbn Xəldun

91 İbn Xəldunun elmi nailiyyətlərini müəyyən edin:

- Bunların hamısı
- Dövlət idarəetmə sistemi ilə iqtisadiyyat arasındakı vəhdətin elmi şərhinin verilməsi
- Dövlət büdcəsinin aktiv balansını ideyasını inkişaf etdirməsi
- Dövlət başçısının şəxsiyyətinə xüsusi diqqət yetirməsi
- Mərkəzləşdirilmiş feodal dövləti yaratmaq siyasətini iqtisadi amillərlə əlaqələndirməsi

92 İnstitusional istiqamətin iqtisadi təhlilinin predmetini nə təşkil edirdi?

- iqtisadi və qeyri-iqtisadi amillər
- istehsal dairəsi
- istehsal və tədavül dairəsi

- tədavül dairəsi
- mikroiqtisadiyyat

93 C.Kommonsə görə dəyər nəyə əsasən formalaşır?

- dəyərlilik
- «Kollektiv institutların» hüquqi razılığı
- əmək məsrəfləri
- tələb və təklifin nisbəti
- qiymət amilləri

94 İnstitusionalizmin tədqiqat obyektinə aiddir:

- iqtisadiyyat üzərində “sosial nəzarət” və iqtisadi tarazlıq şəraitində tələb və təklifin təhlili
- iqtisadiyyat üzərində “sosial nəzarət”
- sosializmlə konvergeniya vasitəsi ilə kapitalizmin transformasiyası
- iqtisadi tarazlıq şəraitində tələb və təklifin təhlili
- iqtisadiyyat üzərində “sosial nəzarət” və sosializmlə konvergeniya vasitəsi ilə kapitalizmin transformasiyası

95 Y.Şumpeter iqtisadi artımda hansı amilə daha çox üstünlük vermişdir?

- iqtisadi ehtiyatların səmərəli bölgüsünə
- investisiyaya
- əmək məsrəflərinə
- kapitalla
- torpağa

96 Proletariat anlayışını ilk dəfə kim işlətməmişdir

- K.Marks
- E.Çemberlin
- C.Robinson
- O.Kurmo
- C.Qelbreyt

97 İnflyasiya ilə işsizlik arasında əlaqəni ilk dəfə kim araşdırmışdır?

- K.Marks
- V.Oyken
- O.Filippis
- M.Fridman
- C.Keyns

98 İnstitusionalizm nəyi öyrənir:

- dövlətin, iri korporasiyaların, həmkarlar təşkilatının, inhisarların fəaliyyətini
- təsərrüfat subyektlərinin fərdi fəaliyyətini
- iqtisadi fikrin sosial-tarixi istiqamətinin əsas metodoloji müddəalarını
- empirik tədqiqatı, statistik və tarixi informasiyaların yığılmasını
- millətin məhsuldar qüvvələrinin inkişafı üçün əlverişli şəraitin yaradılmasını

99 Lorens əyrisi göstərir:

- gəlirlərin faktiki bölgüsünün tam bərabər bölgü ilə üst-üstə düşməsi
- gəlirin orta səviyyədən fərqlənməsi
- gəlirin faktiki bölgüsünün mütləq bərabər bölgüsündən fərqlənməsi
- əhali qrupları üzrə gəlirin qeyri-bərabərliyinin dərəcəsi
- cəmiyyətin üstünlükverimini nəzərə almaqla gəlirlərin qeyri-bərabərliyini

100 Gəlirlərin bölgüsündəki qeyri-bərabərliyin səviyyəsi hansı gəlir təmərküzləşmə indeksinin köməyi ilə ölçülür:

- Desil və Cinni əmsalı
- Desil əmsalı
- Kvinti əmsalı
- Cinni əmsalı
- Kvarti əmsalı

101 Neoliberalistlərin tsikl nəzəriyyəsi monetaristlərdən necə fərqlənir:

- hamısı doğrudur
- pul kütləsində baş verən tərəddüdlərlə
- psixoloji motivlərdə rəqabətdən kənarlaşmaya və inhisarçılığa meyl, sərvət, yığılma və s.
- riyazi modellərin üstünlük təşkil etməsi ilə
- iqtisadi artımı pul kütləsinin artımına bağlamaqla

102 Rifah dövləti kimin konsepsiyası əsasında yaranmışdır:

- C.Kommons
- V.Oyken
- O.Filippis
- M.Fridman
- C.Keyns

103 Aşağıdakı nəzəriyyələrin hansının izahında neoliberalistlər və monetaristlər həmfikir idilər:

- dəyər nəzəriyyəsini bir şəxsin ağılının məhsulu hesab etmələrində
- pul kütləsində baş verən tərəddüdlərdə
- psixoloji motivlərdə rəqabətdən kənarlaşmaya və inhisarçılığa meyl, sərvət, yığılma
- riyazi modellərin üstünlük təşkil etməsində
- iqtisadi artımı pul kütləsinin artımına bağlamaqla

104 İnstitusionalizm iqtisadi nəzəriyyənin predmetinə daxil edir:

- insan davranışını, siyasi və digər texniki-iqtisadi amilləri
- təsərrüfat subyektlərinin fərdi fəaliyyətini
- iqtisadi fikrin sosial-tarixi istiqamətinin əsas metodoloji müddəalarını
- empirik tədqiqatı, statistik və tarixi informasiyaların yığılmasını
- millətin məhsuldar qüvvələrinin inkişafı üçün əlverişli şəraitin yaradılmasını

105 İnstitusionalizm nümayəndələrini birləşdirən xüsusi bir metodoloji prinsip:

- bunların hamısı
- siyasi iqtisadın predmetinin dar mənada izah edilməsi
- siyasi iqtisadın predmetinin geniş mənada izah edilməsi
- siyasi iqtisadın predmetinin hüquqi əsasdan öyrənilməsi
- siyasi iqtisadın predmetinin yalnız texniki cəhətdən öyrənilməsi

106 İnstitut anlayışı necə şərh edilir:

- bunların hamısı
- sabit təfəkkür tərzı kimi
- hüququ normalar kimi
- həmkarlar təşkilatı kimi
- rəqabət, inhisar və vergi kimi

107 İnstitutsionalizmin tədqiqat obyektinə aidir:

- iqtisadiyyat üzərində “sosial nəzarət” və iqtisadi tarazlıq şəraitində t lib v  təklifin təhlili
- iqtisadi və sosial proseslərin qarşılıqlı asılılıqlarını öyrənmələri
- sosializmlə konvergeniya vasitəsi ilə kapitalizmin transformasiyası
- iqtisadi tarazlıq şəraitində t lib v  təklifin təhlili
- iqtisadiyyat üzərində “sosial nəzarət” və sosializmlə konvergeniya vasitəsi ilə kapitalizmin transformasiyası

108 İnstitutsional-sosioloji cərəyanın xarakterik x susiy tl rini müəyyən edin:

- bunların hamısı
- texniki determinizmin güclənməsi
- sosial problemlərə diqqət verilməsi
- sosial problemlərin həlli üzrə praktiki tədbirlərin təklif olunması
- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində sosial nəzarətin həyata keçirilməsi

109 Texnokratik nəzəriyyələrə aid olanı seçin:

- bunların hamısı
- kütləvi istehlak cəmiyyəti
- informasiya cəmiyyəti
- texniki cəmiyyət
- postsənaye cəmiyyəti

110 Uyğunluq pozulmuşdur:

- U.Mitçell- empirik v  konyuktur –statistik
- Veblen –sosial psixoloji
- Kommons- empirik və ya konyuktur – statistik
- C.Mut –səmərəli gözləmə
- C.Mut –səmərəli gözləmə

111 Hansı iqtisad i mülkiyyətin d vl tl şdirilm sini dövlət sosializmi adlandırmışdır:

- P.Samuelson
- L.Brentano
- V.Oyken

- F.Xayek
 A.Müller-Armak

112 F.List deyir ki:

- siyasi-iqtisad yalnız nəzəri ümumiləşdirmələr vermək imkanına malik deyil
 elm yalnız öyrənilən hadisələrin tez-tez təkrar baş verdiyi yerdə mövcuddur
 müxtəlif millətlər müxtəlif inkişaf səviyyəsində məlikdirlər
 iqtisad insan eqoizminin adi təlimi deyil, ancaq əxlaqi elm olmalıdır
 əmək-dəyər nəzəriyyəsi kapitalistləri istismarda günahlandırılması üçün əsas verir

113 Köhnə tarixi alman məktəbi hansı illəri əhatə edir:

- XX əsrin 30-40-cı illərini
 XIX əsrin 20-40-cı illərini
 XIX əsrin 40-60-cı illərini
 XIX əsrin 70-90-cı illərini
 XIX əsrin 90-cı – XX əsrin 30-cu illərini

114 Köhnə tarixi alman məktəbinin nümayəndələri kimlərdir?

- K.Marks, F.Engels
 V.Roşer, B.Hildebrand, K.Knis
 F.List, A.Müller
 Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer
 B.Zombart, R.Ştolsman, R.Ştammler, A.Amon

115 ən yeni tarixi məktəbin metodologiyasını yeni tarixi məktəbdən fərqləndirən cəhət:

- iqtisadi nəzəriyyənin əhəmiyyətini qəbul etməmişlər
 klassik məktəbin abstrakt-deduktiv metoduna qarşı çıxmışdır
 iqtisadi hadisələrə sosioloji istiqamətdən yanaşmışlar
 nəzəri siyasi iqtisadın vəzifəsini iqtisadi hadisələrin müahidəsində, faktların təsviri verməklə görmüşlər
 iqtisadi həyatda dövlətin müdaxiləsini və dövlət mülkiyyətini məqbul saymışlar

116 F.List deyir ki:

- siyasi-iqtisad yalnız nəzəri ümumiləşdirmələr vermək imkanına malik deyil
 elm yalnız öyrənilən hadisələrin tez-tez təkrar baş verdiyi yerdə mövcuddur
 fərdin xoşbəxtliyi millətin qüdrətindən asılıdır
 iqtisad insan eqoizminin adi təlimi deyil, ancaq əxlaqi elm olmalıdır
 əmək-dəyər nəzəriyyəsi kapitalistləri istismarda günahlandırılması üçün əsas verir

117 İşsizlik nəticəsində potensial əmtəə və xidmətlərin itkisinin hesablanması kimin işlədiyi qanuna əsasən həyata keçirilir?

- P.Samuelson
 A.Marşall
 V.Oyken
 F.Xayek
 A.Müller-Armak

118 Sosial məktəbin nümayəndələri yeni tarixi məktəbdən hansı fərqli fikri söyləmişdir?

- iqtisadi nəzəriyyənin əhəmiyyətini qəbul etməmişlər
- klassik məktəbin abstrakt-deduktiv metoduna qarşı çıxmışdır
- iqtisadi hadisələrə sosioloji istiqamətdən yanaşmışlar
- nəzəri siyasi iqtisadın vəzifəsini iqtisadi hadisələrin müahidəsində, faktların təsviri verməklə görmüşlər
- iqtisadi həyatda dövlətin müdaxiləsini və dövlət mülkiyyətini məqbul saymışlar

119 D.Rikardo mənfəəti necə izah etmişdir:

- fəhlənin öz dəyərindən artıq yaratdığı dəyər kimi
- kapitalın qazancı kimi
- avans olunmuş kapitalın törəməsi kimi
- mənfəəti izafi dəyərin çevrilmiş forması kimi
- izafi dəyərin mənfəətə bərabər olması kimi

120 D.Rikardo elə bir dövrdə yaşayıb yaratmışdır ki:

- həmin dövrdə merkantlist düşüncələrdən klassik iqtisadi düşüncəyə keçid başlamışdır
- həmin dövrdə İngiltərədə sənaye inqilabı baş vermişdir
- həmin dövrdə kapitalist istehsalının mənfəətə mərhələsi yaranmışdır
- ticarət mənfəəti kapitala çevrilərək, sənaye istehsalına yönəlmişdir
- ticarət mənfəəti kapitala çevrilərək, kənd təsərrüfatının inkişafına istiqamətlənmişdir

121 D.Rikardonun sistemində vergi bazası nəyə əsaslanır:

- əməkhaqqına
- kapital yığıma
- məhsul istehsalının həcminə
- gəlir bölgüsünə
- xalis məhsula

122 Aşağıdakı fikirlərdən hansı D.Rikardoya məxsusdur:

- dövlət iqtisadiyyata müdaxilə etməməlidir
- torpağın qiyməti kapitallaşmış rentadır
- torpaq rentası, torpağın becərilməsinə sərf edilmiş əmək məhsulunda birinci çıxılmalıdır
- mübadilə dəyəri rentə ödənməyən torpaq üzərində istehsalda istifadə edilən əmək miqdarı ilə müəyyən olunur
- azad rəqabətin əsasında yaranan həqiqi qiymət iqtisadi müvazinətin əsasıdır

123 D.Rikardo elə bir dövrdə yaşayıb yaratmışdır ki:

- kənd təsərrüfatında xırda müstəqil kəndli təsərrüfatları öz gəlirlərini iri torpaq sahibkarlığına və kapitalist icarəçi fermer təsərrüfatlarına vermişdir
- həmin dövrdə İngiltərədə sənaye inqilabı baş vermişdir
- həmin dövrdə kapitalist istehsalının mənfəətə mərhələsi yaranmışdır
- ticarət mənfəəti kapitala çevrilərək, sənaye istehsalına yönəlmişdir
- ticarət mənfəəti kapitala çevrilərək, kənd təsərrüfatının inkişafına istiqamətlənmişdir

124 D.Rikardo vergi qoyma məsələsini nə ilə əlaqədə öyrənmişdi:

- əmək-dəyər nəzəriyyəsi ilə
- kapital yığımları ilə
- məhsul istehsalının həcmi ilə
- gəlir bölgüsü ilə
- pulun miqdar nəzəriyyəsi ilə

125 D.Rikardonun dəyər nəzəriyyəsinin əsas xüsusiyyəti ibatətdir ki:

- O dəyərin mənbəyini, qızıl, gümüş və digər qiymətli metallar istehsalına sərf olunan konkret əməyi, ümumi əmək kimi vermişdir
- O əməklə kapital arasındakı mübadilə prosesini və əmtələrin reallaşmasında əmələ gələn gəlirlərin təhlilini əmək-dəyər mövqeyində apara bilməmişdir
- O bölgünün cəmiyyətin maddi sərvətinin artması üçün daha əlverişli sosial şəraitin yaratdığını duymuşdur
- O dəyərin mütləq və nisbi formada olduğunu göstərmiş və öz qarşısına əmtəənin mütləq dəyərini deyil, nisbi dəyərinin dəyişikliklərinin təsirini öyrənmək məqsədi qoymuşdur
- O dəyərin bilavasitə mənbəyini yalnız bir müəyyən konkret əmək olduğunu göstərmişdir

126 Merkantilistlərin xarakterik xüsusiyyətinə aid deyil:

- xalis məhsulun renta ilə eyniləşdirilməsi
- cəmiyyətin sərvətinin pulla, qızıl ilə eyniləşdirilməsi
- milli dövlətlərin meydana gəlməsi prosesinin iqtisadi-nəzəri əsaslandırılması hallarının olması
- "Siyasi iqtisad" anlayışının elmi dövrüyyəyə gətirilməsi
- bazar münasibətlərinin formalaşması və inkişaf etmiş Avropa ölkələrində onun klassik siyasi iqtisadla əvəz olunması spesifikasiyinin əsaslandırılması

127 Aşağıdakılardan hansı Merkantilistlərin nöqsanı deyil:

- Onlar mübadiləni öz təbiətinə görə qeyri-ekvivalent sayırdılar
- Aktiv ticarət balansını irəli sürmüşdülər
- Onların nəzəriyyəsində əzafi dəyər ticarət mənfəəti formasında təzahür edir
- Onlar cəmiyyətin sərvətini pulla eyniləşdirirdilər
- Onlar kapital yığımlarını mübadilənin, xarici ticarətin törəməsi kimi başa düşürdülər

128 Kanonistlərin baxışlarında xüsusi yer tutmuşdur:

- hamısı düzdür
- qiymətin əsas mənbəyi kimi faydalılıq
- "ədalətli qiymət" ideyası
- pul kapitalının qeyri-məhsuldarlığı
- faydalılıq+nadirlik

129 F.Akvinskinin fikirlərindən biri yanlışdır:

- O, sosial bərabərliyə cəhd göstərməyi çox ciddi mühakimə etmişdir
- puldan gəlir əldə etmək və ya faiz götürməklə əməksiz və torpaqsız varlı olmaq olar
- pul pul törədə bilmir, onun qazanc əldə etmək üçün istifadə edilməsi mümkün deyil
- O, təbii və bazar qiymətləri arasında əsaslı fərq olduğunu söyləmişdir
- O, fiziki və əqli əmək arasında fərq qoyub, insanların ictimai statusunun onunla müəyyən edildiyini güman etmişdir

130 Aşağıdakılardan hansı Merkantilistlərin nöqsanıdır:

- Bunların hamısı
- Onların nəzəriyyəsində izafi dəyər ticarət mənfəəti formasında təzahür edir
- Onlar cəmiyyətin sərvətini pulla eyniləşdirdilər
- Onlar kapital yığımını mübadilənin, xarici ticarətin törəməsi kimi başa düşürdülər
- Onlar mübadiləni öz təbiətinə görə qeyri-ekvivalent sayırdılar

131 F.Akvinskinin fikirlərindən biri yanlışdır:

- O, sosial bərabərliyə cəhd göstərməyi çox ciddi mühakimə etmişdir
- əməyin kəmiyyətini zəruri yaşayış vasitələrinin dəyərində bərabər tutmuşdur
- pul pul törədə bilmir, onun qazanc əldə etmək üçün istifadə edilməsi mümkün deyil
- O, təbii və bazar qiymətləri arasında əsaslı fərq olduğunu söyləmişdir
- O, fiziki və əqli əmək arasında fərq qoyub, insanların ictimai statusunun onunla müəyyən edildiyini güman etmişdir

132 Kanonistlərin tədqiqat obyektinə aid deyil:

- mənfəət əldə etmək məqsədi ilə ticarətin genişləndirilməsi
- qiymətin əsas mənbəyi kimi faydalılıq
- "ədalətli qiymət" ideyası
- pul kapitalının qeyri-məhsuldarlığı
- faydalılıq+nadirlik

133 Merkantilistlərin xarakterik xüsusiyyətinə aid deyil:

- pul kapitalının qeyri məhsuldarlığı
- cəmiyyətin sərvətinin pulla, qızilla eyniləşdirilməsi
- milli dövlətlərin meydana gəlməsi prosesinin iqtisadi-nəzəri əsaslandırılması hallarının olması
- "Siyasi iqtisad" anlayışının elmi dövrüyyəyə gətirilməsi
- bazar münasibətlərinin formalaşması və inkişaf etmiş Avropa ölkələrində onun klassik siyasi iqtisadla əvəz olunması spesifikasiyinin əsaslandırılmışlar

134 U.K.Mitçelin iqtisadi təlimi hansı nəzəriyyənin əsasında dayanırdı?

- müvazinətlik nəzəriyyəsi
- son faydalılıq nəzəriyyəsi
- böhransız tsikl konsepsiyası
- Ç.Darvinin təbiətin təkamülü nəzəriyyəsi
- əhali məskunluğu nəzəriyyəsi

135 İctimai inkişafda iqtisadi və qeyri-iqtisadi amillərin vəhdətini və qarşılıqlı əlaqəsini əks etdirən istiqamət hansıdır?

- neokeynsçilik
- institusional-sosioloji
- neoklassik
- monetarizm
- neoliberalizm

136 Tarixi aşağıdakı beş mərhələyə bölən alim kimdir? ənənəvi cəmiyyət (primitiv texnika, kənd təsərrüfatı, iri torpaq sahiblərinin hakimiyyəti);-keçid cəmiyyəti (mərkəzləşmiş dövlət, sahibkarlıq);- dəyişiklik mərhələsi

(sənaye inqilabı və onun nəticələri);- yetkinlik mərhələsi (elmi-texniki inqilab, urbanizasiya);-kütləvi istehlak mərhələsi (xidmət sahələrinin və istehlak malları istehsalının müəyyənləşdirici rolu):

- V.Roşer
- R.Aron
- A.Tofler
- E.Meyer
- U.Rostou

137 Mənfi xarici effektlərin tənzimlənməsi üçün korrektə edici vergilərin tətbiq edilməsini kim təklif etmişdir?

- V.Pareto
- R.Kouz
- M.Fridman
- A.Piqu
- C.Keyns

138 P.Samuelson Neoklassik sintez nəzəriyyəsinə hansı məktəbin və hansı iqtisadçının ideyalarını daxil etmişdi:

- M.Fridmen (neoliberalizm)
- Veblen (institusionalizm)
- Kommons (institusionalizm)
- U.Mitçell (institusionalizm)
- C.Helbreyt(institusionalizm)

139 London(F.Xayek), Frayburq(V.Oyken, L.Erxard), Çikaqo (M.Fridmen) məktəblərinin nəzəri əsasını nə təşkil edirdi:

- mikroiqtsadi səviyyədə istehsal amillərinin qiymətinin əmələ gəlməsinin tətbiqi
- kapitalist mənfəətinin mənbələrinin öyrənilməsi
- təkrar istehsal və istehsal tsiklləri modellərinin yaradılması
- azad sahibkarlıq ideyası
- əmək haqqı nəzəriyyəsinin əsaslandırılması

140 İnstitusionalistlər üçün ümumi olan prinsip hansıdır:

- bütün sosial təbəqələrdən, əks mənafeləri bərişdırmağı bacaran nüfuzlu dövlət yaratmaq
- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində sosial nəzarət
- təbii resursların səmərəli istifadəsini, istehsalın səmərəli təşkilini və ədalətli bölgünü həyata keçirmək
- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində dövlət nəzarətini həyata keçirmək
- kapitalist iqtisadiyyatının proqnozlaşdırmasını həyata keçirmək

141 Neoliberalizm Fransada hansı adda yayılmışdır:

- neoliberalizm
- neomarjinalizm
- monetarizm
- neoindividualizm
- neoliberal dirijizm

142 Şumpeterin konsepsiyasına görə inkişafın hərəkətverici qüvvəsi:

- Bunların hamısı doğrudur
- Kapitaldır
- Sahibkarlıqdır
- Texnologiyadır
- Elmi-texniki inqilabdır

143 Aşağıdakı təlimlərdən U.Mitçellə aid olanı seçin:1) sosial liberal planlaşdırma, 2)pul təsərrüfatı institutu, 3)kütləvi istehlak cəmiyyəti, 4)ümumi rifah dövləti 5) beyinlər trestti

- 2,4
- 2,3
- 3,4
- 1,2
- 1,5

144 Geniş statistik və faktiki materiallardan istifadə etməklə konkret təhlil metodu hansı məktəbə məxsusdur:

- neokeynsçilik
- institusionalizm
- neoklassik
- monetarizm
- neoliberalizm

145 İnstitusionalistlər üçün ümumi olan prinsip hansıdır:

- bütün sosial təbəqələrdən, əks mənafeləri bəzəməyi bacaran nüfuzlu dövlət yaratmaq
- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində sosial nəzarət
- təbii resursların səmərəli istifadəsini, istehsalın səmərəli təşkilini və ədalətli bölgünü həyata keçirmək
- ictimai psixologiyanın təkamülünü təhlil etmək
- kapitalist iqtisadiyyatının proqnozlaşdırmasını həyata keçirmək

146 Kapitalizmin transformasiyası konsepsiyaları çərçivəsində kapitalizmi sosializmləşdirmək ideyası hansı məktəbə məxsusdur:

- neoliberalizm
- neomarjinalizm
- monetarizm
- institusionalizm
- neoliberal dirijizm

147 Şumpeter göstərir ki;

- Bunların hamısı doğrudur
- Kapital həmişə tədiyyə vasitəsi kimi çıxış edir
- Kapital həmişə tədavül vasitəsi kimi çıxış edir
- Kapital həmişə istehsal vasitəsi kimi çıxış edir]
- Kapital həmişə istehlak vasitəsi kimi çıxış edir

148 T.Veblen, C.Kommons, U.Mitçell- onlar üçün ümumi olan nədir:

- mikroiqtisadi səviyyədə istehsal amillərinin qiymətinin əmələ gəlməsinin tətbiqi
- kapitalist mənfəətinin mənbələrinin öyrənilməsi
- təkrar istehsal və istehsal tsiklləri modellərinin yaradılması
- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində dövlət nəzarətini həyata keçirmək
- əmək haqqı nəzəriyyəsinin əsaslandırılması

149 U.K.Mitçelin ilk dəfə irəli sürdüyü təlim hansıdır:

- müvazinətlik nəzəriyyəsi
- son faydalılıq nəzəriyyəsi
- böhransız tsikl konsepsiyası
- kapitalist planlaşmasının zəruriliyi
- əhali məskunluğu nəzəriyyəsi

150 M.Fridmen hesab edir ki:

- dövlət tənzimlənməsi pul kütləsinə, pul emissiyasına nəzarətlə məhdudlaşmır
- bazar sisteminə dövlət müdaxiləsi uzunmüddətli dövrdə müsbət nəticə verə bilər
- pul prinsipial, həlledici xarakterə malikdir
- uzunmüddətli pul siyasətindən qısamüddətli pul tənzimlənməsinə keçmək məqsədəuyğundur
- qısamüddətli pul tənzimlənməsi mütləqdir

151 Monetaristlərə görə dövlətin makroiqtisadi siyasətinin məqsədlərinə aid deyil:

- bunların hamısı
- məşğulluq
- işsizlik
- inflyasiya
- iqtisadi artım

152 Dövrüdə olan pul kütləsinin dəyişməsi iqtisadi aktivliyin əsas səbəbidir. Bu hansı nəzəriyyədir?

- monetar nəzəriyyə
- dövrüdə kapitalna investisiyalar nəzəriyyəsi
- əsas kapitalla investisiyalar nəzəriyyəsi
- ifrat yığılma nəzəriyyəsi
- xarici amillər nəzəriyyəsi

153 Çıkaqo məktəbinin nümayəndələri hansıdır:

- M.Alle
- L.Erxard
- Y.Şumpeter
- F.Xayek
- L.Mizes

154 Neoliberalizmin Keynsçilikdən fərqli tərəfini müəyyənləşdirin:

- keyfiyyət və institusional problemlərin vacib hesab olunması
- inhisar və rəqabətin tənzimlənməsi
- təkrar istehsal prosesinin tənzimlənməsi

- mükəmməl və qeyri-mükəmməl bazarların tənzimlənməsi
- marjinalizmin nəzəri üsul kimi istifadə olunması

155 Neoliberalizmin klassik forması hansıdır:

- Avstriya məktəbi
- Kembridc məktəbi
- Frayburq məktəbi
- London məktəbi
- Çikaqo məktəbi

156 Neoliberalaların hansı nümayəndələri bazar qiymətləri vasitəsilə iqtisadiyyatın özünü tənzimləmə mexanizminə üstünlük vermişlər:

- Ryueff və M.Alle
- L.Mizes və F.Xayek
- M.Fridmen və A.Şvars
- V.Oyken və A.Ryustov
- L.Erxard və V.Repke

157 Monetarizmin 70-80-ci illərdə iqtisadi nəzəriyyənin və iqtisadi siyasətin mərkəzində olmasının səbəbi nədir?

- büdcədən sosial ehtiyaclara təxisatın azaldılması
- istehsalın azalması ilə eyni zamanda inflyasiyanın güclənməsi
- bölgədə bərabərliyə nail olmaq
- klassik kapitalizmə bəraət qazandırmaq
- iqtisadi artımın mümkünlüyünə inamı artırmaq

158 M.Fridmen hesab edir ki:

- dövlət tənzimlənməsi pul kütləsinə, pul emissiyasına nəzarətlə məhdudlaşdır
- pul kütləsinə tənzimləməklə, istehsalın artma, yaxud azalma sürətinə təsir etmək olar
- bazar sisteminə dövlət müdaxiləsi uzunmüddətli dövrdə müsbət nəticə verə bilər
- uzunmüddətli pul siyasətindən qısamüddətli pul tənzimlənməsinə keçmək məqsədəuyğundur
- qısamüddətli pul tənzimlənməsi mütləqdir

159 İqtisadi artımın empirik tədqiqi kimə məxsusdur:-

- P.Salou
- U.Cevons
- Q. Feldman
- S.Kuznets
- U.Şumpeter

160 Monetarizm:

- iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
- əhalinin aztəminatlı təbəqəsinə dövlətin sosial proqramını rədd edir və onu səmərəsiz sayır
- kapitalizmin təkamül yolu ilə yeni bir ideal iqtisadi sistemə çevrilməsi ideyasını təbliğ edir
- inkişaf etmiş inhisarçı rəqabət nəzəriyyəsinin əsasını yaratmışdır

- iqtisadi proseslərin tədqiqində riyazi metodların tətbiqinə ciddi əhəmiyyət vermişdir

161 Aşağıdakı əsərlərdən hansı L.Erxarda məxsusdur:-

- Bunların heç biri
 "Quldarlığa gedən yol"
 "Hamı üçün rifah"
 "Kapitalizmin xalis nəzəriyyəsi"
 "Mənfəət, faiz, investisiya"

162 Monetarizm nədir?

- səmərəli tələbi müəyyən edən xərclər və gəlirlər nisbətini tənzimlənməsidir
 kapitalizm və sosializm arasında cəmiyyətin inkişafının üçüncü yoludur
 faydalılıq həddi və məhsuldarlıq həddi nəzəriyyələrindən ibarətdir
 iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
 pul kütləsinin iqtisadi fəallığa, monetar vasitələrin və monetar siyasətin iqtisadi inkişafa təsir mexanizminin əsaslı surətdə öyrənmə nəzəriyyəsidir

163 Neoliberalizmin əsasını qoyan və onun metodologiyasını yaradan iqtisadçı kimdir?

- V.Oyken
 L.Erxard
 A.Rustov
 V.Repke

164 Tetçerizm iqtisadi siyasəti hansı iqtisadi məktəbin ideyaları əsasında yaradılıb?

- Merkantilist
 Monetarist
 Marjinalist
 Keynsçi
 Marksist

165 Aşağıdakı əsərlərdən hansı A.Mizesə məxsusdur:

- Nəzəriyyə və tarix
 "Quldarlığa gedən yol"
 "Hamı üçün rifah"
 "Kapitalizmin xalis nəzəriyyəsi"
 "Mənfəət, faiz, investisiya"

166 Çikaqo məktəbinin nümayəndələri hansıdır:1) L.Erxard, 2) U.Şumpeter 3) F.Xayek, 4) L.Mizes, 5) M.Fridmen

- 4, 5
 1,2
 2, 3
 3, 4
 1, 5

167 Frayburq məktəbinin nümayəndələri hansıdır:

- Bunların hamısı
- L.Erxard
- A.Rustov
- V.Repke
- V.Oyken

168 Keynsçilərdən fərqli olaraq nisbətən passiv dövlət tənziimi ilə əlaqədar tədbirlərin keçirilməsinin tərəfdarları olan məktəb:

- Avstriya məktəbi
- Kembric məktəbi
- Frayburq məktəbi
- London məktəbi
- Çikaqo məktəbi

169 Monetaristlərin əsas tədqiqat obyektlərindən biri:

- tsikl və böhranlar problemi
- dövriyyə kapitalına investisiyalar nəzəriyyəsi
- əsas kapitalla investisiyalar nəzəriyyəsi
- ifrat yığılma nəzəriyyəsi
- xarici amillər nəzəriyyəsi

170 Monetarizm nədir?

- səmərəli tələbi müəyyən edən xərclər və gəlirlər nisbətini tənzimlənməsidir
- kapitalizm və sosializm arasında cəmiyyətin inkişafının üçüncü yoludur
- faydalılıq həddi və məhsuldarlıq həddi nəzəriyyələrindən ibarətdir
- iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
- təkrar istehsalın spesifik konsepsiyasıdır

171 Monetarizm:

- iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
- Həmkarlar ittifaqını ən məşhur inhisarçı hesab edirlər
- kapitalizmin təkamül yolu ilə yeni bir ideal iqtisadi sistemə çevrilməsi ideyasını təbliğ edir
- inkişaf etmiş inhisarçı rəqabət nəzəriyyəsinin əsasını yaratmışdır
- iqtisadi proseslərin tədqiqində riyazi metodların tətbiqinə ciddi əhəmiyyət vermişdir

172 Monetarizmin 70-80-ci illərdə iqtisadi nəzəriyyənin və iqtisadi siyasətin mərkəzində olmasının səbəbi nədir?

- büdcədən sosial ehtiyaclara təxsisatın azaldılması
- bölgüdə bərabərliyə nail olmaq
- klassik kapitalizmə bəraət qazandırmaq
- büdcə xərclərinin artırılmasına qəti etiraz etmək
- iqtisadi artımın mümkünlüyünə inamı artırmaq

173 Neoliberalizm və Keynsçiliyin ümumi tərəfini müəyyənləşdirin:

- keyfiyyət və institusional problemlərin vacib hesab olunması
- təkrar istehsal prosesinin tənzimlənməsi
- təsərrüfat həyatının makroiqtisadi mövqedən qiymətləndirilməsi
- mükəmməl və qeyri-mükəmməl bazarların tənzimlənməsi
- marjinalizmin nəzəri üsul kimi istifadə olunması

174 Neoliberalizmin iqtisadi siyasətə təsir istiqamətlərindən biri yanlışdır:

- nisbətən liberal xarici ticarət və valyuta siyasətinə təsiri
- kapitalist iqtisadiyyatının makroiqtisadi təhlilinin verilməsi
- dövlət büdcəsinin hər il tarazlaşdırılması
- tənzimlənmənin dolaylı metodlarına üstünlük verilməsi
- kəsilri maliyyələşdirmənin məhdudlaşdırılması

175 Neoliberalaların hansı nümayəndələri pul kütləsinin hərəkəti prinsiplərini müəyyən etmişlər:

- Ryueff və M.Alle
- L.Mizes və F.Xayek
- M.Fridmen və A.Şvars
- V.Oyken və A.Ryustov
- L.Exard və V.Repke

176 Səmərəli gözləmə anlayışını ilk dəfə iqtisadi ədəbiyyata kim gətirmişdir:

- P.Salou
- C.Mut
- Q. Feldman
- S.Kuznets
- U.Şumpeter

177 Aşağıdakı fikirlərdən V.Paretoya aid olanı seçin:

- ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur, hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır və ayrı-ayrı adamların rifahı müqayisə olunmayıdır
- ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur
- hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır
- ayrı-ayrı adamların rifahı müqayisə olunmayıdır
- ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur, hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır

178 Aşağıdakı nəzəriyyələrdən hansını Kurno yaratmışdır:

- duopoliya
- tənzimlənən inhisarlar
- təkmil rəqabət
- inhisarçı rəqabət
- oliqopoliya

179 Avstriya məktəbinin metodoloji əsasını nə təşkil edir:

- maddi amillərlə yanaşı mənəvi, əxlaqi, hüquqi və digər amilləri də iqtisadiyyatın hərəkətverici qüvvəsi hesab etmələri

- onlar siyasi iqtisadi subyektiv-psixoloji əsasda qurmağa çalışırdılar
- qiymətin maksimum həddini satıcıların subyektiv qiymətləndirilməsi, minimum həddini isə alıcıların subyektiv qiymətləndirilməsi
- passiv dövlət tənzimi ilə əlaqədar tədbirlərin həyata keçirilməsi
- liberal yönümlü klassiklərin faydalılıq haqqında baxışları

180 Avstriya məktəbinin tədqiqat obyektini nə təşkil edir:

- bunların hamısı
- dövlət təsərrüfatları
- ev təsərrüfatları
- cəmiyyətdən təcrid olan ayrı-ayrı təsərrüfatlar
- cəmiyyətdən təcrid olan kollektiv təsərrüfatlar

181 Avstriya məktəbinin tədqiqat sferasına aid deyil:

- təsərrüfatların mexaniki məcmusu
- istehsal sferasındakı insanlar arasında olan iqtisadi münasibətlər
- şəxsi istehlak sferasındakı baş verən insanların nemətə olan münasibəti
- cəmiyyətdən təcrid olan ayrı-ayrı fərdi təsərrüfatlar
- ayrı-ayrı fərdlərin psixologiyası davranışı

182 Avstriya və İngiltərə məktəbinin nümayəndələri üçün iqtisadi elminin məqsədini müəyyənləşdirmək istiqamətində ümumi fikir:

- iqtisadiyyatın tənzimlənməsi
- istehsal münasibətləri
- insanın maksimal zövq alması
- təbii resursların məhdudluğu
- insanın tələbatlarının ödənilməsi

183 Faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin modifikasiyasıdır-bu:

- Pul nəzəriyyələri
- Tsikllər nəzəriyyəsi
- Neoklassik sintez nəzəriyyəsi
- Məhsuldarlıq həddi nəzəriyyəsi
- Dəyərsiz qiymət nəzəriyyəsi

184 Faydalılıq həddi nəzəriyyələri aşağıdakı konsepsiyaların hansının nəzəri əsası olmuşdur:

- hamısı doğrudur
- iqtisadi artım nəzəriyyələri
- iqtisadi rifah nəzəriyyələri
- ekonometrik modellər nəzəriyyələri
- müxtəlif riyazi konsepsiyalar

185 L. Valrasın iqtisad elminə ən böyük töhfəsi nədir:

- faydalılıq həddi nəzəriyyəsidir
- əmək təklifi nəzəriyyəsidir

- ümumi iqtisadi tarazlığın qapalı riyazi modeli
- son məhsuldarlıq nəzəriyyəsi
- əmək-dəyər nəzəriyyəsidir

186 L.Valrasın iqtisadi tarazlıq probleminə başlıca cəhət:

- əmtəələrin qiyməti istehsal xərclərinə uyğun gəlmir
- sabitliyə bir neçə bazarda baxmışdır
- istehsal amillərilə tələb və təklif bərabərdir
- əmtəə və xidmətlərin tələb və təklifi bərabərdir
- əmtəələrin qiyməti istehsal xərclərilə uyğun gəlir

187 Məsrəflərə əsaslanan dəyər nəzəriyyəsini inkar edir:

- marksist konsepsiya
- neoklassik konsepsiya
- marjinal konsepsiya
- monetar konsepsiya
- sərvət konsepsiyası

188 Marjinalizmin II mərhələsi üçün xarakterik xüsusiyyət hansıdır:

- onlar maddi amillərlə yanaşı mənəvi, əxlaqi, hüquqi və digər amilləri də iqtisadiyyatın hərəkətverici qüvvəsi hesab edirdilər
- onlar siyasi iqtisadi subyektiv-psixoloji əsasda qurmağa çalışırdılar
- onların fikrincə, qiymətin maksimum həddini satıcıların subyektiv qiymətləndirilməsi, minimum həddini isə alıcıların subyektiv qiymətləndirilməsi müəyyən edir
- onlar passiv dövlət tənziimi ilə əlaqədar tədbirlərin həyata keçirilməsi tərəfdarıydılar
- onlar iqtisadi təhlilin funksional metodu ilə yanaşı iqtisadi proseslərin riyazi modelləşmə metodunu təsdiq etmişlər

189 L.Valrasın iqtisadi tarazlıq probleminə başlıca cəhət:

- əmtəələrin qiyməti istehsal xərclərinə uyğun gəlmir
- bazar qiyməti son xərclərə bərabərdir
- istehsal amillərilə tələb və təklif bərabərdir
- əmtəə və xidmətlərin tələb və təklifi bərabərdir
- əmtəələrin qiyməti istehsal xərclərilə uyğun gəlir

190 Faydalılıq həddinin kəşflərindən yanlış olanı seçin:

- kapitalist iqtisadi sisteminin islahatına diqqətin artması
- fəlsəfi cərəyanların bəhrəsi
- marksizmə qarşı qəti etiraz
- müstəqil intellektualın inkişafı
- iqtisadiyyatda baş verən institusional dəyişikliklər

191 Hansı iqtisadçı ilk dəfə Siyasi iqtisad terminindən istifadə edərək onu ekonomiks adlandırmışdır:

- A.Marşall
- U.Cevons
- K.Menger

- V.Pareto
 G.H.Qossen

192 İqtisad elmində olan uzun müddətli və qısa müddətli dövr anlayışları kimə məxsusdur:

- L.Valras
 U.Cevons
 A.Marşall
 C.B.Klark
 V.Pareto

193 İstehsal xərcləri qanunu aşağıdakı iqtisadçılardan kimə məxsusdur:

- A.Marşalla
 C.Xiksə
 P.Samuelsona
 F.Vizerə
 C.Klarka

194 Qossenin birinci qanununa görə:

- mövcud nemətin hər bir əlavə vahidindən təmin olmanın kəmiyyəti durmadan aşağı düşür, tam təmin olunduqda isə sıfıra çatır
 bir fasiləsiz istehlak aktında növbəti nemət vahidinin faydalılığı azalır
 təkrar istehlak aktında hər bir nemətin faydalılığı əvvəlki istehlak olunan nemətlərin faydalılığı ilə müqayisədə azalır
 faydalılığın azalması ilə nemətlərin istehlakı azalır
 bir fasiləsiz istehlak aktında növbəti nemət vahidinin faydalılığı azalır; təkrar istehlak aktında hər bir nemətin faydalılığı əvvəlki istehlak olunan nemətlərin faydalılığı ilə müqayisədə azalır

195 Hansı iqtisadçı faydalılıq həddi nəzəriyyəsini məqsəd-nəticənin təhlilinə və dinamik proqramlaşdırmaya gətirib çıxarmışdır:

- A.Piqu
 U.Cevons
 K.Menger
 V.Pareto
 G.H.Qossen

196 V.Paretoya görə resursların optimal bölgüsü konsepsiyası nəyə əsaslanır?

- ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur, hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır və ayrı-ayrı adamların rifahı müqayisə olunmayıdır
 ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur
 hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır
 ayrı-ayrı adamların rifahı müqayisə olunmayıdır
 ictimai rifahı ayrı-ayrı adamların rifah vahidləri ilə müəyyən olunur, hər bir adam hamıdan yaxşı özünün şəxsi rifahını qiymətləndirməyi bacarır

197 A.Marşalın tarazlıq modelinin Valras modelindən fərqi hansıdır:

- qiymət müstəqil dəyişəndir və təklif qiymətdən asılıdır
 qiymət müstəqil dəyişəndir

- təklif müstəqil dəyişəndir
- təklif qiymətdən asılıdır
- təklifin kəmiyyəti qiymətlə deyil, məsrəflə şərtlənir

198 Pareto-optimallığın bütün şərtləri təmin olunur:

- duopolyada
- tənzimlənən inhisarlarda
- təkmil rəqabətdə
- inhisarçı rəqabətdə
- oliqopolyada

199 əgər bir fərdin vəziyyətini digərinin vəziyyətini pisləşdirmədən yaxşılaşdırmaq mümkün deyilsə, bölgü səmərəlidir . Bu müddəa adlanır:

- Cini əmsalı
- Pareto meyarı
- kompensasiya meyarı
- ədalətlik əmsalı
- Atkinson indeksi

200 Məhsuldarlıq həddi nəzəriyyəsinin modifikasiyasıdır-bu:

- Pul nəzəriyyələri
- Tsikllər nəzəriyyəsi
- Neoklassik sintez nəzəriyyəsi
- faydalılıq həddi nəzəriyyəsi
- Dəyərsiz qiymət nəzəriyyəsi

201 Eyni bir məhsulun istehsal amillərinin müxtəlif kombinasiyalarının köməyi ilə yaradıla bilməsi haqqında fikri ilk dəfə kim söyləmişdir:

- L.Valras
- E.Bem-Baverk
- F.Vizer
- K.Menger
- V.Pareto

202 Aşağıdakı iqtisadçılardan ordinalist olanı seçin:

- L.Valras
- E.Bem-Baverk
- F.Vizer
- K.Menger
- V.Pareto

203 Faydalılıq həddi nəzəriyyələri aşağıdakı konsepsiyaların hansının nəzəri əsası olmuşdur:

- hamısı doğrudur
- iqtisadi artım nəzəriyyələri
- iqtisadi rifah nəzəriyyələri

- ekonometrik modellər nəzəriyyələri
- müxtəlif riyazi konsepsiyalar

204 Aşağıdakı fikirlərdən U.Cevonsa aid olanı seçin:

- bütün cavablar doğrudur
- əmək özünün başlanğıc mərhələsində müsbət hissələr yaradır, lakin sonra əzablı, yəni anti faydalı olur
- O, faydalılığın azalması qanununu iqtisad elminin qanunu adlandırmışdır
- O, faydalılıq həddinin azalması qanununu fizioloji prinsiplərlə əsaslandırmışdır
- O, faydalılıq həddi nəzəriyyəsinə əsasən mübadilə bərabərliyi nəzəriyyəsinə yaratmışdır

205 Faydalılıq həddi nəzəriyyəsinə məsrəf nəticənin təhlilinə və dinamik proqramlaşdırmaya gətirib çıxarmışdır:

- A.Piqu
- Y.Bem-Baverk
- M.Fridmen
- F.Vizer
- V.Pareto

206 Aşağıdakı əsərlərin hansının müəllifi E.Bem-Baverkdir:

- "K.Marksın nəzəriyyəsi və onun tənqidi"
- "Siyasi iqtisadın əsasları"
- "İctimai təsərrüfat nəzəriyyə"
- "Pul kredit və ticarət"
- "Sərvət nəzəriyyəsinin riyazi prinsipləri"

207 Aşağıdakı fikirlərdən S.Qosseyə aid olanı seçin:

- O, faydalılıqların mübadiləsinə faydalılığın artım mənbəyi kimi baxmışdır
- O, iqtisad elmini zövq və izzət hesabına kimi şərh edir
- O, faydalılığın azalması qanununu iqtisad elminin qanunu adlandırır
- O, faydalılıq həddinin azalması qanununu fizioloji prinsiplərlə əsaslandırır
- O, faydalılıq həddi nəzəriyyəsinə əsasən mübadilə bərabərliyi nəzəriyyəsinə yarıdır

208 Marjinal inqilabın II mərhələsi üçün xarakterik olanı seçin:

- siyasi iqtisad anlayışına subyektiv-psixoloji əsasdan yanaşması
- subyektiv faydalılıq, robenson metodu
- dəyərli qiymət anlayışının meydana gəlməsi
- məhsuldarlıq şəraitində maksimallaşdırıcı iqtisadi davranış prinsipinin qəbul olunması
- istehsal sahəsinin törəmə hesab olunması

209 Marjinalizm ideyaları hansı nəzəriyyəyə münasibət bildirməklə irəli sürülmüşdür:

- bunların hamısı
- Maltusun əhali nəzəriyyəsinə
- C.Milin kompromislər siyasi ideyasına
- J.Sey qanununa
- S.Sismondinin böhranlar konsepsiyasına

210 Marşalın qiymət konsepsiyasının komponentlərindən yalnız olanı seçin:

- bunların heç biri
- faydalılıq həddi
- istehsal xərcləri
- tələb və təklif
- əmtəə dəyəri

211 Nemətin kombinasiyasının faydalılığı istehlak olunmuş müxtəlif nemətlərin sonuncu porseyası eyni faydalılığa malik olduqda faydalı olur:

- Qossenin ikinci qanunu
- gəlir effekti
- əvəzləmə effekti
- Qiffen paradoksu
- Qossenin birinci qanunu

212 Onun riyazi modelini bəzən XX-əsrə ekonometrika adlanan istiqamətin- statistik informasiyanın və faktiki kəmiyyətlərə əsaslanan iqtisadiyyatda kəmiyyət qanunauyğunluqların və qarşılıqlı əlaqələrin daxil olduğu riyazi iqtisadiyyatın nümunəsi hesab edirlər:

- Bunların hamısı
- Kurnonun həddi təhlil metodu
- Döpünün həddi təhlil metodu
- Pareto meyarı
- Tyunenin həddi təhlil metodu

213 U.Cevonsa aid olan fikri seçin:

- mübadilə olunan əmtəələrin kəmiyyəti, sərf olunan əməyin məhsuldarlığına düz mütənasibdir və həmin əmtəələrin dəyərinə və qiymətinə və istehsalın xüsusi xərclərinə, həmçinin onların həddi faydalılığına əks mütənasibdir
- səmərəli istehlak zamanı alınan əmtəələrin faydalılığının sonuncu dərəcəsi onların qiymətinə proporsionaldır
- kapital nemətlərinin qiyməti məlum faiz dərəcəsinə onların gətirdiyi xalis gəlirə ciddi surətdə proporsionaldır
- əməyin antifaydalılığı və əmək məhsulunun faydalılığı tarazlaşdığı vaxt məhsulun istehsalı kəsilir
- eyni bir nemətin hissələri qeyri-bərabər faydalılığa malikdir

214 Faydalılıq həddinin kəşfinin səbəbi hansıdır:

- bunların hamısı doğrudur
- fəlsəfi cərəyanların bəhrəsi
- marksizmə qarşı qəti etiraz
- müstəqil intellektualın inkişafı
- iqtisadiyyatda baş verən institusional dəyişikliklər

215 Likvidlik anlayışını elmə kim gətirmişdir:

- A.Piqu
- Y.Bem-Baverk
- M.Fridmen
- F.Vizer

K.Menger

216 C.Klarkın məhsuldarlıq həddi hansı nəzəriyyənin əsasında yaranmışdır?

- təklif iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi
 son faydalılıq
 əmək-dəyər nəzəriyyəsi
 qiymət nəzəriyyəsi
 optimallıq nəzəriyyəsi

217 İstehlakçı davranışı qaydası başqa cür adlanır:

- dəyər qanunu
 Qiffen paradoksu
 Qossenin birinci qanunu
 Qossenin ikinci qanunu
 tələb qanunu

218 L.Valrasın iqtisad elminə ən böyük töhfəsi nədir:

- faydalılıq həddi nəzəriyyəsidir
 əmək təklifi nəzəriyyəsidir
 istehlakçı davranışı nəzəriyyəsidir
 izafi dəyər nəzəriyyəsidir
 əmək-dəyər nəzəriyyəsidir

219 Yeni tarixi alman məktəbinin nümayəndələri kimlərdir?

- K.Marks, F.Engels
 F.List, A.Müller
 V.Roşer, B. Hildebrand, K.Knis
 Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer
 B.Zombart, R.Ştolzman, R.Ştammler

220 Alman tarixi məktəbinin nəzəri sələfləri kimlərdir?

- K.Marks, F.Engels
 F.List, A.Müller
 V.Roşer, B. Hildebrand, K.Knis
 Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer
 B.Zombart, R.Ştolzman, R.Ştammler

221 Alman tarixi məktəbinin II mərhələsi üçün xarakterik olan xüsusiyyət hansıdır:

- elmi abstraksiya metodundan imtina etmişlər
 sinfi mübarizəni deyil, yalnız cəmiyyətin təkamül yolu ilə inkişafını məqbul saymışlar
 istehsal amillərinin Sey konsepsiyasını qəbul etmişlər
 tarixi metodu daha təkidlə tətbiq etmişlər
 iqtisad elmini mənəvi əxlaq elmi adlandırmışlar

222 Alman tarixi məktəbinin II mərhələsi üçün xarakterik olan xüsusiyyət hansıdır:

- emprizmi tətbiq etmişlər
- sinfi mübarizəni deyil, yalnız cəmiyyətin təkamül yolu ilə inkişafını məqbul saymışlar
- istehsal amillərinin Sey konsepsiyasını qəbul etmişlər
- tarixi metodu daha təkidlə tətbiq etmişlər
- elmi abstraksiya metodundan imtina etmişlər

223 Proteksionalizm sənaye üçün qanundur fikri kimə məxsusdur?

- L.Erxard
- F.List
- L.Mizes
- V.Oyken
- A.Monkreyen

224 Sosial bazar təsərrüfatı nəzəriyyəsinin əsas prinsiplərini kim işləyib hazırlamışdır?

- C.Keyns
- V.Oyken
- Y.Şumpeter
- C.Robinson
- F.Xayek

225 Alman tarixi məktəbinin metodologiyasını klassik məktəbdən fərqləndirən cəhətlər:

- bunların hamısı
- siyasi iqtisada milli elm kimi baxılması
- iqtisadi və qeyri-iqtisadi amillərə üstünlük verilməsi
- ictimai mənafenin şəxsi mənafedən üstün tutulması
- iqtisadi hadisələrə tarixi mövqedən yanaşılması

226 Sosial bazar təsərrüfatı ifadəsi ilk dəfə kim tərəfindən istifadə olunub?

- K.Marks
- C.Keyns
- A.Myüller-Armak
- M.Fridmen
- P.Samuelson

227 Sosial plüralizm konsepsiyası kimə aiddir:

- V.Renke
- F.Xayek
- V.Oyken
- V.Zombart
- A.Ryustov

228 Alman tarixi məktəbinin II mərhələsinin əsas nümayəndələri kimdir:

- Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer
- V.Roşer, B. Hildebrand, K.Knis
- B.Zombart, R.Ştolsman, R.Ştammler, A.Amon

- F.List, A.Müller
- K.Marks, F.Engels

229 Aşağıdakı kateqoriyalardan hansı sosial plüralizm konsepsiyasının tərkib hissəsidir?

- bunların hamısı
- kapitalizm
- kooperativ təsərrüfat
- ictimai təsərrüfat
- sərvət və kəndli təsərrüfatı

230 Aşağıdakı əsərlərdən V.Zombarta aid olanı seçin:

- bunların hamısı
- "Sosializm və XIX əsrin sosial hərəkatı"
- "Müasir kapitalizm"
- "Təsərrüfat həyatının quruluşu"
- "Alman sosializmi"

231 Azad yarış sosial bazar təsərrüfatının əsas elementidir fikri kimə aiddir:

- V.Renke
- F.Xayek
- V.Oyken
- L.Erxard
- A.Ryustov

232 Sosial bazar təsərrüfatı nəzəriyyəsinə praktiki olaraq həyata keçirən kim olmuşdur?

- L.Erxard
- F.Xayek
- L.Mizes
- V.Oyken
- A.Ryustov

233 Alman tarixi məktəbinin III mərhələsinin əsas nümayəndələri kimdir:

- Q.Şmoller, L.Brentano, K.Büxer
- V.Roşer, B. Hildebrand, K.Knis
- B.Zombart, R.Ştolsman, R.Ştammler, A.Amon
- F.List, A.Müller
- K.Marks, F.Engels

234 İnsanların həyat səviyyəsi yüksək olduqca onların ərzaq məhsullarına məsrəfləri nisbətən azalır:

- Oyken qanunu
- Sey qanunu
- Valras qanunu
- Qossen qanunu
- Engel qanunu

235 V.Oykenə görə bəşər cəmiyyətində iqtisadiyyatın tipi necə olmalıdır?

- mərkəzdən idarə edilən və mübadilə iqtisadiyyatı
- totalitarizm
- azad, açıq təsərrüfat
- kommunizm
- imperializm

236 Alman tarixi məktəbi nəyi iqtisadi təhlilin predmeti hesab edirdilər?

- əmək haqqını və istehsal dairəsini
- istehsal sferasını
- istehsal və tədavül sferasını
- iqtisadi və qeyri-iqtisadi amilləri
- təbii resursları

237 U.Pettinin iqtisad elminin metodologiyasına gətirdiyi yenilik:

- eksperiment metodu
- elmi abstraksiya, kauzal
- müqayisəli təhlil metodu
- iqtisadi təhlil metodu
- statistik-iqtisad metodu

238 Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun tədqiqat obyektinə aiddir:

- Bunların hamısı
- differensial rentanın mövcudluğunu qəbul etmiş, mütləq rentanı isə inkar etmişdir
- sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı
- müqayisəli istehsal xərcləri təliminin yaranması
- "İqtisadi insan" anlayışının bazar subyektini kimi öyrənilməsi

239 Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun tədqiqat obyektinə aid deyil:

- əmək-dəyər nəzəriyyəsinin əsasının qoyulması
- pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilməsi
- təbii və bazar qiymətlərinin fərqləndirilməsi
- müqayisəli istehsal xərcləri təliminin yaranması
- iqtisadiyyatın tam sistem kimi müəyyən edilməsi

240 A.Smitin istifadə etdiyi əsas metodlar:

- analitik, təsvirçilik
- elmi abstraksiya, kauzal
- müqayisəli təhlil metodu
- iqtisadi təhlil metodu
- statistik-iqtisad metodu

241 Kim iqtisadi hadisələrə və hər bir tədbirə cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin və millətin sərvətinin inkişaf nöqtəyi-nəzərindən yanaşmışdır:

- U.Petti
- K.Marks
- D.Rikardo
- A.Marşall
- A.Smit

242 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin pul haqqındakı fikirlərinə aiddir:

- qızılın beynəlxalq hərəkətinin mexanizmi
- pulun tədavül sürəti
- pula tələb və onu müəyyən edən amillər
- pulun mübadilə funksiyası
- kağız pulun qızıla dəyişdirilə bilməsi

243 D.Rikardonun pul nəzəriyyəsinə aid olan fikri seçin:

- əgər mövcud ölkədə həddindən çox qızıl toplanarsa, onda bu ölkədə malların qiyməti artır
- əgər tədavüldə kağız pulların miqdarı artarsa, onda digər şərtlər dəyişməzsə, onlar əvvəlki pul kütləsinin ifadə etdiyi əmtəə kütləsi ekvivalentini ifadə edəcəkdir
- kağız pul tədavülü ilə qızıl pul tədavülü arasında prinsipial fərq qoymamışdır
- tədavülə tələbatından artıq qızıl və ya gümüş pullar buraxılırsa, onların öz dəyəri olduğundan tədavül sferasından çıxıb yığıma gedə bilər
- pulun dəyəri tədavüldə bərqərar olur və tədavüldəki pulların kəmiyyətindən asılıdır

244 A.Smitə görə:

- bunların hamısı
- əgər mənfəət və əmək haqqı qiymətə münasibətə görə birincidirsə, renta isə ona münasibətdə ikincidir
- renta qiymət ilə əmək haqqı və mənfəətin fərqidir
- həqiqi sərvətin hər cür artımı onda tətbiq olunan əməyin miqdarının hər cür artımı dolayısı torpaqdan əldə olunan rentanın yüksəlməsinə gətirib çıxarır
- yüksək əmək haqqı əmək məhsuldarlığının mühüm stimuludur

245 D.Rikardo əməyin təbii qiymətini necə izah edirdi:

- Bunların hamısı
- əməyin təbii qiyməti işçinin dolanmasını təmin edən və öz nəslini azaldıb artırmadan davam etdirəcək qiymət səviyyəsidir
- faktiki əmək haqqıdır və o əməyə olan tələb və onun təklifinin təsiri altında dəyişir
- əməyin əmtəə olduğunu güman edir və əmək haqqını əməyin təbii qiyməti adlandırır
- əmək haqqı əməyin təbii qiymətidir və o yaşayış vasitələrinin dəyərinə bərabərdir

246 Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun pul tədavülü haqqındakı fikirlərinə aid deyil:

- qızılın beynəlxalq hərəkətinin mexanizmi
- pulun tədavül sürəti
- pula tələb və onu müəyyən edən amillər
- pulun yığıcı funksiyası
- kağız pulun qızıla dəyişdirilə bilməsi

247 Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun tədqiqat obyektinə aid deyil:

- iqtisadiyyatın tam sistem kimi müəyyən edilməsi
- pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilməsi
- təbii və bazar qiymətlərinin fərqləndirilməsi
- müqayisəli istehsal xərcləri təliminin yaranması
- əmtənin dəyərində kapitalın dəyərinin daxil edilməsi

248 Aşağıdakılardan hansı D.Rikardonun tədqiqat obyektinə aiddir:

- differensial rentanın mövcudluğunu qəbul etmiş, mütləq rentanı isə inkar etmişdir
- "İqtisadi insan" anlayışının elmi dövrüyyəyə gətirməsi
- xalqın sərvətinin əmək bölgüsünün inkişafından asılılığının əsaslandırılması
- sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı
- kapitalizmde gəlirin dəqiq təsnifatının verilməsi: əmək haqqı, mənfəət, renta

249 Azadlıq şəraitində fəaliyyət göstərən iqtisadiyyatın elmi sistemini ilk dəfə kim yaratmışdır:

- U.Petti
- K.Marks
- D.Rikardo
- A.Marşall
- A.Smit

250 D.Rikardonun pul nəzəriyyəsində çatışmayan cəhət hansıdır:

- əgər mövcud ölkədə həddindən çox qızıl toplanarsa, onda bu ölkədə malların qiyməti artır
- əgər tədavüldə kağız pulların miqdarı artarsa, onda digər şərtlər dəyişməzsə, onlar əvvəlki pul kütləsinin ifadə etdiyi əmtəə kütləsi ekvivalentini ifadə edəcəkdir
- kağız pul tədavülü ilə qızıl pul tədavülü arasında prinsipial fərq qoymamışdır
- tədavülün tələbatından artıq qızıl və ya gümüş pullar buraxılırsa, onlar öz dəyəri olduğundan tədavül sferasından çıxıb yığıma gedə bilər
- pulun dəyəri tədavüldə bərqərar olur və tədavüldəki pulların kəmiyyətindən asılıdır

251 D.Rikardoya görə:

- fəhlə və torpaq mülkiyyətçiləri bütün şəraitlərdə ictimai sərvətin artmasında maraqlıdır
- iqtisadi inkişafda gəlirin bölgüsü arasında çox sıx əlaqə vardır
- əgər mənfəət və əmək haqqı qiymətə münasibətə görə birincidirsə, renta isə ona münasibətdə ikincidir
- renta qiymət ilə əmək haqqı və mənfəətin fərqidir
- həqiqi sərvətin hər cür artımı onda tətbiq olunan əməyin miqdarının hər cür artımı dolayısı torpaqdan əldə olunan rentanın yüksəlməsinə gətirib çıxarır

252 Kim ilk dəfə təbii azadlıq şəraitində fəaliyyət göstərən iqtisadiyyatın elmi sistemini yaratmışdır:

- D.Rikardo
- C.M.Keyns
- U.Petti
- A.Marşal
- A.Smit

253 A.Smit dəyər nəzəriyyəsini necə izah edirdi?

- qiymətin tənzimlənməsi kimi

- iqtisadiyyatı cəmiyyətin mənafeyi baxımından dövlət idarəçilik mexanizmi
- azad rəqabət şəraitində obyektiv iqtisadi qanunlara əsaslanan sahibkarların fəaliyyəti kimi
- ilahi tərəfindən irəlicədən müəyyən edilən təsərrüfat mexanizmi
- dəyərin qiymətlə əlaqəsi kimi

254 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aiddir:

- bunların hamısı
- görünməz əl nəzəriyyəsi
- əmək bölgüsü
- insan evoizmi
- əmək dəyər nəzəriyyəsi

255 A. Smit görünməyən əli necə izah edirdi?

- qiymətin tənzimlənməsi kimi
- iqtisadiyyatı cəmiyyətin mənafeyi baxımından dövlət idarəçilik mexanizmi
- azad rəqabət şəraitində obyektiv iqtisadi qanunlara əsaslanan sahibkarların fəaliyyəti kimi
- ilahi tərəfindən irəlicədən müəyyən edilən təsərrüfat mexanizmi
- dəyərin qiymətlə əlaqəsi kimi

256 A.Smitin tədqiqatının çıxış nöqtəsi:

- yeniliklərin tətbiqi
- görünməz əl nəzəriyyəsi
- əmək bölgüsü
- iqtisadi ehtiyatların məhdudluğu
- əmək dəyər nəzəriyyəsi

257 A.Smitin tədqiqatının nəticəsində:

- materialist dialektik metod tətbiq olunmuşdur
- iqtisadiyyat tam sistem, biliyin əsas sahəsi kimi müəyyən edilmişdir
- siyasi iqtisad elmə, iqtisadi biliklər sisteminə çevrilmişdir
- pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilmişdir
- kapitalın elmi təhlili verilmişdir

258 Kimin nəzəriyyəsi klassik siyasi iqtisadın zirvəsi hesab olunur:

- D.Rikardonun
- C.M.Keynsin
- M.Fridmanın
- A.Marşalın
- A.Smitin

259 Klassik iqtisadın nümayəndəsi D.Rikardoya görə kapital:

- istehsal vasitələridir
- toplanmış, maddiləşmiş əməkdir
- əşya deyil, ictimai münasibətdir
- başqa nemət və xidmətlər istehsalına sərf olunan nemətlər ehtiyatıdır

- insanın əmtəə və xidmətlər istehsalında istifadə olunan biliyi və təcrübəsi, enerjisidir

260 Aşağıdakı fikirlərdən hansı C.Türqoya məxsusdur:

- dövlət iqtisadiyyata müdaxilə etməməlidir
 torpağın qiyməti kapitallaşmış rentadır
 torpaq rentası, torpağın becərilməsinə sərf edilmiş əmək məhsulunda birinci çıxılmalıdır
 mübadilə dəyəri renta ödənməyən torpaq üzərində istehsalda istifadə edilən əmək miqdarı ilə müəyyən olunur
 azad rəqabətin əsasında yaranan həqiqi qiymət iqtisadi müvazinətin əsasıdır

261 Aşağıdakı fikirlərdən hansı fiziokratları xarakterizə edir:

- Onlar siyasi iqtisada həm pozitiv və həm də normativ elm kimi baxmışlar
 Onlar bir tərəfdən iqtisadi hadisə və proseslərə analitik yanaşmış, digər tərəfdən təsvirçilik etmişlər
 onlar xalis məhsula vergi qoyulmasının tərəfdarı olmuşlar
 Onlar iqtisadi hadisələrə və hər bir tədbirə cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin və millətin sərvətinin inkişafı nöqtəyi-nəzərdən yanaşmışlar
 Onlar iqtisadiyyatın insanların iradəsindən asılı olmayan obyektiv qanunların fəaliyyət göstərdiyi bir sistem olması haqqında təlim işləyib hazırlamışlar

262 P.Buagilberin vergi islahatı kimin xeyrinə idi:

- varlı maliyyəçilərin
 yoxsulların
 əyanların
 kilsənin
 vergi yığanların

263 U.Pettinin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

- həmin dövrdə istehsalın manifaktura forması üstünlük təşkil etmişdir
 həmin dövrdə feodalizmin dağılması başa çatmışdır
 həmin dövrdə dünya bazarının yaranması və beynəlxalq ticarətin genişlənməsi baş vermişdir
 həmin dövrdə ilkin kapital yığılımı prosesi başa çatmışdır
 həmin dövrdə sənaye çevrilişi təzəcə başlamışdı

264 P.Bualgilberin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

- bu dövrdə feodal sistemi öz əhəmiyyətini saxlamışdır
 bu dövrdə burjuaziya təsərrüfatın bütün sahələrində hakim qüvvəyə çevrilmişdir
 bu dövrdə iqtisadi və siyasi dəyişikliklər merkantilist siyasətini tutarsız etmişdir
 həmin dövrdə burjuaziyanın mənafeyi, məhsuldar qüvvələrin və iqtisadi inkişafın mənafeyinə uyğun gəlirdi
 bu dövrdə feodalizmin dağılması başa çatmış və liberal bazar sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdı

265 C.Türqo hansı fikirləri ilə F.Kenedən fərqlənmişdir?

- sərvətin yalnız maddi tərəfinə diqqət yetirməsi
 sənaye və ticarət mənfəətini qəbul etməsi
 milli sərvətin artımının xalis məhsulla müəyyən olunması
 yalnız əkinçilikdə xalis məhsulun yaradılması
 fiziokratların dəyər nəzəriyyəsinin olmaması

266 Aşağıdakı fikirlərdən hansı fiziokratları xarakterizə edir:

- Onlar siyasi iqtisada həm pozitiv və həm də normativ elm kimi baxmışlar
- Onlar bir tərəfdən iqtisadi hadisə və proseslərə analitik yanaşmış, digər tərəfdən təsvirçilik etmişlər
- onlar "Laissez-faire" tərəfdarı olmuşlar
- Onlar iqtisadi hadisələrə və hər bir tədbirə cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin və millətin sərvətinin inkişafı nöqtəyi-nəzərdən yanaşmışlar
- Onlar iqtisadiyyatın insanların iradəsindən asılı olmayan obyektiv qanunların fəaliyyət göstərdiyi bir sistem olması haqqında təlim işləyib hazırlamışlar

267 Hansı iqtisadi nəzəriyyə belə nəticəyə gəlir ki, bazarlar uzunmüddətli dövrdə artım tempindən kənarlaşma tendensiyasını özləri tənzimləyirlər?

- Marjinalist nəzəriyyə
- Keyns nəzəriyyəsi
- Monetarist nəzəriyyə
- Klassik nəzəriyyə
- Təklif nəzəriyyəsi

268 Klassik siyasi iqtisad əmək haqqını nə ilə əlaqələndirirdi?

- əmək məhsuldarlığı ilə
- fizioloji minimum ilə
- yaşayış minimumu ilə
- yoxsulluq səviyyəsi ilə
- həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması ilə

269 P.Bualgilberin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

- bu dövrdə kənd təsərrüfatının inkişafı üçün stimullar yox idi
- bu dövrdə burjuaziya təsərrüfatının bütün sahələrində hakim qüvvəyə çevrilmişdir
- bu dövrdə iqtisadi və siyasi dəyişikliklər merkantilist siyasətini tutarsız etmişdir
- həmin dövrdə burjuaziyanın mənafeyi, məhsuldar qüvvələrin və iqtisadi inkişafın mənafeyinə uyğun gəlirdi
- bu dövrdə feodalizmin dağılması başa çatmış və liberal bazar sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdı

270 U.Pettinin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

- həmin dövrdə istehsalın manufaktura forması üstünlük təşkil etmişdir
- həmin dövrdə liberal bazar sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdır
- həmin dövrdə dünya bazarmın yaranması və beynəlxalq ticarətin genişlənməsi baş vermişdir
- həmin dövrdə ilkin kapital yığılımı prosesi başa çatmışdır
- həmin dövrdə sənaye çevrilişi təzəcə başlamışdı

271 İslamın müqəddəs kitabı olan Qurani-Kərim də hansı fəaliyyət qadağan edilir?

- alqı-satqı, ticarətlə məşğul olmaq
- azadlıq və bərabərlik
- yoxsulluq və onun aradan qaldırılması
- xüsusi mülkiyyət və azad sahibkarlıq məsələləri
- borc verib faiz almaq, sələmçilik

272 İbn Xəldunun xidmətlərindən biri ondan ibarətdir ki:

- o sənətکار əməyini cəmiyyət üçün faydalı saymışdır
- nəsillərin yaşadığı şərait nemətlərin əldə olunması vasitələrindən asılı olaraq fərqlənir
- o həmçinin mürəkkəb, əqli əməyi sadə və fiziki əməkdən yüksək qiymətləndirmişdir
- o pulun dəyəri ilə əmtəənin dəyəri arasındakı əlaqəni düzgün dərk etmişdir
- özünün əsas nəzəriyyəsinə-bölgü nəzəriyyəsinə əmək –dəyər nəzəriyyəsinin əsasında qurmuşdur

273 Orta əsrlərin iqtisadi fikri hansı iqtisadi münasibətlərin təsiri altında formalaşmışdır:

- bunların hamısı doğrudur
- natural xarakter daşıyan feodal iqtisadiyyatının mövcudluğu
- dini ideologiyanın hökmranlıq edilməsi
- iqtisadi biliklərin teleoloji xarakter daşması
- hadisə və proseslərə sxolastik yanaşma

274 Feodal dövrünün iqtisadi fikrinin formalaşması və inkişafına təsir göstərən amil:

- bunların hamısı doğrudur
- natural xarakter daşıyan feodal iqtisadiyyatının mövcudluğu
- dini ideologiyanın hökmranlıq edilməsi
- iqtisadi biliklərin teleoloji xarakter daşması
- hadisə və proseslərə sxolastik yanaşma

275 İbn Xəlduna görə:

- o sənətکار əməyini cəmiyyət üçün faydalı saymışdır
- o pulun dəyəri ilə əmtəənin dəyəri arasındakı əlaqəni düzgün dərk etmişdir
- o həmçinin mürəkkəb, əqli əməyi sadə və fiziki əməkdən yüksək qiymətləndirmişdir
- nəsillərin yaşadığı şərait nemətlərin əldə olunması vasitələrindən asılı olaraq fərqlənir
- özünün əsas nəzəriyyəsinə-bölgü nəzəriyyəsinə əmək –dəyər nəzəriyyəsinin əsasında qurmuşdur

276 Aşağıdakılardan hansı torpaq vergisidir?

- xüms
- cizyə
- fitrə
- xərac
- zəkat

277 əldə olunan qənimət, qazanc və illik gəlirin beşdə bir hissəsi hansı vergi növüdür?

- xüms
- zəkat
- xərac
- fitrə
- cizyə

278 Həddi və vaxtı müəyyən olunmuş malın qırxdan bir hissəsi hansı vergidir?

- cizyə
- fitrə
- zəkat

- xüms
- xərac

279 Orta əsrlərdə hansı mütəfəkkirlər iqtisadi məsələlərə aid əsər yazmışdır:

- Nizami-al Mülk, N.Tusi
- N.Gəncəvi, N.Tusi
- N.Tusi, M.Fizuli
- İbn-Xəldun, M.Füzuli
- İbn-Xəldun, İ.Nəsimi

280 Müqəddəs dini kitabların təhlil dairəsinə daxil deyil:

- bunların hamısı doğrudur
- materialist baxışların inkar olunması
- sələmçiliyin qeyri-təbii sayılması
- ruh fəlsəfəsinin əsas götürülməsi
- əməyin sərvətin və mülkiyyətin əsas mənbəyi olması

281 İslam dini iqtisadi problemlərinin mahiyyətində nə dururdu:

- aşkarlıq prinsipi
- tarazlıq prinsipi
- sələmçilik prinsipi
- nadirlik prinsipi
- faydalılıq prinsipi

282 Dini kitabların tədqiqat obyektinə aiddir:

- bunların hamısı doğrudur
- materialist baxışların inkar olunması
- sələmçiliyin qeyri-təbii sayılması
- ruh fəlsəfəsinin əsas götürülməsi
- əməyin sərvətin və mülkiyyətin əsas mənbəyi olması

283 İslam iqtisadi fikirlərinin əsasında nə dururdu:

- bunların hamısı
- azadlıq və bərabərlik
- xüsusi mülkiyyət və azad sahibkarlığa
- əhaliyə vergi qoyulması, dövlətin varlandırılması
- alqı-satqı, ticarətlə məşğul olmaq

284 Qurani- Kərimdə öz əksini tapmışdır:

- bunların hamısı
- sələm kapitalının inkişafına hədd qoyulması
- sələm faizinin qadağan edilməsi
- ədalətli tənzimləmə tədbirləri
- ekvivalent mal mübadiləsi

285 Qurani- Kərimdə ən ali davranış:

- aşkarlıq prinsipi
- tarazlıq prinsipi
- sələmçilik prinsipi
- nadirlik prinsipi
- faydalılıq prinsipi

286 O həm də fiskal funksiyanı yerinə yetirir:

- cizyə
- fitrə
- zəkat
- xüms
- xərac

287 Orta əsrlərdə hansı mütəfəkirlər iqtisadi məsələlərə aid əsər yazmamışdır:

- Nizami-al Mülk, N.Tusi
- N.Gəncəvi, N.Tusi
- N.Tusi, M.Fizuli
- İbn-Xəldun, Xətai
- İbn-Xəldun,N.Vəzirov

288 Neoliberalların əsas fikirləri nədən ibarət idi?

- istehsal xərclərinin azaldılması
- dövlət sifarişlərinin artırılması
- az rentabelli iqtisadiyyat sahələrinin dövlət tərəfindən investisiyalaşdırılması
- keyfiyyət və institusional problemləri vacib hesab etmələri
- xarici investisiyaların artırılması

289 F.Xayek iqtisadiyyatın tənzimlənməsində hansı amilə üstünlük vermişdir?

- qiymət siyasətinə
- inflyasiyanı məhdudlaşdırmağa
- büdcə-vergiyə
- pul-kreditə
- sosial siyasətə

290 Monetarist konsepsiyaya əsasən iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsində əsas hal nə hesab olunur?

- səmərəli tələbin həvəsləndirilməsi
- antitsiklik tənzimlənmə
- məşğulluğun səviyyəsinin artırılması
- tədaviyə pul kütləsinə nəzarət
- xarici iqtisadi əlaqələrin həvəsləndirilməsi

291 Monetar nəzəriyyənin müəllifi kimdir?

- S.Sismondi

- P.Samuelson
- U.Xoutri
- A.Smit
- J.B.Sey

292 Sosial yönümlü bazar iqtisadiyyatı modelinin nəzəri konsepsiyası kimlər tərəfindən işlənilib hazırlanmışdır:

- heç biri doğru deyil
- M.Fridmen,P.Samuelson
- A.Marşal,K.Menger
- V.Oyken, A.Rustov
- K.Marks,F.Engels

293 Neoliberalizmin ənənəvi liberalizmdən əsas fərqli tərəfi hansıdır:

- bunların hamısı
- kapitalist iqtisadiyyatının planlaşdırılması
- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində dövlət nəzarətinin həyata keçirilməsi
- təsərrüfat həyatının makroiqtisadi mövqedən qiymətləndirilməsi
- kapitalist istehsalı üzərində sosial nəzarət ideyasının həyata keçirilməsi

294 M.Fridmen işsizliyin təbii normasını azaltmaq yollarını necə görürdü:

- bunların hamısı doğrudur
- makroiqtisadi tənzimləmə yolu ilə
- mikroiqtisadi tənzimləmə yolu ilə
- uzunmüddətli pul tənzimləməsi ilə
- qısamüddətli pul tənzimlənməsi ilə

295 Monetarizmin pul qanunu nədir?

- pul kütləsinin tənzimlənməsinə yönəldilmiş büdcə-vergi siyasətidir
- pul təklifinin artımının orta illik sürətinin, pula tələbin artımına bərabər olmasıdır
- pula tələbin artımının orta illik sürətinin pula təklif artımına bərabər olmasıdır
- pul kütləsinə, pul emissiyasına dövlət nəzarətidir
- pul kütləsinin tənzimlənməsinə yönəldilmiş kredit-pul siyasətidir

296 İctimai inkişaf nəzəriyyəsinin banisi kimdir:

- U.Rostou
- Y.Şumpeter
- Q.Keri
- A.Piqu
- E.Çemberlin

297 Milli siyasi iqtisad sistemi əsərinin müəllifi kimdir:

- A.Ryustov
- L.Erxard
- F.Xayek
- V.Oyken

F.List

298 İqtisadi qayda nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir?

- M.Alle
 L.Exard
 V.Oyken
 V.Repke
 A.Müller-Armak

299 Hansı konsepsiya neolibəralizm nəzəriyyəsi ilə keynisçiliyin sintezi kimi xarakterizə olunur

- mübadilə iqtisadiyyatı
 sosial bazar təsərrüfatı
 global cəhətdən tənzimlənən bazar
 formalaşmış cəmiyyət
 azad bazar

300 Ümumi müvazinət nəzəriyyəsində və rifah iqtisadiyyatında ilk kəşfedici işlərinə görə İqtisadiyyat üzrə Nobel mükafatını kim alıb

- Teodor Vilyam Şilts
 Elinor Ostrom
 Duqlas Nort
 Sercon Riçard Hiks
 Pol Samuelson

301 Səmərəli gözləmə nəzəriyyəsinin nümayəndələri kimdir: 1) İ.Şumpeter, 2) Q.Keri, 3) R.Lukas, 4) T.Sarjent, 5) N.Uolles

- 1, 2, 5
 1, 2, 3
 2, 3, 4
 2, 4, 5
 3, 4, 5

302 Yeni klassik makroiqtisadi nəzəriyyə dedikdə aşağıdakılardan hansı başa düşülür:

- bunların hamısı
 Səmərəli gözləmə nəzəriyyəsi
 Təklif iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi
 Səmərəli tələb nəzəriyyəsi
 Faydalılıq həddi nəzəriyyəsi

303 Aşağıdakı əsərlərdən F.Xayekə aid olanı seçin:

- Bunların hamısı
 Qiymət və istehsal
 Azadlıq konstitusiyası
 Mənfəər, faiz və investisiya
 Hüquq qanunauyğunluqları və azadlıq

304 Aşağıdakı iqtisadçılar arasında London məktəbinin liderlərini müəyyən edin:

- F.Xayek, L.Robbins
- M.Fridmen, P.Samuelson
- A.Marşal, K.Menger
- V.Oyken, A.Rustov
- K.Marks, F.Engels

305 F.Xayek iqtisadiyyatın tənzimlənməsində hansı amilə üstünlük vermişdir?

- qiymət siyasətinə
- proteksionuzmə qarşı
- büdcə-vergiyə
- pul-kreditə
- sosial siyasətə

306 İstehlakın təhlili, pulun tarixi və pul nəzəriyyəsinə görə Nobel mükafatı alan iqtisadçı kimdir:

- S.Sismondi
- P.Samuelson
- U.Xoutri
- A.Smit
- M.Fridmen

307 M.Fridmen işsizliyin təbii normasını azaltmaq yollarını necə görürdü:

- bunların hamısı doğrudur
- makroiqtisadi tənzimləmə yolu ilə
- instusional dəyişiklər yolu ilə
- uzunmüddətli pul tənzimləməsi ilə
- qısamüddətli pul tənzimlənməsi ilə

308 Monetarist konsepsiyaya əsasən iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsində nəzərdə tutulur:

- səmərəli tələbin həvəsləndirilməsi
- antitsiklik tənzimlənmə
- məşğulluğun səviyyəsinin artırılması
- dövlətin sosial təminatının rədd edilməsi
- xarici iqtisadi əlaqələrin həvəsləndirilməsi

309 Neoliberalaların neoklassiklərdən əsas fərqli tərəfi hansıdır:

- bunların hamısı
- kapitalist iqtisadiyyatının planlaşdırılması
- kapitalist iqtisadiyyatı üzərində dövlət nəzarətinin həyata keçirilməsi
- keyfiyyət və instusional problemləri vacib hesab etmələri
- kapitalist istehsalı üzərində sosial nəzarət ideyasının həyata keçirilməsi

310 Pul nəzəriyyəsi və iqtisadi punkuasiyalar üzrə ilkin iş və iqtisadi-sosial və instusional hadisələrin müstəgilliyinin təhlilinə görə İqtisadiyyat üzrə Nobel mükafatını kim alıb:

- Fridrix Xayek
- Elinor Ostrom
- Duqlas Nort
- Sercon Riçard Hiks
- Pol Samuelson

311 Investisiya həcminin artmasına müvafiq olaraq ÜMM-un həcmi göstərən rəqəm koefisienti:

- həyat səviyyəsi indeksi
- akselerator
- qiymət indeksi
- həyat səviyyəsi göstəricisi
- multiplikator

312 İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi məsələlərində post keynsçilərin fikri fərqlidir və üç əsas cərəyana bölünür:

- konservativ, marjinal və neoklassik
- solçular (liberal), klassik və neokeynsçilik
- solçular, marjinal və neoklassik
- konservativ, klassik və yeni keynsçilik
- monetar, kaletskiçilik, neorikardoçuluq

313 Keynsçiliyin hansı istiqaməti iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsində əsas məsələ kimi mənfəətin maksimumlaşdırılması və iqtisadiyyatın konservativ strukturlarının saxlanılmasını təklif edir:

- sol keynsçilər (liberallar) və neoklassik istiqamət
- sol keynsçilər (liberallar)
- neoklassik istiqamət
- keynsçiliyin konservativ istiqaməti
- klassik istiqamət

314 Postkeynsçilər göstərir ki:

- kapital qoyuluşlarının hər bir artımı cəmiyyətdə milli gəlirin artımını təmin edən məşğulluğu artırır
- istehsalın artım sürəti milli gəlirin bölgüsündən, gəlirin kəmiyyəti və onun artım yığımından asılıdır
- bu konsepsiyanın məqsədi məşğulluğu, iqtisadi tsiklin sabitləşməsinə və yüksək artım sürətini təmin etmək olmuşdur
- əsas diqqətlərini dövlət xərclərinə, dövlət investisiyalarının artırılmasına yönəlmişlər
- onların modeli milli gəlirin artımının yalnız bir amilini –kapital qoyuluşunu nəzərə almışlar

315 Neokeynsçiliyin əsas nümayəndələrindən biri yanlışdır:

- E. Domar
- E.Engel
- R.Xarrod
- P.Samuelson
- C.Hanson

316 Məhsul buraxılışı ilə kapital artımı arasında nisbəti xarakterizə edən göstərici ($V=\Delta K/\Delta Y$) və ya kapitaltutumlu artımın koefisienti:

- avtonom investisiyalar
- multiplikator
- akselerator
- kapital qoyuluşu
- investisiya

317 Məhsul artımı ilə kapital artımı arasında olan nisbəti xarakterizə edən göstərici:

- asılılıq
- koeffiçient
- akselerator
- multiplikator
- funksiya

318 Artan kapitalla silahlanma və artan əmək məhsuldarlığı daimi kapitalverimi ilə müşayiət olunur. Bu:

- əməkqoruyucu İTN
- İTN kapitalqoruyucu tipi
- Xiksə görə İTN
- neytral İTN
- Xarroda görə İTN

319 E.Domar və R.Xarrodun iqtisadi artım modelinin əsasını nə təşkil edir:

- məcmu psixoloji amillər
- milli gəlirin tarazlığının yaradılması şərtləri
- milli gəlirin tarazlı və ya sabit artım sürətini təmin edən şərtlərin məcmusu
- büdcə tənzimlənməsi ideyasını pul-kredit siyasəti ilə birləşdirən makroiqtisadi siyasət konsepsiyasını işləyib hazırlanması
- dövlət xərclərinin kəsirli maliyyələşdirilməsi nəzəriyyəsinin hazırlanması

320 E.Domar və R.Xarrodun iqtisadi artım modelinin C.Keyns modelindən fərqli tərəfini müəyyənləşdirin:

- pul-kredit siyasəti tədbirlərilə xüsusi investisiyaların dəyişməsinin tarazlaşdırılması
- milli gəlirin tarazlığının yaradılması
- milli gəlirin tarazlı və ya sabit artım sürətini təmin edən şərtlərin məcmusu
- iqtisadiyyatda müvazinətin pozulması şərtini
- iqtisadiyyatda müvazinətin bərpa olunmasını

321 Postkeynsçi iqtisadçılardan biri yanlışdır:

- A.Eyxner
- E.Domar
- C.Robinson
- N.Kaldor
- P.Sraff

322 Postkeynsçilər ordodoksal keynsçiləri nədə ittiham edirdilər:

- bunların hamısı doğrudur
- milli gəlirin səviyyəsini düzgün izah etmədiklərinə görə

- defisit maliyyələşdirmənin real səmərəsinin həddindən artıq şişirdiklərinə görə
- inflyasiyanın inkişafının təhlükəsini qiymətləndirmədiklərinə görə
- pul amilini inkar etdiklərinə görə

323 Postkeynsçilər öz konsepsiyasını əsaslandırarkən hansı mənbələrdən istifadə etmişlər:

- bunların hamısı doğrudur
- C.M.Keynsin nəzəriyyəsi
- institusionalizmdən
- rikardoçuluqdan
- marksın kateqoriyalarında

324 Postkeynsçilərin əsas müddəası hansıdır:

- məarif, səhiyyə, sosial sığortanın inkişafına xərclər artırılmalıdır
- milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir etmir
- milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir edir
- gəlirlərin bölgüsündə bərabərsizlik aradan qaldırılmalıdır
- əhalinin istehlak tələbi yüksəldilməlidir

325 Aşağıdakı fikirlərdən hansı postkeynsçilərə aiddir:

- onlar iqtisadiyyata dövlət tənzimlənməsinin metodlarını hazırlamışlar
- onlar kapitalist iqtisadiyyatın tsikliyi inkar etməmişlər
- onlar gəlir siyasətini, iqtisadi artım siyasəti ilə əlaqələndirməyə çalışmışlar
- onlar bazar iqtisadiyyatını saxlayıb, yalnız onu dövlət siyasəti ilə düzəltməyi təklif edirlər
- onlar diqqətini iqtisadiyyatda qısamüddətli dəyişikliklərə yönəlmişlər

326 Maliyyə siyasətinin vəzifəsi ictimai əmtəələr təklifi sferası üçün tənzimləyici tədbirləri təmin etməkdir nəzəriyyəsi kimə aiddir:

- T.Veblen
- Y.Tinbergen
- P.Samuelsən
- D.Nort
- U.Mitçel

327 Postkeynsçilik cərəyanının üçüncü istiqaməti olan neorikardoçuluğun fərqləndirici xüsusiyyəti:

- qeyri-təkmil informasiya şəraitində iqtisadi proseslərin öyrənilməsi.
- səmərəli tələb nəzəriyyəsi ilə dəyər nəzəriyyəsinin birləşdirilməsi;
- iqtisadi tsikl sahəsində tədqiqatın aparılması;
- iqtisadi artım sahəsində tədqiqatın aparılması;
- inhisarçılıq şəraitində iqtisadi hadisələrin öyrənilməsi;

328 Postkeynsçilərin göstəririlər ki:

- məarif, səhiyyə, sosial sığortanın inkişafına xərclər artırılmalıdır
- milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir etmir
- istehsalın artım sürəti milli gəlirin bölgüsündən, gəlirin kəmiyyəti və onun artımı yığımdan asılıdır
- gəlirlərin bölgüsündə bərabərsizlik aradan qaldırılmalıdır

- əhalinin istehlak tələbi yüksəldilməlidir

329 Amerikada Keyns nəzəriyyəsinin davamçılarına aiddir:

- C.Stiqlis, C.Robinson, R.Xarrod
 E.Xansen, C.Klark, S.Xarris
 Kobba Duqlas, Harrod-Domar, Solou
 Tinberqen, Kaletski, N.Kaldor
 C.Tobin, R.Lukas, N.Kaldor

330 Aşağıdakı fikirlərdən hansı postkeynsçilərə aiddir:

- onlar iqtisadiyyata dövlət tənzimlənməsinin metodlarını hazırlamışlar
 onlar milli gəlirin bölgüsünün onun artımına təsir etmədiyini əsaslandırmışlar
 onlar kapitalist iqtisadiyyatının tsikliyi inkar etməmişlər
 onlar bazar iqtisadiyyatını saxlayıb, yalnız onu dövlət siyasəti ilə düzəltməyi təklif edirlər
 onlar diqqətini iqtisadiyyatda qısamüddətli dəyişikliklərə yönəlmişlər

331 C.Keyns modelinin əsasını nə təşkil edir:

- məcmu psixoloji amillər
 milli gəlirin müvazinətinin formalaşması şəraiti
 milli gəlirin tarazlı və ya sabit artım sürətini təmin edən şərtlərin məcmusu
 büdcə tənzimlənməsi ideyasını pul-kredit siyasəti ilə birləşdirən makroiqtisadi siyasət konsepsiyasını işləyib hazırlanması
 dövlət xərclərinin kəşirli maliyyələşdirilməsi nəzəriyyəsinin hazırlanması

332 C.Keyns multiplikator formulasını belə şəkildə göstərmişdir:

- $AD = C + I + G + X_n$
 $K = Y_w / \bar{U}_w$
 $K = \bar{U}_w / Y_w$
 $Y = AKaLb$
 $Y = AKaLbCrt$

333 E.Domar və R.Xarrodun iqtisadi artım modelinin C.Keyns modelindən fərqli tərəfini müəyyənə bilərsiniz:

- pul-kredit siyasəti tədbirləri ilə xüsusi investisiyaların dəyişməsinin tarazlaşdırılması
 milli gəlirin tarazlığının yaradılması
 hər bir artımın tələbi artım səviyyəsi ilə həddləşməsi
 iqtisadiyyatda müvazinətin pozulması şərtini
 iqtisadiyyatda müvazinətin bərpa olunmasını

334 Faktiki iqtisadi artım sürəti çox adamların cəhətlərindən və səhvlərindən asılı olaraq formalaşır:

- T.Veblen
 R.Xarrod
 P.Samuelson
 D.Nort
 U.Mitçel

335 Investisiyanın artımı ilə məşğulluq və gəlir arasındakı nisbəti əks etdirir:

- həyat səviyyəsi indeksi
- akselerator
- qiymət indeksi
- həyat səviyyəsi göstəricisi
- multiplikator

336 İntestisiyanın artımı, özünün ilkin tətbiqi nəticəsində çox məbləğdə milli gəlirin artımına səbəb olur:

- avtonom investisiyalar
- multiplikator
- akselerator
- kapital qoyuluşu
- investisiya

337 Keynsçiliyin hansı istiqaməti öz ideyasına, metodologiyasına, tədqiqat obyektinə görə üç istiqamətə-monetar, kaletskiçilik və neorikardoçuluğa bölünür:

- sol keynsçilər (liberallar) və neoklassik istiqamət
- sol keynsçilər (liberallar)
- neokeynsçilər
- keynsçiliyin konservativ istiqaməti
- postkeynsçilik

338 Neokeynsçiliyin əsas nümayəndələri arasında dövrü olanı seçin:

- bunların hamısı
- R.Xarrod
- P.Samuelson
- C.Hanson
- E. Domar

339 Postkeynsçilər ordodoks keynsçiləri nədə ittiham edirdilər: 1) milli gəlirin səviyyəsini düzgün izah etmədiklərinə görə; 2) defisit maliyyələşdirmənin real səmərəsinin həddindən artıq şişirdiklərinə görə; 3) inflyasiyanın inkişafının təhlükəsini qiymətləndirmədiklərinə görə; 4) iqtisadiyyatda pulun rolunun gücləndirməsinə görə; 5) Marşall elementini qəbul etdiklərinə görə:

- 3, 2, 5
- 1, 2, 3
- 1, 4, 3
- 3, 4, 2
- 5, 1, 4

340 Postkeynsçilərə görə:

- maarif, səhiyyə, sosial sığortanın inkişafına xərclər artırılmalıdır
- milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir etmir
- yığının ümumi kəmiyyəti əməkhaqqı və mənfəətdən yığılan məbləğdən əmələ gəlir
- gəlirlərin bölgüsündə bərabərlik aradan qaldırılmalıdır
- əhalinin istehlak tələbi yüksəldilməlidir

341 Postkeynçiliyin istiqamətini müəyyənləşdirin:1) Kaletskiçilik, 2) institusionalizm, 3)neorikardoçuluq, 4)monetar, 5)neoklassik

- 2, 3
 1, 2, 3
 1, 3, 4
 1, 3, 5
 2, 4, 5

342 Postkeynisçilər göstərirlər ki:

- kapital qoyuluşlarının hər bir artımı cəmiyyətdə milli gəlirin artımını təmin edən məşğulluğu artırır
 yığının ümumi kəmiyyəti əməkhaqqı və mənfəətdən yığılan məbləğdən əmələ gəlir
 bu konsepsiyanın məqsədi məşğulluğu, iqtisadi tsiklin sabitləşməsini və yüksək artım sürətini təmin etmək olmuşdur
 əsas diqqətlərini dövlət xərclərinə, dövlət investisiyalarının artırılmasına yönəltmişlər
 onların modeli milli gəlirin artımının yalnız bir amilini –kapital qoyuluşunu nəzərə almışlar

343 Postkeynsçi iqtisadçılara aiddir:

- Bunların hamısı
 C.Robinson
 N.Kaldor
 P.Sraff
 A.Eyxner

344 Postkeynsçilik cərəyanının üçüncü istiqaməti olan neorikardoçuluğun əsas ideyası:

- qeyri-təkmil informasiya şəraitində iqtisadi proseslərin öyrənilməsi.
 gəlirlərin və istehsalın səviyyəsini müəyyən edən əmanətlərlə investisiya arasında olan nisbət
 iqtisadi tsikl sahəsində tədqiqatın aparılması;
 iqtisadi artım sahəsində tədqiqatın aparılması;
 inhisarçılıq şəraitində iqtisadi hadisələrin öyrənilməsi;

345 İntestisiyanın artımı ilə məşğulluq və gəlir arasındakı nisbəti əsk etdirir:

- asılılıq
 koeffiçient
 akselerator
 multiplikator
 funksiya

346 Kapitalizmdə iqtisadi artımın tsiklik xarakterinin marksist təhlilində əsas olmuşdur:

- əmtəənin dəyərinin sosial mahiyyətinin açılması
 izafi dəyər qanunu
 mənfəət normasının azalmağa meyl etməsi qanunu
 əmək-dəyər nəzəriyyəsinin məntiqi sonluğa çatdırılması
 iş qüvvəsinin əmtəə olması

347 Marksizmə görə, mülkiyyət iqtisadi kateqoriya kimi:

- "mülkiyyət oğurluqdur", mülkiyyət məhvə məhkumdur, təbiətə və şüura ziddir
- resursun özü deyil, resursdan istifadəyə verilən hüquq dəsti və ya pay mülkiyyətidir
- təyinatından asılı olaraq əşyanın faktiki tətbiq edilməsidir
- istehsal, bölgü, mübadilə və istehlak prosesində istehsal vasitələrinin və onların köməyi ilə hazırlanan maddi nemətlərin mənimsənilməsidir
- kimə və hansı miqdarda məxsus olduğunu təsbit edən əmlak münasibətləridir

348 İzafi dəyər qanununun tətbiqində əsas olmuşdur:

- əmtənin dəyərini sosial məhiyyətinin açılması
- təkrar istehsalın reallaşması nəzəriyyəsi
- mənfəət normasının azalmağa meyl etməsi qanunu
- əmək-dəyər nəzəriyyəsi
- iş qüvvəsinin əmtəə olması

349 K.Marks göstərmişdir ki,

- kapital əməklə yanaşı əmtənin dəyərini mənbəyidir
- izafi dəyər mübadilə prosesində pul tərəfindən yaranır, o, əmək prosesində maddə işçi tərəfindən yaradılır
- əmtənin dəyəri onun faydalılığı ilə eynilik təşkil edir
- sərvətin mənbəyi millətin istehsal potensialından asılıdır
- əmtənin dəyəri istehsal qiymətinə çevrilir

350 K.Marks ilk dəfə olaraq əmtənin:

- istehsal xərcləri ilə ölçüldüyünü göstərmişdir
- klassik tərifini vermişdir
- ikili təbiətə malik olmasını göstərə bilmişdir
- əməklə müəyyən olduğunu vermişdir
- kapital müəyyən olduğunu vermişdir

351 Marksa görə xüsusi mülkiyyət:

- "mülkiyyət oğurluqdur", mülkiyyət məhvə məhkumdur, təbiətə və şüura ziddir
- resursun özü deyil, resursdan istifadəyə verilən hüquq dəsti və ya pay mülkiyyətidir
- təyinatından asılı olaraq əşyanın faktiki tətbiq edilməsidir
- əməyin özgəninkiləşdirilməsinin nəticəsidir
- kimə və hansı miqdarda məxsus olduğunu təsbit edən əmlak münasibətləridir

352 Marksist təlimə görə geniş təkrar istehsalın şərti:

- $I(V+C) < IIc$
- $I(V+C) > IIc$
- $I(V+C) = IIc$
- $I(C+V+S) = Ic+IIc$
- $(C+M+S) = Iv+Iv+(Is+IIs)$

353 Marksist təlimə görə sadə təkrar istehsalın şərti:

- $I(V+C) < IIc$
- $I(V+C) = IIc$

- $I(V+C) > I_c$
- $I(C+V+S) = I_c + I_v$
- $(C+M+S) = I_v + I_{v'} + (I_s + I_{s'})$

354 K.Marks ilk dəfə olaraq əmtəənin dəyərini:

- istehsal xərcləri ilə ölçüldüyünü göstərmişdir
- klassik tərifini vermişdir
- sosial mahiyyətini vermişdir
- əməklə müəyyən olduğunu vermişdir
- kapital müəyyən olduğunu vermişdir

355 K.Marksın təkrar istehsal sxeminin əsas şərtləri və makroiqtisadi qarşılıqlı asılılığı aşağıdakılardan ibarətdir:

- bu sxemdə o, tədqiqat obyektı olan tarazlıq şərtlərini göstərmişdir
- sadə təkrar istehsal dəyişməzdir, onda xalis investisiya sıfır bərabərdir
- geniş təkrar istehsal dəyişməzdir, onda xalis investisiya sıfır bərabərdir
- bu sxemdə o, iqtisadiyyatın tarazlıq halında olduğunu göstərmişdir
- bu sxemdə o, məhsulun özünü yenidən istehsal etməyə hazır olduğunu göstərmişdir

356 K.Marks sübut edir ki:

- kapital əməklə yanaşı əmtəənin dəyərini mənbəyidir
- mütləq yoxsullaşma haqqında nəzəriyyənin əsasını əmək məhsuldarlığının artması ilə bərabər əmək haqqının artmaması təşkil edir
- əmtəənin dəyəri onun faydalılığı ilə eynilik təşkil edir
- sərvətin mənbəyi millətin istehsal potensialından asılıdır
- izafi dəyər mübadilə prosesində pul tərəfindən yaranır, o, əmək prosesində muzdlu işçi tərəfindən yaradılır

357 A.Smit mənfəəti necə izah etmişdir:

- fəhlənin öz dəyərindən artıq yaratdığı dəyər kimi
- kapitalın qazancı kimi
- avans olunmuş kapitalın törəməsi kimi
- mənfəəti izafi dəyərin çevrilmiş forması kimi
- izafi dəyərin mənfəətə bərabər olması kimi

358 A.Smit dəyərin ölçüsü kimi nəyi əsas götürmüşdü:

- nemətin iqtisadi faydalılığını
- əmtəənin istehsalı üçün zəruri olan iş vaxtını
- bütün cəmiyyətin tələbatı ilə bu tələbatı ödəməyə kifayət edən əməyin miqdarı arasındakı nisbət kimi
- pis istehsal şəraitində əmtəə istehsalına sərf olunan iş vaxtı ilə
- əmtəə istehsalına sərf olunan iqtisadi məsrəflərləri

359 A.Smitin ilk böyük əsəri hansı olmuşdur:

- "Vergilər və rüsumlar haqqında traktat"
- "Xalqların sərvətinin təbiəti və səbəbləri haqqında tədqiqat"
- "Əxlaqi hisslər nəzəriyyəsi"

- "Siyasi iqtisadın və vergi qoymanın əsasları"
- "Pul haqqında müxtəlif düşüncələr"

360 A.Smit elə bir dövrdə yaşamışdır ki:

- sənaye çevrilişi təzəcə başlamışdır
- həmin dövrdə iri torpaq mülkiyyətçilərinin mənafeyi müdafiə olunmuşdu
- həmin dövrdə burjuaziyanın mənafeyi iqtisadi inkişafın mənafeyinə uyğun gəlirdi
- liberal bazar sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdı
- Qərbi Avropa ölkələrinin sosial-iqtisadi həyatında böyük dəyişikliklər baş vermişdi

361 A.Smit hesab edir ki:

- iqtisadi tərəqqi dövründə əmək haqqı artırılmalıdır, çünki inkişaf etməkdə olan iqtisadiyyatda əməyə böyük tələbat var
- pis istehsal şəraitindəki əmək məsrəfləri dəyərin tənzimləyicisidir
- mənfəət artıq dəyəradır, fəhlə tərəfindən yaradılır və kapitalist tərəfindən mənimsənilir
- təbii azadlıq sistemində siniflər arasında azalması mümkün olmayan mənafe çatışmazlığı var
- əmək kapitalist tərəfindən istismar olunur

362 A.Smit elə bir dövrdə yaşamışdır ki:

- ilkin kapital yığımının tarixi prosesi yenidən başa çatmışdı
- həmin dövrdə iri torpaq mülkiyyətçilərinin mənafeyi müdafiə olunmuşdu
- həmin dövrdə burjuaziyanın mənafeyi iqtisadi inkişafın mənafeyinə uyğun gəlirdi
- liberal bazar sistemli kapitalist iqtisadiyyatı təşəkkül tapmışdı
- Qərbi Avropa ölkələrinin sosial-iqtisadi həyatında böyük dəyişikliklər baş vermişdi

363 A.Smit və D.Rikardo göstərmişdilər ki, kapitalizm üçün əsas problem:

- əhali artıqlığıdır
- satış problemdir
- istehsalın artımını təmin edən yığımdır
- durğunluq problemdir
- kəsilirli istehlak nəzəriyyəsidir

364 A.Smitin əmək-dəyər nəzəriyyəsinin ziddiyyəti ondadır ki:

- O dəyərin mənbəyini, qızıl, gümüş və digər qiymətli metallar istehsalına sərf olunan konkret əməyi, ümumi əmək kimi vermişdir
- O əməklə kapital arasındakı mübadilə prosesini və əmtəələrin reallaşmasında əmələ gələn gəlirlərin təhlilini əmək-dəyər mövqeyində apara bilməmişdir
- O bölgünün cəmiyyətin maddi sərvətinin artması üçün daha əlverişli sosial şəraitin yaratdığını duymuşdur
- O dəyərin mütəlaq və nisbi formada olduğunu göstərmişdir
- O dəyərin bilavasitə mənbəyini yalnız bir müəyyən konkret əmək olduğunu göstərmişdir

365 K.Marksın tərifinə görə, iş qüvvəsinin dəyəri müəyyənləşdirilir:

- əmək məhsuldarlığı ilə
- iş qüvvəsinin təkrar istehsalı üçün zəruri olan ictimai zəruri vaxtla
- iş qüvvəsinə tələb və təklifin nisbətilə
- iş qüvvəsinin son məhsuldarlığı ilə

- sosial qüvvələrin nisbət ilə

366 K.Marksın tədqiqat obyektinə aid deyil:

- əməyin ikili xarakteri və izafi dəyərin kəşfi
- azad istehlak seçimi ilə iqtisadiyyatın mərkəzdən idarə edilməsi
- dəyərin “ictimai-zəruri əmək məsrəfləri” kəmiyyəti kimi izahı
- kapital yığımının ümumi qanununun kəşfi
- ”dəyər qanunu, əmtəə istehsalının inkişafı qanunauyğundur” konsepsiyasının yaradılması

367 K.Marksın tədqiqat obyektinə aiddir:

- pul nəzəriyyəsinin daha dərindən inkişafı
- “sosial bazar təsərrüfatı” modelinin yaradılması
- xalis məhsul haqqında təlimin yaradılması
- sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı
- faydalılıq həddi prinsipinin müəyyən edilməsi

368 K.Marks sabit kapitala nəyi aid etmişdir:

- maddiləşmiş əməyi
- kapitaldan əsas kapitalın aşınmasına və xammal məsrəfinə hesablanan məbləği
- müzdlü işçilərə verilən əmək haqqını
- “əşya “kapitalı
- “real” kapitalı

369 Aşağıdakılardan hansı K.Marksın kəşflərindən biridir:

- kapital yığımının ümumi qanunu
- tarixin materialistcəsinə şərh
- cəmiyyətin inkişafına obyektiv qanunlarla tənzimlənən tələbin tarixi prosesi kimi yanaşması
- bəşər cəmiyyətinin yaranmasının ictimai maddi istehsal şərtlənməsi
- əmək-dəyər nəzəriyyəsi

370 K.Marks göstərir ki:

- azad rəqabət sərvətin az bir qrupun əlində cəmləşdiyi bir şəraitdə, əhalinin əsas kütləsinin dilənçiləşməsi baş verir
- iqtisadi qanunlar bəşəriyyətin daimi qanunları deyil, insanların istehsal münasibətlərinin qanunlarıdır
- böhranlar tələbin həm artıqlığı, həm də çatışmamazlığı üzündən baş verir
- əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur
- əmək haqqının səviyyəsində dəyişmələr mübadilə dəyərinə təsir etmir

371 K.Marksist əmək-dəyər nəzəriyyəsi göstərir ki:

- bərabər mənfəətlik prinsipinə əsaslanan dəyər qiymətə çevrilir
- əmtəənin dəyərinin tərkib hissəsi kimi gəlirlərin özü də son nəticədə əməklə müəyyən olunur
- əmək təkcə əmtəənin qiymətinin əmək haqqına düşən hissəsini deyil, həm də rentaya və mənfəətə düşən hissəsinin dəyərini müəyyən edir
- əmtəələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir
- dəyər istehsal xərcləri ilə eynilik təşkil edir

372 Aşağıdakılardan hansı K.Marksın kəşflərindən biridir:

- bunların hamısı
- tarixin materialistcəsinə şərh
- cəmiyyətin inkişafına obyektiv qanunlarla tənzimlənən tələbin tarixi prosesi kimi yanaşması
- bəşər cəmiyyətinin yaranmasının ictimai maddi istehsalla şərtlənməsi
- izafi dəyər qanunu

373 K.Marks dəyişən kapitala nəyi aid etmişdir:

- maddiləşmiş əməyi
- kapitaldan əsas kapitalın aşınmasına və xammal məsrəfinə hesablanan məbləği
- müzdlü işçilərə verilən əmək haqqını
- “əşya “kapitalı
- “real” kapitalı

374 K.Marks göstərir ki:

- azad rəqabət sərvətin az bir qrupun əlində cəmləşdiyi bir şəraitdə, əhalinin əsas kütləsinin dilənçiləşməsi baş verir
- iqtisadi münasibətlər sisteminin digəri ilə əvəz olunması ictimai-iqtisadi inkişafın obyektiv qanunauyğunluğudur
- böhranlar tələbin həm artıqlığı, həm də çatışmamazlığı üzündən baş verir
- əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur
- əmək haqqının səviyyəsində dəyişmələr mübadilə dəyərinə təsir etmir

375 K.Marksın tədqiqat obyektinə aiddir:

- bunların hamısı
- dəyərin “ictimai-zəruri əmək məsrəfləri” kəmiyyəti kimi izahı
- kapital yığımının ümumi qanununun kəşfi
- ”dəyər qanunu, əmtəə istehsalının inkişafı qanunauyğundur” konsepsiyasının yaradılması
- əməyin ikili xarakteri və izafi dəyərin kəşfi

376 K.Marksın tədqiqat obyektinə aiddir:

- kapitalın üzvü quruluşunun müəyyən olunması
- “sosial bazar təsərrüfatı” modelinin yaradılması
- xalis məhsul haqqında təlimin yaradılması
- sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı
- faydalılıq həddi prinsipinin müəyyən edilməsi

377 Marksa görə, qiymətin dəyər nəzəriyyəsidir:

- bunların hamısı
- qiymətin məbləğinin dəyərin məbləğinə bərabər olması
- qiymətin məbləğinin dəyərin məbləğinə bərabər olmaması
- qiymətin məbləğinin dəyərin məbləğindən çox olması
- qiymətin məbləğinin dəyərin məbləğindən az olması

378 Marksist əmək-dəyər nəzəriyyəsi göstərir ki:

- əmək özünəməxsus ictimai məsrəfdir
- əmtəənin dəyərinin tərkib hissəsi kimi gəlirlərin özü də son nəticədə əməklə müəyyən olunur
- əmək təkcə əmtəənin qiymətinin əmək haqqına düşən hissəsini deyil, həm də rentaya və mənfəətə düşən hissəsinin dəyərini müəyyən edir
- əmtəələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir
- dəyər istehsal xərcləri ilə eynilik təşkil edir

379 Hansı məktəb ilk dəfə sərvətə istehlak dəyərlərinin məcmusu kimi baxmışdır:

- monetarizm
- merkantilizm
- fiziokratlar nəzəriyyəsi
- marjinalizm
- klassik siyasi iqtisad

380 İlk merkantillərə aid olan fikri müəyyənləşdirin:

- himayəçilik siyasəti
- qızıl və gümüşün ölkədən çıxarılmasına imkan verməmək
- xarici investisiyaların artımı
- idxalın ixracdan üstünlüyü
- istehsalın üstünlüyü

381 Merkantilistlərin tədqiqat metodu hansıdır:

- bunların heç biri
- təhlil və sintez
- məntiqi ardıcılığın gözlənilməsi
- kauzal
- induktiv və deduktiv

382 Yetkin Merkantilistlər nəyi əsas götürürdülər:

- millətin mənafeyini
- dövlətin rolunun təhlilini, proteksionizmin tədqiqini
- istehsal olunmuş nemətlərin istehlakını
- ekvivalent mübadiləni
- nisbətən aşağı qiymətlə xarici bazarı cəlb etmək

383 Oykonomiya anlayışını elmi dövriyyəyə kim gətirmişdir?

- Ksenofont
- Aristotel
- F.Akvinski
- A.Monkreyen
- A.Smit

384 İlk merkantilistlər sərvətin hansı yolla artırılmasını əsas götürürdülər?

- xərclərin azaldılması
- qızıl və gümüşün ölkədən çıxarılmasına imkan verməmək

- xarici investisiyaların artımı
- idxalın ixracdan üstünlüyü
- istehsalın üstünlüyü

385 İqtisad elmi öz başlanğıcını hansı məktəbdən götürür

- monetarizm
- merkantilizm
- fiziokratlar nəzəriyyəsi
- marjinalizm
- klassik siyasi iqtisad

386 Merkantilistlərin tədqiqat metodu hansıdır:

- bunların hamısı
- təhlil və sintez
- məntiqi ardıcılığın gözlənilməsi
- təsvir etmək və təsnifləşdirmək
- induktiv və deduktiv

387 Merkantilistlər nəyi əsas götürürdülər:

- millətin mənafeyini
- dövlətin rolunun təhlilini, proteksionizmin tədqiqini
- istehsal olunmuş nemətlərin istehlakını
- ekvivalent mübadiləni
- qeyri-ekvivalent mübadiləni

388 əkinçilik bütün peşələrin anasıdır- tezisinin müəllifi kimdir?

- Ksenofont
- Aristotel
- U.Petti
- A.Monkreyen
- A.Smit

389 Avestanın əsas müddəələrindən biri yalnızdır:

- həyatın xeyirəçilik və ədalət qanunları əsasında qurulması xüsusi yer tutur
- orada ekvivalent mal mübadiləsi, pul tədavülü, mübadilə, rəqabət və s. ifadələr şərh edilir
- əkinçilik və suvarma işlərinin köməyi ilə maddi istehsalın inkişafı xüsusi yer tutur
- dövrün məhsuldar qüvvələri və istehsal münasibətlərinin vəziyyəti əks olunmuşdur
- torpağa məhəbbət, onun münibütlüyünün artırılmasına, məhsuldarlığın yüksəldilməsinə böyük əhəmiyyət verilməsi

390 Aşağıdakılardan hansı Nizami Gəncəvinin iqtisadi baxışlarından biridir:

- Onun əsərlərində təbiəti, cəmiyyəti və insanı öyrənməyi başlıca vəzifə hesab etməklə insanın insanla, insanın cəmiyyətlə, cəmiyyətin isə təbiətlə ahəngdar inkişafının mümkün olması ideyası irəli sürülmüşdü
- Onun əsərlərində feodal cəmiyyətinin nöqsanları göstərilir, mərkəzləşdirilmiş dövlət ideal siyasi quruluş hesab edilirdi

- Onun əsərlərində cəmiyyətin inkişafında ticarətin mütərəqqi rolu, tacirlərin və sələmçilərin acgözlüyü, hərisliyi öz əksini tapmışdı
- Onun əsərlərində pul, onların rolu, mübadilə prosesində ədalətin gözlənilməsi xüsusi rol oynamışdı
- Onun əsərlərində əməyin ictimai funksiyası öz əksini tapmışdı

391 Aşağıdakı fikirlərdən hansı N.Tusiyə aiddir:

- cəmiyyətdə sərvət yalnız pul formasında çıxış edir
- O, ictimai əmək bölgüsü və məhsul istehsalı arasında əlaqəni əsaslandırmağa çalışmışdır
- O, ticarət azadlığını müdafiə etmişdir
- qeyri-bərabərlik təbiətindən irəli gəlir və onu aradan qaldırmaq mümkün deyil
- iqtisadi inkişafın yolu natural təsərrüfatdır

392 Aşağıdakı fikirlərdən hansı M.Füzuliyə aiddir:

- O, sərvət haqqında məsələni qoyur, lakin onu iqtisadi deyil, fəlsəfi, etik baxışdan nəzərdən keçirir
- O, dövlət başçısının şəxsiyyətinə xüsusi diqqət yetirir. Onun ideali ədalətli, mərhəmətli, vətəndaşlara qayğı keyfiyyətlərinə malik hökumətdir
- O, sosial ədalətsizliyə, onunla əlaqədar fikirlərə əsaslanan feodal rejiminə qarşı üsyan edirdi
- O, feodal quruluşunu tənqid etsə də onun dağılmasının əleyhinə idi
- O, elmi biliyin, təhsilin cəmiyyətin ən mühüm sərvəti, əmək bölgüsünün isə sərvətin artmasının əsas amili hesab edirdi

393 Aşağıdakı fikirlərdən hansı Nizam-al Mülkə aiddir:

- ölkə daxilində və xaricində ticarətin inkişafı üçün şəraitin yaradılması
- ölkə daxilində sosial münaqişələrin ləğvi
- vergi islahatları yolu ilə siniflərin mənafələrinin balanslaşdırılması
- ticarət yollarının təhlükəsizliyinin təmin edilməsi
- mərkəzləşdirilmiş dövləti ideal siyasi quruluş hesab etməsi

394 Zərdüşlüyün qanunlar toplusuna aid olan fikri seçin:

- bunların hamısı
- əkinçilik və suvarma işlərinin köməyi ilə maddi istehsalın inkişafı xüsusi yer tutur
- dövrün məhsuldar qüvvələri və istehsal münasibətlərinin vəziyyəti əks olunmuşdur
- torpağa məhəbbət, onun münbütliyünün artırılmasına, məhsuldarlığın yüksəldilməsinə böyük əhəmiyyət verilməsi
- həyatın xeyirəçilik və ədalət qanunları əsasında qurulması xüsusi yer tutur

395 Aşağıdakı fikirlərdən hansı İ.Nəsimiyə aiddir:

- O, sərvət haqqında məsələni qoyur, lakin onu iqtisadi deyil, fəlsəfi, etik baxışdan nəzərdən keçirir
- O, dövlət başçısının şəxsiyyətinə xüsusi diqqət yetirir. Onun ideali ədalətli, mərhəmətli, vətəndaşlara qayğı keyfiyyətlərinə malik hökumətdir
- O, sosial ədalətsizliyə, onunla əlaqədar fikirlərə əsaslanan feodal rejiminə qarşı üsyan edirdi
- O, feodal quruluşunu tənqid etsə də onun dağılmasının əleyhinə idi
- O, elmi biliyin, təhsilin cəmiyyətin ən mühüm sərvəti, əmək bölgüsünün isə sərvətin artmasının əsas amili hesab edirdi

396 N.Tusinin iqtisad elminə gətirdiyi yenilik:

- cəmiyyətdə sərvət yalnız pul formasında çıxış edir

- O, ictimai əmək bölgüsü və məhsul istehsalı arasında əlaqəni əsaslandırmağa çalışmışdır
- O, ticarət azadlığını müdafiə etmişdir
- qeyri-bərabərlik təbiətindən irəli gəlir və onu aradan qaldırmaq mümkün deyil
- iqtisadi inkişafın yolu natural təsərrüfatdır

397 Nizami Gəncəvinin Xəmsəsində öz əksini tapmış fikir:

- maddi dəyərlər yaradan insanların bütün fəaliyyətinin sərvət hesab etməsi
- Feodal cəmiyyətinin nöqsanlarının göstərilməsi, mərkəzləşdirilmiş dövləti ideal siyasi quruluş hesab etməsi
- Cəmiyyətin inkişafında ticarətin mütərəqqi rolu, tacirlərin və sələmçilərin acgözlüyünün, hərisliyinin öz əksini tapması
- Pul, onların rolu, mübadilə prosesində ədalətin gözlənilməsi
- Əməyin ictimai funksiyası

398 Səfəvi feodal dövlətinin iqtisadi siyasətdə öz ifadəsini tapmış fikir:

- bunların hamısı
- ölkə daxilində sosial münaqişələrin ləğvi
- vergi islahatları yolu ilə siniflərin mənafələrinin balanslaşdırılması
- ticarət yollarının təhlükəsizliyinin təmin edilməsi
- ölkə daxilində və xaricində ticarətin inkişafı üçün şəraitin yaradılması

399 İqtisadi təlimlər tarixinin metodoloji əsasını nə təşkil edir?

- tələbatların artması qanunları
- iqtisadi təlimlər tarixinin öyrənilməsinin metodoloji əsasını yeni iqtisadi nəzəriyyələrin mahiyyətinin daha dərinədən mənimsənilməsi üçün keçmiş nəzəriyyələrin öyrənilməsi dialektikası
- cəmiyyətin iqtisadi münasibətlərinin inkişafı
- cəmiyyətin siyasi quruluşu
- iqtisadi formasıyalar və onların bir-biri ilə əvəz olunması

400 Aristotel və F.Kene pulu necə izah edirdilər?

- tədiyyə vasitəsidir
- mübadilə vasitəsidir
- insanlar arasında olan sövdələşmənin nəticəsidir
- qeyri-məhsuldar əmtəədir
- kortəbii meydana gələn əmtəədir

401 Qədim Misirdə əmtəə-pul münasibətlərinin inkişafı nəyə səbəb olmuşdur:

- vəzifəyə görə əmlaka sahib olmaya
- irriqasiya işlərinin aparılmasına
- qul və ondan istifadə fikirlərinin geniş yayılmasına
- məhsuldar torpaq sahələrinin hesabatının aparılmasına
- əhalinin yaşma, işinə görə siyahıya alınması

402 Aşağıda adları qeyd olunan əsərlərdən hansı Qədim Misirə aid deyil:

- "Əkinçilik haqqında"
- "İluserin kəlamları"
- Nefertinin peyğəmbərliyi

- "Çobanın nağılları"
- "Nəsihətlər"

403 Arxaşastra traktatında hansı elmin öyrənilməsi nəzərdə tutulmamışdı?

- məntiq
- dini təlim
- fəlsəfə
- idarəetmə
- iqtisadiyyat

404 Arxaşastra traktatında kimlərin vergilərdən azad olunması göstərilirdi?

- bunların heç biri
- hökmdarların
- tacirlərin
- nəzarətçi məmurların
- mızdlu əməklə məşğul olanların

405 ən sadıq adamlar və ən məşhur əsgərlər əkinçilər arasından çıxır kəlamının müəllifi kimdir?

- Aristotel
- Demokrit
- Sokrat
- Katon
- Platon

406 Aşağıda adları qeyd olunan əsərlərdən hansı Aristotələ aiddir:

- "Nikomaxun etikası"
- "Siyasətnamə"
- "Dövlət"
- "Qanunlar"
- "Ev qurumu"

407 Metodologiya nədir?

- bunların hamısı doğrudur
- elmin fəlsəfəsidir
- tədqiqatın məntiqi nəticəsidir
- ilkin şərt və çıxış növbəsi ilə nəticə arasındakı qarşılıqlı əlaqənin öyrənilməsidir
- ədədlə yaradılmış nəzəriyyələrin məntiqi qiymətləndirilməsidir

408 Akvinski və F.Kene pulu necə izah edirdilər?

- tədiyyə vasitəsidir
- mübadilə vasitəsidir
- insanlar arasında olan sövdələşmənin nəticəsidir
- qeyri-məhsuldar əmtəədir
- kortəbii meydana gələn əmtəədir

409 ən sadıq insanların ictimai funksiyası onların təbii qabiliyyətinə görə müəyyən olunur:

- Aristotel
- Demokrit
- Sokrat
- Katon
- Platon

410 Arxaşastrə traktatında aşağıdakılardan hansına üstünlük verilir:

- Bunların hamısı
- ideal dövlətin idarə edilməsi üzrə ümumi təkliflərin verilməsinə
- əsas diqqətin təsərrüfatına və dövlət başçısının siyasətinin verilməsinə
- düzgün idarəçilik vasitəsi ilə dövlət sərvətinin artırılmasına
- dövlət əmlakının oğurlanması ilə mübarizə aparılması

411 Arxaşastrə traktatında hansı qadağalar qoyulurdu?

- Bunların hamısı
- Tacirlərin öz aralarında məhsulların ucuz və ya baha satılmasına görə razılığa gəlmələri
- Məhsulların qaçaqmalçılıq yolu ilə daşınmasına görə
- Məhsulların istehsal olunduğu yerlərdə satıldığına görə
- Məhsulların bazarda satılmadığına görə

412 Aşağıda adları qeyd olunan əsərlərdən hansı Aristotələ aid deyil:

- Bunların hamısı
- "Praktika"
- "Afina siyasəti"
- "Qanunlar"
- "Nikomaxun etikası"

413 Aşağıda adları qeyd olunan əsərlərdən hansı Qədim Misirə aiddir:

- Bunların hamısı
- "İluserin kəlamları"
- Nefertinin peyğəmbərliyi
- "Çobanın nağılları"
- "Nəsihətlər"

414 Aşağıdakı fikirlərdən hansı metodologiyamı tamamlayır:

- bunların hamısı doğrudur
- elmin fəlsəfəsidir
- tədqiqatın məntiqi nəticəsidir
- ilkin şərt və çıxış növbəsi ilə nəticə arasındakı qarşılıqlı əlaqənin öyrənilməsidir
- ədədlə yaradılmış nəzəriyyələrin məntiqi qiymətləndirilməsidir

415 Qədim Misirdə əmək resurslarından məqsədyönlü istifadə nəyə səbəb olmuşdu?

- vəzifəyə görə əmlaka sahib olmaya

- irriqasiya işlərinin aparılmasına
- qul və ondan istifadə fikirlərinin geniş yayılmasına
- məhsuldar torpaq sahələrinin hesabatının aparılmasına
- əhalinin yaşına, işinə görə siyahıya alınması

416 Kim ilk dəfə yoxsul kəndlilərin mənafeyini müdafiə etmişdir?

- J.B.Sey
- P.Buagilber
- A.Smit
- K.Marks
- D.Rikardo

417 Kim pulun yalnız müadilə vasitəsi funksiyasını yerinə yetirdiyini qeyd etmişdir?

- S.Sismondi
- A.Smit
- U.Petti
- K.Marks
- P.Buagilber

418 Klassik məktəbin baxışı hansıdır:

- ümumi və xalis gəlir anlayışlarının elmi xarakteristikasının verilməsi
- xarici ticarətlə və ölkəyə pulun gəlməsi ilə əlaqədar olan fəaliyyət
- sərvətin yaradıldığı istehsal sferasının öyrənilməməsi
- kapitalist istehsal üsulu və ona xas olan istehsal və mübadilə münasibətləri
- sərvətin mənbəyinin kənd təsərrüfatı əməyi olduğu istehsal sferasını öyrənmək

419 Klassik məktəbin xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- izafi dəyərin ticarət mənfəəti formasında təzahür etməsi
- iqtisadi liberalizm
- iqtisadiyyatın öz-özünü tənzimlənməsi
- azad rəqabət
- əmək -dəyər nəzəriyyəsi

420 Klassik məktəbin iqtisadiyyatın tənzimlənməsi haqqında təlimi nəyə əsaslanır?

- sosial sahənin
- iqtisadiyyatın öz-özünü tənzimlənməsi
- dövlət tərəfindən iqtisadiyyatın idarə edilməsi
- fiskal
- pul-kredit

421 Klassik siyasi iqtisadın təkamülünün I mərhələsinin nümayəndələri kimlərdir:

- C.S.Mill, K.Marks
- D.Rikardo, A.Smit
- P.Buagilber, U.Petti
- T.R.Maltus, K.Marks

J.B.Sey, A.Smit

422 Klassik siyasi iqtisadın təkamülünün II mərhələsinin nümayəndələri kimlərdir:

- C.S.Mill, K.Marks
- D.Rikardo, A.Smit
- P.Buagilber, U.Petti
- T.R.Maltus, K.Marks
- J.B.Sey, A.Smit

423 Klassik məktəbin xüsusiyyətlərinə aiddir:

- bunların hamısı
- iqtisadi liberalizm
- iqtisadiyyatın öz-özünü tənzimlənməsi
- azad rəqabət
- əmək -dəyər nəzəriyyəsi

424 İqtisadi artımın dövlət tənzimlənməsi nəzəriyyələrinə aid deyildir:

- monetarist
- neoklassik
- keynsçilik
- neokeynsçilik
- fiziokratizm

425 Sınıfların daha konkret xarakteristikasını vermiş və Bəhrəsiz sinfi sahibkar kapitalistlərə və mizdlu işçilərə bölərək daha da inkişaf etdirmişdir:

- F.Kene
- P.Buagilber
- A.Smit
- K.Marks
- C.Türqo

426 Fiziokratların baxışı hansıdır:

- xalis məhsul anlayışının elmi xarakteristikasının verilməsi
- xarici ticarətlə və ölkəyə pulun gəlməsi ilə əlaqədar olan fəaliyyət
- sərvətin yaradıldığı istehsal sferasının öyrənilməsi
- kapitalist istehsal üsulu və ona xas olan istehsal və mübadilə münasibətləri
- sərvətin mənbəyinin sənaye əməyi olduğu istehsal sferasını öyrənmək

427 Predmetin istehsalının onun istehsalçısına və yaxud istehsalçıya neçəyə başa gəlməsi onun istehsalına sərf olunmuş əməkdir ifadəsi kimə məxsusdur:

- C.Mill
- U.Petti
- A.Smit
- D.Rikardo
- J.B.Sey

428 Kim əmək haqqına əməyin təbii qiyməti kimi baxmış, onun kəmiyyətini zəruri yaşayış vasitələrinin dəyərində bərabər tutmuşdur:

- C.Mill
- C.S.Mill
- A.Smit
- D.Rikardo
- J.B.Sey

429 Laisser faire, laisser passer ifadəsini ilk dəfə kim işlətmişdir?

- S.Sismondi
- A.Smit
- U.Petti
- V.Qume
- P.Buagilber

430 Fiziokratların fikrincə, dövlətin funksiyasına aid deyil:

- insan azadlığının qorunması
- mülkiyyətin müdafiəsi
- dövlətin iqtisadiyyata müdaxilə etməməsi
- ümumi təhsil
- ictimai xarakter daşıyan müəssisələrin saxlanması

431 Hansı məktəbin nümayəndələri ilk dəfə iqtisad elminin pedmetini istehsal münasibətləri ilə əlaqələndirmişlər?

- marjinalistlər
- merkantilistlər
- marksistlər
- klassik məktəb
- keynsçilər

432 Siyasi iqtisad elmi hansı məktəbin sayəsində liberal iqtisadiyyatın problemlərini öyrənən həqiqi elmi sistemə çevrilmişdir?

- marjinalistlər
- merkantilistlər
- marksistlər
- klassik məktəb
- keynsçilər

433 Fiziokrat C.Türqoya görə kapital:

- yığım yolu ilə əmələ gəlir
- toplanmış, maddiləşmiş əməkdir
- əşya deyil, ictimai münasibətdir
- başqa nemət və xidmətlər istehsalına sərf olunan nemətlər ehtiyatıdır
- insanın əmtəə və xidmətlər istehsalında istifadə olunan biliyi və təcrübəsi, enerjisidir

434 U.Pettinin tədqiqatının nəticəsində:

- materialist dialektik metod tətbiq olunmuşdur
- iqtisadiyyat tam sistem, biliyin əsas sahəsi kimi müəyyən edilmişdir
- siyasi iqtisad elmə, iqtisadi biliklər sisteminə çevrilmişdir
- pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilmişdir
- "maddi faiz nəzəriyyəsi" yaratmışdır

435 İqtisadi təlimlər tarixi nəyi öyrənir?

- maddi nemətlərin istehsalı zamanı insanlar arasındakı münasibətləri
- iqtisadi hadisə və proseslərin tarixi dövrləşməsini
- cəmiyyətin iqtisadi münasibətlərini
- iqtisadi həyatda və sosial sferada baş verən dəyişikliklərlə əlaqədar sistemlərin birinin digəri ilə əvəz olunmasının qanunauyğunluqlarını və dövrləşmə prosesilə bağlı olan insanlar arasındakı davranış qaydalarını
- tarixi inkişafın ayrı-ayrı dövrlərində irəli sürülən ümumbəşəri iqtisadi dəyərlərin mənimsənilməsini

436 Kim dövlətin gücünü əhalinin rifahında, müdafiə qüdrətində və dövlətə etibar etməyində görürdü?

- Platon
- Aristotel
- İbn Xəldun
- Konfutsi
- Makiavelli

437 İqtisadi nəzəriyyənin inkişafında bazis rolunu oynayan təlim:

- ekonomiks
- qədim dövrün iqtisadi təlimləri
- merkantilizm
- klassik siyasi iqtisad
- marksist siyasi iqtisad

438 Aristotərə görə:

- hər adam təbii qabiliyyətinə uyğun olan payı almalıdır
- filosof və hərbiçiləri məhsuldar əməkdən azad etmək lazımdır
- əmlak fərqi saxlanılmalıdır
- elm əməksiz, əməl isə elmsiz mümkün deyil
- özün-özünü dərk et

439 Kolumella nəyə xüsusi diqqət verirdi:

- bunların hamısı doğrudur
- qul təsərrüfatının ekvivalent inkişafına
- eyni millətdən olan qulların üstünlük təşkil etməsinə
- qulların təbii təkrar istehsalının qadağa olunmasına
- qul əməyinin ixtisaslaşmasına

440 İqtisadi fikir və konsepsiyalar hansı zərurətdən yaranmışdır:

- bunların hamısı doğrudur
- təsərrüfatın səmərəli təşkil və idarə olunması
- maddi və maliyyə vəsaitlərindən səmərəli istifadə
- əmtəə-pul münasibətlərinin izah edilməsi zərurəti
- tədqiqatçı-iqtisadçıların siyasi marağı

441 Qədim Roma üçün xarakterik əlamət:

- bunların hamısı
- bərabərlik, ədalətlik, xüsusi mülkiyyət məsələləri
- xarici ticarət, dövlət gəlirləri haqqında ideyalar
- qul əməyindən istifadə və onunla əlaqədar olaraq əmələ gələn iqtisadi münasibətlər
- ekvivalent mübadilə, dəyər, qiymət, mənfəət haqqında fikir

442 Təbii hüquq nəzəriyyəsi hansı ölkədə yaranmışdır?

- Monqolustanda
- İtaliyada
- Çində
- Hindistanda
- Yaponiyada

443 Aristotel xrematistikanı necə izah edirdi?

- natural təsərrüfat kimi
- əkinçilik kimi
- sənətkarlıq kimi
- varidat, sərvət əldə etmək və pul toplamaq kimi
- xırda ticarət kimi

444 Bazara qədərki dövrün mütəfəkkirləri öz tədqiqatlarında nəyə üstünlük verirdilər:

- ticarət kapitalına
- əmtəə-pul münasibətlərinə
- natural təsərrüfat münasibətlərinə
- sənaye kapitalına
- sələm kapitalına

445 Xammurapinin islahatlarında qulların borc verilməsi hansı müddəti əhatə edirdi?

- altı il
- beş il
- iki il
- dörd il
- üç il

446 İqtisad elminin tarixi:

- bunların hamısı
- iqtisadçıların iqtisadiyyatın fəaliyyət mexanizmini başa düşmək cəhətdən tarixidir
- məktəb və istiqamətlərin nəzəri və praktiki hakimiyyətinin fasiləsiz yığınının xronoloji şərhidir

- iqtisadi fikir, nəzəriyyə və konsepsiyaların yaranmasının, inkişafının bir ideya və metodologiyadan digərinə keçidin tarixi prosesidir
- iqtisadiyyatın əsas prinsiplərinin axtarılıb tapılmasıdır

447 İqtisadi nəzəriyyələrin meydana gəlməsi üçün səciyyəvidir:

- bunların hamısı doğrudur
- təsərrüfatın səmərəli təşkil və idarə olunması
- maddi və maliyyə vəsaitlərindən səmərəli istifadə
- əmtəə-pul münasibətlərinin izah edilməsi zərurəti
- tədqiqatçı-iqtisadçıların siyasi marağı

448 İqtisadi nəzəriyyənin ilkin inkişaf mərhələlərini tarixi ardıcılıqla göstərin:

- klassik məktəb, marksizm, merkantilizm, fiziokratizm
- qədim dövr, orta əsrlər, merkantilizm, fiziokratizm
- fiziokratizm, klassik məktəb, marksizm, merkantilizm
- merkantilizm, fiziokratizm, klassik məktəb, marksizm
- merkantilizm, marksizm, klassik məktəb, fiziokratizm

449 Pul yalnız iki-dəyər ölçüsü və tədavül vasitəsi funksiyasını yerinə yetirməlidir fikri kimə məxsusdur?

- Platon
- Aristotel
- İbn Xəldun
- Konfutsi
- Makiavelli

450 Sokrata görə:

- hər adam təbii qabiliyyətinə uyğun olan payı almalıdır
- filosof və hərbiçiləri məhsuldar əməkdən azad etmək lazımdır
- əmlak fərqi saxlanılmalıdır
- elm əməksiz, əməl isə elmsiz mümkün deyil
- özün-özünü dərk et

451 Varron nəyə xüsusi diqqət verirdi:

- bunların hamısı doğrudur
- qul təsərrüfatının ekvivalent inkişafına
- eyni millətdən olan qulların üstünlük təşkil etməməsinə
- qulların təbii təkrar istehsalının qadağa olunmasına
- qul əməyinin ixtisaslaşmasına

452 Neoklassik sintez nəzəriyyəsi nədir:

- dəyərsiz qiymət nəzəriyyəsidir
- investisiya artımının gəlir artımına olan nisbətidir
- səmərəli tələbin ən mühüm tərkib hissəsi olan kapital qoyuluşudur
- iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
- pul amili əlavə olmaqla natamam məşğulluq şəraitində tarazlıq nəzəriyyəsidir

453 Səmərali gözləmə nəzəriyyəsinin müəlliflərindən biri yanlışdır:

- C.Mut
- R.Lukas
- F.Sarcent
- N.Uolles
- M.Pozner

454 7-12 ili əhatə edən tsikllər:

- Forrester tsiklləri
- Toffər tsiklləri
- uzunmüddətli tsikllər
- ortamüddətli tsikllər
- qısamüddətli tsikllər

455 40-60 ili əhatə edən tsikllər:

- Forrester tsiklləri
- Toffər tsiklləri
- qısamüddətli tsikllər
- uzunmüddətli tsikllər
- ortamüddətli tsikllər

456 1000-2000 ili əhatə edən tsikllər:

- Kitçen tsiklləri
- Forrester tsiklləri
- Juqlyar tsiklləri
- Toffər tsiklləri
- uzunmüddətli tsikllər

457 2-4 ili əhatə edən tsikllər:

- ortamüddətli tsikllər
- Toffər tsiklləri
- Forrester tsiklləri
- qısamüddətli tsikllər
- uzunmüddətli tsikllər

458 200 ili əhatə edən tsikllər:

- ortamüddətli tsikllər
- Toffər tsiklləri
- uzunmüddətli tsikllər
- Forrester tsiklləri
- qısamüddətli tsikllər

459 Kuznest tsiklləri:

- qısamüddətli tsikllər

- Toffer tsiklləri
- Forrester tsiklləri
- tikinti tsiklləri
- uzunmüddətli tsikllər

460 Rifah iqtisadiyyatının zənginləşdirilməsi nəzəriyyəsinin Nobel mukafatı laureatı kim olmuşdur?

- M.Fridmen
- R. Stoun
- S.Amartiya
- A.Hansel
- S.Domar

461 P.Samuelson və R.Consun hazırladıqları spesifik istehsal amilləri nəzəriyyəsində nədən bəhs olunur:

- Heç biri
- Beynəlxalq ticarətin əsasında əmtəələrin nisbi qiymətlərində olan fərqlər durur
- Ölkələrin bir qismi mövcud əmtəələr, digər bir qismi isə yeni əmtəələr üzrə ixtisaslaşır
- Xarici ticarət əmək məhsuldarlığının inkişafını stimullaşdırır
- Bunların hamısı

462 Beynəlxalq ticarətin ən yeni nəzəriyyələri içərisində yalnız olanını göstərin:

- Mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi
- Kəşifən tələb nəzəriyyəsi
- Texnoloji fərq teoremi
- Əmtəənin həyat dövrləri nəzəriyyəsi
- Ölkənin rəqabət üstünlükləri nəzəriyyəsi

463 Ölkələrin rəqabət üstünlükləri nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir:

- Stolper Samuelson
- Raymond Vernon
- Ronald Cons
- Maykl Porter
- Adam Smit

464 Dünya təsərrüfatına dair müxtəlif problemlər hansı istiqamətə uyğun qruplaşdırılır:

- bütün cavablar doğrudur
- xarici ticarət münasibətləri, açıq iqtisadiyyatda müvazinət problemləri
- beynəlxalq maliyyə və tədiyyə balansı
- gömrük müdafiəsinin optimal səviyyəsilə bağlı olan problemləri
- valyuta kursu rejimi və optimal kurs problemləri

465 Aşağıdakılardan hansılar dünya təsərrüfatı haqqında nəzəriyyələrə aiddir:

- bütün cavablar doğru deyil
- xarici ticarət haqqında nəzəriyyələr
- beynəlxalq maliyyə nəzəriyyəsi
- beynəlxalq iqtisadi inteqrasiya nəzəriyyəsi

bütün cavablar doğrudur

466 Hansı iqtisadçı ictimai sərvətin bölgüsü problemini iqtisad elminin əsas problemi hesab etmiş və cəmiyyətin bütün gəlirlərinin müxtəlif növ gəlirlərə bölgüsünü iqtisad elminin predmeti adlandırmışdır:

- K.Menger
 A.Marşal
 C.Keyns
 C.Klark
 A.Piqu

467 Neoklassik sintez nəzəriyyəsi nədir:

- iqtisadi artım probleminin əsaslı surətdə öyrənilməsidir
 investisiya artımının gəlir artımına olan nisbətidir
 səmərəli tələbin ən mühüm tərkib hissəsi olan kapital qoyuluşudur
 iqtisadi liberalizm ənənələrini davam etdirən baxışlar sistemidir
 Keyns nəzəriyyəsinin “natamam işsizlik şəraitində müvazinət” nəzəriyyəsi kimi şərhidir

468 A.Emanuelin radikal konsepsiyasında bazis rol oynamayan təlim:

- bunların hamısı
 merkantilizm
 xırda burjua siyasi iqtisadi
 radikal siyasi iqtisad
 marksizmin ayrı-ayrı müddəaları

469 Dövrü olanı seçin:

- Ölkələrin rəqabət üstünlükləri- M.Porter
 Neoklassik sintez- Roland Cons
 Müqayisəli üstünlük- Adam Smit
 Mütləq üstünlük- David Rikardo
 Mənafeələrin ahəngdarlığı- J.Şumpeter

470 İnhisarçı rəqabət nəzəriyyəsinin əsasını hansı nəzəriyyələr təşkil edir:

- bütün cavablar doğrudur
 xarici ticarət haqqında nəzəriyyələr
 beynəlxalq maliyyə nəzəriyyəsi
 beynəlxalq iqtisadi inteqrasiya nəzəriyyəsi
 son faydalılıq və istehsal xərcləri nəzəriyyəsi

471 İnhisarçı rəqabət problemini inkişaf etdirən siyasi iqtisad elminin nümayəndələrini seçin: 1) S.Amariya, 2) U.Fdner, 3) N.Kaldor, 4) S.Domar, 5) U.Baumol

- 2, 4, 5
 1, 2, 3
 2, 3, 4
 3, 4, 5
 1, 4, 5

472 İnstitusionalizm məktəbinin mühüm istiqamətlərindən biri:

- Mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi
- Kəşifən tələb nəzəriyyəsi
- İqtisadi bərabərlik və iqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsi
- Əmtənin həyat dövrləri nəzəriyyəsi
- Ölkənin rəqabət üstünlükləri nəzəriyyəsi

473 Səmərəli gözləmə nəzəriyyəsinin müəlliflərindən biri yanlışdır:

- R.Vernon
- R.Lukas
- F.Sarcent
- N.Uolles
- C.Mut

474 Təklif nəzəriyyəsinin monetarizmdən fərqli cəhətini müəyyən edin: 1) vergi dərəcəsini aşağı salmağı, 2) vergi dərəcəsini yüksəltməyi, 3) məhdud pul siyasəti yeritməyi, 4) istehsal amillərinin uzunmüddətli dövlət tənzimlənməsi, 5) istehsal amillərinin qsamüddətli dövlət tənzimlənməsi

- 2, 3, 5
- 1, 3, 4
- 1, 3, 5
- 1, 2, 5
- 3, 4, 5

475 İnstitusional-sosioloji cərəyanın səciyyəvi xüsusiyyətləri arasında biri yanlışdır:

- sosial problemlərin həlli üzrə praktiki tədbirlərin təklif olunması
- planlaşdırma vasitəsilə kapitalist istehsal üzərində sosial nəzarət ideyasının həyata keçirilməsi
- burjua cəmiyyətinin sosial problemlərinə diqqət verilməsi
- ilkin institusionalizmin metodologiyasına xas olan texniki determinizmin güclənməsi
- milli gəlirin bölgüsü onun artımına təsir edir

476 Aşağıdakı əsərlərdən hansı Şumpeterə məxsusdur:

- “İqtisadi rifah nəzəriyyəsi”
- “İqtisadi inkişaf nəzəriyyəsi”
- “Mənafeələrin ahəgdarlığı”
- “Sərvətin bölüşdürülməsi”
- “İqtisadi harmoniya”

477 Aşağıdakı əsərlərdən hansı U.Mitçellə məxsusdur:

- “İqtisadi rifah nəzəriyyəsi”
- “İqtisadi inkişaf nəzəriyyəsi”
- “Mənafeələrin ahəgdarlığı”
- “Sərvətin bölüşdürülməsi”
- “İqtisadi nəzəriyyənin tipləri haqqında müəhazirə”

478 İnstitusional-sosioloji cərəyanın səciyyəvi xüsusiyyətləri arasında biri yanlışdır:

- sosial problemlərin həlli üzrə praktiki tədbirlərin təklif olunması
- planlaşdırma vasitəsilə kapitalist istehsal üzərində sosial nəzarət ideyasının həyata keçirilməsi
- burjuva cəmiyyətinin sosial problemlərinə diqqət verilməsi
- ilkin institusionalizmin metodologiyasına xas olan texniki determinizmin güclənməsi
- mikroiqisadi təhlilə geniş yer verməmələri

479 C. Keynsin fikrinə görə:

- qiymət, əmək haqqı, faiz dərəcəsi qısa müddətdə dəyişməzdir
- pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir
- təklif müvafiq tələb yaradır
- doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır
- böhranlar stimullaşdırıcı rol oynayır

480 Bazar konsepsiyasında inhisar və rəqabət problemini tədqiq etmişdir:

- Robinson və Çemberlin
- Şumpeter
- E.Çemberlin
- C.Robinson
- C.Keyns

481 Faiz dərəcələrinin və gözlənilən mənfəət normasının təsiri ilə dəyişən investisiya xərclərinin qeyri sabitliyini göstərən nəzəriyyə hansıdır:

- monetar
- Keynsçi
- tarazlıq
- psixoloji
- Marksist

482 Aşağıdakı əsərlərdən biri C.Keynsə aid deyil:

- "Mənfəət, faiz və investisiya"
- "Pul islahatı haqqında traktat"
- "Azad sahibkarlığın sonu"
- "Pul haqqında traktat"
- "Məşğulluğun,faizin və pulun ümumi nəzəriyyəsi"

483 C.M.Keynsin əsas psixoloji qanuna görə:

- bunların hamısı doğrudur
- məcmu real gəlirin artması ilə istehsal artır
- məcmu real gəlirin artması ilə istehlak artır
- məcmu real gəlirin azalması ilə istehsal azalır
- məcmu real gəlirin azalması ilə istehlak azalır

484 C.M.Keyns tarazlığın pozulmasının, böhranlı tənəzzülün və işsizliyin əsas səbəbini nədə görür:

- mübadilədə
- istehsalda

- istehlakda
 yığımda
 bölgüdə

485 C.M.Keyns nəzəriyyəsinə dəyərli töhfələr gətirən iqtisadçılardan hansı Nobel mükafatına layiq görülmüşdür:

- Bunların hamısı
 C.Tobin
 F.Xanin
 R.Lukas
 C.Stiqlis

486 Ümumi iqtisadi modellərdən yanlış olanı göstərin:

- Bunların hamısı doğrudur
 K.Marksın kapitalist ictimai təkrar istehsal modeli
 C.M.Keynsin qısamüddətli iqtisadi müvazinət modeli
 C.Neymanın institusional müvazinət modeli
 F.Kenenin sadə təkrar istehsal və tədavülü təsvir edən "İqtisadi cədvəlləri"

487 Kaletskiçiliyin postkeynsçilikdən fərqli xüsusiyyəti:

- Keynsin qeyri-müvazinət modelinin əsas götürülməsi
 əmanətlərlə investisiyalar arasında nisbət ideyası
 pulun təkrar istehsal prosesinin artım miqyasına olan təsirinin öyrənilməsi
 səmərəli tələbin qeyri-təkmil rəqabət şəraitində öyrənilməsi ideyası
 inhisarçılıq şəraitində iqtisadi proseslərin qiymətləndirilməsi

488 Yeni keynsçilik nəzəriyyəsində Keynsin hansı modeli əsas yer tuturdu:

- optimal müvazinət
 ümumi müvazinət
 qeyri-müvazinətlik
 mikroiqtisadi müvazinət
 makroiqtisadi müvazinət

489 əmək məhsuldarlığının artımına uyğun əmək haqqının yüksəlməsi reallaşmadakı çətinliyi aradan qaldırır və iqtisadi artımın mühüm stimulu olur. Bu fikir kimə məxsusdur?

- N.Kaldor
 Şumpeter
 E.Çemberlin
 C.Robinson
 C.Keyns

490 Aşağıdakı əsərlərdən biri C.Keynsə aid deyil:

- "Məşğulluğun, faizin və pulun ümumi nəzəriyyəsi"
 "Pul islahatı haqqında traktat"
 "Azad sahibkarlığın sonu"

- "Pul haqqında traktat"
 " Pul-kredit və ticarət"

491 Aşağıdakılardan hansı C.Keynsin makroiqtisadi tənzimləmə proqramına aiddir:

- Bunların hamısı
 Faiz dərəcələrinin tənzimlənməsi ilə pul-kredit siyasətinin həyata keçirilməsi
 Büdcə siyasəti
 Tam məşğullük siyasəti
 Ədalətlik funksiyası

492 C.Keynsin fikrinə görə:

- böhranlar stimullaşdırıcı rol oynayır
 pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir
 təklif müvafiq tələb yaradır
 doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır
 faktiki tələb potensial tələbdən azdır

493 C. Keynsin makroiqtisadi tənzimləmə nəzəriyyəsinin əsasını nə təşkil edir?

- ÜDM-un artırılması
 natamam reallaşmanın səbəbinin aydınlaşdırılması
 səmərəli təklif
 vergi dərəcələrinin artırılması
 gəlirlərin artırılması

494 C.Keynsin tədqiqat sferasına aid deyil:

- işsizliyin təbii norması anlayışının irəli sürülməsi
 milli gəlir
 əmanətlərin yığılı
 investisiyaların həcmi
 istehlak və gəlirlərin səviyyəsi

495 C.M.Keyns nəzəriyyəsinə dəyərli töhfələr gətirən iqtisadçılardan hansı Nobel mükafatına layiq görülmüşdür:

- Bunların hamısı
 P.Sraffane
 C.Robinson
 N.Kaldor
 C.Stiqlis

496 C.Robinson yazırdı ki:

- Müasir iqtisadiyyat dövlət müdaxiləsi olmadan səmərəli fəaliyyət göstərə bilməz
 əmək məhsuldarlığının artımına uyğun əməkhaqqının yüksəlməsi reallaşmadakı çətinliyi aradan qaldırır
 Qeyri-müvazinət vəziyyəti təsadüfi səciyyəlidir, iqtisadiyyatın özü onu aradan qaldırır
 İqtisadiyyata dövlət müdaxiləsi iqtisadiyyatın təbiətinə ziddir
 Avtomatik tənzimləmə təsadüfüdür və xüsusi hal kimi səciyyələnməlidir

497 Kaletskiçiliyin postkeynsçilikdən fərqli xüsusiyyəti:

- Keynsin qeyri-müvazinət modelinin əsas götürülməsi
- əmanətlərlə investisiyalar arasında nisbət ideyası
- pulun təkrar istehsal prosesinin artım miqyasına olan təsirinin öyrənilməsi
- makroiqtisadi nəzəriyyənin mikroiqtisadi aspektlərinə üstünlük verilməsi
- inhisarçılıq şəraitində iqtisadi proseslərin qiymətləndirilməsi

498 Keynsçi cərəyanları müəyyən edin: 1) radikal islahatçı cərəyan; 2)liberal cərəyan; 3) sol cərəyan; 4) sağ cərəyan; 5) monetar cərəyan:

- 1, 2, 3
- 3, 4, 5
- 2, 5, 4
- 1, 2, 4
- 5, 2, 1

499 Mikro səviyyədə başlıca olaraq investisiyaya cəlb olunmuş sahə daxilində aparılan məcmu məşğulluğu əks etdirən nəzəriyyə:

- multiplikator nəzəriyyəsi
- investisiya multiplikatoru
- son istehlak yönümü
- akselerator nəzəriyyəsi
- məşğulluq multiplikatoru

500 Müasir təkrar istehsal nəzəriyyəsinin əsasında hansı prinsip durur:

- monetar
- Multiplikator
- tarazlıq
- psixoloji
- Akselerator

501 Ümumi iqtisadi modellərdən yanlış olanı göstərin:

- Bunların hamısı doğrudur
- K.Marksın kapitalist ictimai təkrar istehsal modeli
- C.M.Keynsin qısamüddətli iqtisadi müvazinət modeli
- C.Neymanın institusional müvazinət modeli
- Kaletskinin iqtisadi artım modeli

502 Faydalılığın ölçülməsinə iki əsas yanaşma:

- ordinalist və kordinalist
- keynsçi və neoliberal
- istehsal və qeyri-istehsal
- marksist və monetar

503 Aşağıdakı əsərlərdən hansı A.Marşala aiddir:

- "Pul və kredit"
- "Sənaye və ticarət"
- "Siyasi iqtisad nəzəriyyəsi"
- "Kapital və mənfəət"
- "Təsərrüfat və hüquq"

504 İnhisarçı bazar rəqabəti nəzəriyyəsinin banisi kimdir?

- Çemberlin
- Kere
- Klark
- Şumpeter
- Mitçell

505 əmək təklifi nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir:

- U.Cevons
- K.Menger
- B.Pareto
- L.Valras
- C.Hiks

506 Avstriya məktəbinin tədqiqatının predmetini nə təşkil edir?

- istehlak qiymətləndirilməsi və istehlak seçimi
- istehlak qiymətləndirilməsi
- tədavül sferası
- kapitalizmin inkişaf qanunları
- istehlak seçimi

507 Qiymət artımı və işsizlik dinamikası arasında qrafik asılılıq:

- Engel əyrisi
- Laffer əyrisi
- Filips əyrisi
- Lorens əyrisi
- Valras əyrisi

508 Engel əyrisi göstərir:

- fərqlilik əyrilərinin məcmusu
- istehlakçının gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin miqdarı arasındakı asılılığı
- istehlakçının pul gəliri ilə aldığı əmtəələrin keyfiyyəti arasındakı asılılığı
- istehlakçının tarazlıq vəziyyəti
- y nemətinin x neməti ilə əvəz olunmasının son hədd normasını

509 V.Pareto tədqiqatında hansı metoda üstünlük vermişdir:

- riyazi metoda və funksional əlaqələrin təhlilinə
- məntiqi metoda
- riyazi metoda

- funksional əlaqələrin təhlilinə
- məntiqi və riyazi metoda

510 İqtisad elmində uzun müddətli və qısa müddətli dövr anlayışları kimə məxsusdur:

- heç biri doğru deyil
- L.Valrasa
- A.Marşala
- C.Keynsə
- C.Klarka

511 Kapitalın üzvü quruluşu kim tərəfindən öyrənilmişdir:

- K.Marks
- A.Smit
- U.Cevons
- İ.Bentam
- K.Menger

512 Müasir iqtisad elminin çoxlu məktəb və istiqamətləri tərəfindən metodoloji əsas kimi istifadə olunmuşdur bu:

- İqtisadi rifah nəzəriyyəsi
- Keynsçi nəzəriyyə
- Faydalılıq həddi nəzəriyyəsi
- Neoklassik sintez nəzəriyyəsi
- İqtisadi artım nəzəriyyəsi

513 Marjinal inqilabın nümayəndələri dəyəri necə müəyyən edirdilər?

- riyazi metodlardan istifadə əsasında
- əmək-dəyər nəzəriyyəsi
- xərclər nəzəriyyəsi
- son faydalılıq və son xərclər əsasında müəyyən olunan müvazinətli qiymətlər
- faydalılığa əsaslanan subyektiv dəyər nəzəriyyəsi

514 A.Marşallın qiymət nəzəriyyəsinə nə daxildir?

- bunların hamısı
- istehsal xərcləri
- məhsulun faydalılığı
- tələb və təklif
- istehsalın həcmi

515 Aşağıdakı əsərlərdən hansı Bem-Baverkə aiddir:

- "Pul və kredit"
- "Sənaye və ticarət"
- "Siyasi iqtisad nəzəriyyəsi"
- "Kapital və mənfəət"
- "Təsərrüfat və hüquq"

516 Aşağıdakı iqtisadçılardan hansı biliksiz və riyaziyyatdan istifadə etmədən iqtisad elminə əsaslı töhfələr verə bilmişdir:

- V.Pareto, F.Vizer
- J.Klark, Bem-Baverk
- A.Kurno, S.Tyunen
- K.Menger, S.Qossen
- C.Düpü, J. Bentam

517 Avstriya məktəbinin tədqiqat predmeti:

- faydalılıq həddi
- tədavül sferası (tələb)
- istehsal sferası (təklif)
- tədavül və istehsal sferası
- məhsuldarlıq həddi

518 Avstriya məktəbinin ideoloqları iqtisadi təhlildə əsasən hansı metoddan istifadə etmişlər?

- subyektiv psixoloji
- Elmi abstraksiya
- İqtisadi təhlil
- Tarixi və məntiqi
- Empirik-riyazi metod

519 Avstriya məktəbinin tədqiqatının predmetinə aid deyil?

- istehlak qiymətləndirilməsi və istehlak seçimi
- istehlak qiymətləndirilməsi
- şəxsi istehlak sferasında baş verən insanın nemətə olan münasibəti
- istehsal sferasındakı insanlar arasında olan iqtisadi münasibətlər
- istehlak seçimi

520 Azalan həddi faydalılıq prinsipi nə vaxt kəşf edilmişdir?

- 1929-33-cü illərdə baş verən dünya iqtisadi böhrandan sonra
- XIX əsrin əvvəllərində
- XIX əsrin ortalarında
- XIX əsrin ikinci yarısında
- XX əsrin əvvəllərində

521 Faydalılıq həddi nəzəriyyələrinin tərəfdarı olan iqtisadçıları fərqləndirin:

- K.Menger, V.Vizer, E.Bem-Baverk, Q.Qossen
- A.Smit, K.Menger, V.Vizer, Q.Qossen
- D.Rikardo, V.Vizer, E.Bem-Baverk, A.Marşal
- Q.Qossen, K.Menger, K.Marks, V.Vizer
- V.Oyken, F.Xayek, M.Fridmen, A.Smit

522 Hansı məktəbin nümayəndələri məhdud resursların səmərəli bölgüsünün öyrənilməsini siyasi iqtisadın problemi hesab etmişdir:

- Klassik məktəb
- Kembric məktəbi
- Avstrya məktəbi
- Frayburq məktəbi
- Marksist məktəb

523 Hansı məktəbin nümayəndələri öz tədqiqatlarında riyazi formullardan istifadə etməmişdir:

- Bunların hamısı
- İngiltərə məktəbi
- Venesiya məktəbi
- Kembric məktəbi
- Avstriya məktəbi

524 İctimai sərvətin bölgüsü problemini iqtisad elminin əsas problemi hesab edən iqtisadçı kimdir:

- Çemberlin
- Kere
- Klark
- Şumpeter
- Mitçell

525 İngiltərədə faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin banisi kim olmuşdur:

- K.Marks
- A.Smit
- U.Cevons
- İ.Bentam
- K.Menger

526 İnhisar nəzəriyyəsinin əsaslarını kim yaratmışdır:

- U.Cevons
- K.Menger
- B.Pareto
- L.Valras
- A.Kurmo

527 Kim faizi əmək haqqının əməyə görə mükafatlandırma kimi qiymətləndirmişdir:

- heç biri doğru deyil
- L.Valras
- A.Marşall
- C.Keyns
- C.Klark

528 Kurnonun tələb qanununun mahiyyətini ifadə edir:

- bunların hamısı
- qiymətin istənilən dəyişməsi tələbin dəyişməsinə səbəb olmur
- qiymətin azacıq dəyişməsi tələbin dəyişməsinə səbəb olmur

- qiymətin azacıq dəyişməsi tələbin dəyişməsinə səbəb olur
- qiymətin dəyişməsi tələbin dəyişməsinə təsir etmir

529 Marjinalistlər öz tədqiqatlarında nəyə əsaslanırdılar?

- əldə edilən mənfəətə
- iqtisadi kəmiyyətlərin məcmuuna
- azad istehlak seçiminə
- kiçik artımlar və həddi stiuasiyalar metoduna
- qeyri-təkmil rəqabət nəzəriyyəsinə

530 Tələbin elastikliyi elmə gətirən iqtisadçı:

- E.Çemberlin
- A.Kurno
- L.Valras
- C.Klark
- C.Robinson

531 Üstünlüyü xarakterizə etmək üçün Pareto istifadə etmişdir:

- bunların heç biri
- Valrasın həddi məhsuldarlıq sxemindən
- F.Edcuort tərəfindən təklif olunmuş “ehtinasızlıq əyrisi” ideyasından
- Cevonsonun əmək təklifi nəzəriyyəsinə
- Kurnonun xalis məhsul nəzəriyyəsinə

532 V.Pareto tədqiqatında hansı metoda üstünlük vermişdir:

- məntiqi metodun riyazi metodla əvəz olunmasına
- məntiqi metoda
- müqayisəli təhlilə
- səbəb-nəticə əlaqələrinə
- məntiqi və riyazi metoda

533 Valras modeli nəyi ifadə edir:

- fərqsizlik ayrılarının məcmusu
- istehlakçının gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin miqdarı arasındakı asılılığı
- istehlakçının pul gəliri ilə aldığı əmtəələrin keyfiyyəti arasındakı asılılığı
- məhsuldar xidmətlər və istehlak mallarının qarşılıqlı fəaliyyət sistemini
- y nemətinin x neməti ilə əvəz olunmasının son hədd normasını

534 Marjinalistlər öz tədqiqatlarında nəyə əsaslanırdılar?

- əldə edilən mənfəətə
- iqtisadi kəmiyyətlərin məcmuuna
- azad istehlak seçiminə
- qeyri-təkmil rəqabət nəzəriyyəsinə
- qismən iqtisadi tarazlıq şəraitində tələb və təklifin təhlilinə

535 Faydalılıq həddi nəzəriyyələrinin tərəfdarı olmayan iqtisadçıları fərqləndirin:

- K.Menger, V.Vizer, E.Bem-Baverk, Q.Qossen
- A.Smit, K.Menger, V.Vizer, Q.Qossen
- D.Rikardo, V.Vizer, E.Bem-Baverk, A.Marşal
- Q.Qossen, K.Menger, K.Marks, V.Vizer
- V.Oyken, F.Xayek, M.Fridmen, A.Smit

536 Azalan həddi faydalılıq prinsipi hansı ölkələrdə eyni vaxtda kəşf edilmişdir:

- İngiltərə, Avstriya, İsveçrə
- İngiltərə, Almaniya, Fransa
- İsveçrə, İngiltərə, Fransa
- Avstriya, İngiltərə, Almaniya
- Avstriya, İsveçrə, Almaniya

537 A.Marşallın qiymət nəzəriyyəsinə nə daxil deyil?

- istehsalın həcmi
- istehsal xərcləri
- məhsulun faydalılığı
- tələb və təklif
- insanların zövqü

538 Fərdi tarazlığı ayrı-ayrı əmtəələr üzrə tarazlıq kimi izah edib, ümumi tarazlığın bu tarazlıqların cəmi olduğunu qeyd edən nəzəriyyəçi:

- E.Çemberlin
- A.Marşal
- L.Valras
- C.Klark
- C.Robinson

539 Maltus göstərmişdir ki:

- təhsil "bazarın" gücsüzlüyünün nümunəsidir
- kapitalın köməyi ilə əməklə istehsal olunan əmtəənin dəyərinə kapitalın dəyəri daxil edilməməlidir
- alıcı əmtəənin satıcısının təkcə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
- əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur
- cəmiyyətin inkişafının indiki vəziyyətində əsas məqsəd xüsusi mülkiyyət sisteminin devrilməsinə cəhd etmək deyil, ancaq onu yaxşılaşdırmaqdır

540 T.Maltusun xidmətlərindən biri ondan ibarətdir ki:

- bunların hamısı
- əmtəədə maddiləşmiş əməyin miqdarı, onun istehsal xərcləri ilə şərtlənir
- satış problemini iqtisadi nəzəriyyənin mərkəzinə qoymuşdur
- əhalinin sayının dəyişməsi qanunauyğunluqlarını öyrənən ilk adam olmuşdur
- D.Rikardonun qəbul etmədiyi ümumi istehsal böhranının mümkünlüyünü qəbul edirdi

541 Aşağıdakı fikirlərdən hansı J.B.Seyə məxsusdur?

- əmtəələrin dəyəri yalnız alıcılar tərəfindən tənzimlənir
- "bütün almanlar satılıb və bütün satılanlar alınıb"
- daxili bazarlarda xaricdəki kimi məhsullar məhsullarla alınır
- alıcı əmtəənin satıcısına təkcə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
- əmtəələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir

542 J.B.Seyə görə:

- alıcı əmtəənin satıcısına təkcə əmək haqqının deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
- ictimai istehsalda üç əsas amil: əmək, torpaq və kapital fəaliyyət göstərir
- istehsal prosesi əmtəənin dəyərinin yaradılması nöqtəyi nəzərindən ikilidir
- əməyin ikili xarakteri: onun konkret və abstrakt əmək olmasıdır
- dəyər faydalılığın ölçüsüdür

543 T.Maltusa görə:

- yalnız fəhlələr öz gəlirindən əlavə gəlir - torpaq mülkiyyətçiləri üçün renta və kapitalist üçün mənfəət yaradır
- milli sərvət mahiyyət etibarı ilə sərvət deyildir, çünki ondan əhalinin böyük əksəriyyətinin payına cüzi bir hissə düşür
- əhalinin artımının gəlir çərçivəsində məhdudlaşdırmaq lazımdır
- xalqlar bir tərəfdən həddindən artıq xərclədiyinə və bir tərəfdən də həddindən artıq xərcləmədiyinə görə müflisləşə bilərlər
- əmtəədə maddiləşmiş əməyin miqdarı onun istehsal xərcləri ilə şərtlənir

544 C.Millə görə:

- təhsil "bazarın" gücsüzlüyünün nümunəsidir
- kapitalın köməyi ilə əməklə istehsal olunan əmtəənin dəyərinə kapitalın dəyəri daxil edilməməlidir
- alıcı əmtəənin satıcısının təkcə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
- əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur
- cəmiyyətin inkişafının indiki vəziyyətində əsas məqsəd xüsusi mülkiyyət sisteminin devrilməsinə cəhd etmək deyil, ancaq onu yaxşılaşdırmaqdır

545 J.B.Seyin Bazarlar qanunu nun əsas məhiyyəti nədir?

- əmtəələrin dəyəri yalnız alıcılar tərəfindən tənzimlənir
- "bütün almanlar satılıb və bütün satılanlar alınıb"
- daxili bazarlarda xaricdəki kimi məhsullar məhsullarla alınır
- alıcı əmtəənin satıcısına təkcə əmək haqqını deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
- əmtəələrin bazar qiyməti tələb və təklifin təsiri altında əmələ gəlir

546 J.B.Seyin xidmətlərindən biri ondan ibarətdir ki:

- sərvətin mənbəyini millətin istehsal potensialında görmüşdür
- D.Rikardonun qəbul etmədiyi ümumi istehsal böhranının mümkünlüyünü qəbul edirdi
- D.Rikardonun qəbul etdiyi ümumi istehsal böhranının mümkünlüyünü qəbul etmirdi
- satış problemini iqtisadi nəzəriyyənin mərkəzinə qoymuşdur
- əhalinin sayının dəyişməsi qanunauyğunluqlarını öyrənən ilk adam olmuşdur

547 T.Maltus iddia edirdi ki:

- yalnız fəhlələr öz gəlirindən əlavə gəlir - torpaq mülkiyyətçiləri üçün renta və kapitalist üçün mənfəət yaradır

- milli sərvət mahiyyət etibarilə sərvət deyildir, çünki ondan əhalinin böyük əksəriyyətinin payına cüzi bir hissə düşür
- əhalinin artımının gəlir çərçivəsində məhdudlaşdırmaq lazımdır
- xalqlar bir tərəfdən həddindən artıq xərclədiyinə və bir tərəfdən də həddindən artıq xərcləmədiyinə görə müflisləşə bilərlər
- əmtəədə maddiləşmiş əməyin miqdarı onun istehsal xərcləri ilə şərtlənir

548 T.Maltusa görə:

- alıcı əmtəənin satıcısına təkcə əmək haqqının deyil, həm də mənfəəti ödəməlidir
- ictimai istehsalda üç əsas amil: əmək, torpaq və kapital fəaliyyət göstərir
- istehsal prosesi əmtəənin dəyərinin yaradılması nöqtəyi nəzərindən ikilidir
- əməyin ikili xarakteri: onun konkret və abstrakt əmək olmasıdır
- dəyər faydalılığın ölçüsüdür

549 S.Sismondi əmək bölgüsünü necə izah edirdi:

- bunların hamısı doğrudur
- əmək bölgüsü və mübadilə əməyə qənaət edir
- əmək bölgüsü insanlar arasında onların əmək məhsullarının mübadiləsinə səbəb olur
- əmək bölgüsünə, onun ictimai formasından asılı olmayan mücərrəd forma kimi baxmışdır
- əmək bölgüsü əmək məhsuldarlığını nə qədər artırırsa, ona proporsional olan insanın əqli və fiziki qüvvələrinin, sağlamlığının və şagirdlərinin itirilməsi deməkdir

550 Aşağıdakı iqtisadçılardan hansı iqtisadiyyata dövlət müdaxiləsinin tərəfdarı olmuşdur?

- P.Buagilber
- J.B.Sey
- S.Sismondi
- D.Rikardo
- A.Smit

551 Aşağıdakı nəzəriyələrdən hansı Maltusa məxsusdur:

- satış problemini iqtisadi nəzəriyyənin mərkəzinə qoymuşdur
- ümumi böhran mümkün deyil, yalnız təsadüfi ayrı-ayrı məhsullar istehsalının böhranı labüddür
- böhran tələbin həm artıqlığı, həm də çatışmazlığı üzündən baş verir
- bütün alıcı və satıcılar "Zənginlik zənciri" içində bir-biri ilə sıx şəkildə bağlanmışdır
- adamlar nemətlərin nəinki çatışmazlığından, eyni zamanda artıqlığından da ölə bilərlər

552 J.B.Sey qanunu belədir ki:

- qiymətin artımı təklifin azalmasına gətirib çıxarır
- qiymətlərin artımı təklifin çoxalmasına gətirib çıxarır
- tələfin, eləcə də tələbin əyrisinin hərəkətləri bazar tarazlığına gətirib çıxarır
- təklif özünün xüsusi tələbini yaradır
- əmək haqqı və qiymət çevik hesab olunmur, ona görə də bazar tarazlığının əldə olunmasına əngəl yaradır

553 J.B.Seyin fikrinə görə:

- doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır
- təklif müvafiq tələb yaradır

- tələb müfaviq təklif yaradır
- pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir
- dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsi zəruridir

554 N.U.Senior D.Rikardonun davamçılarından hansı fərqli fikri söyləmişdir:

- fəhlə əməyin tam dəyərini alır, yeni yaradılmış dəyərdən onun almadığı nə varsa, bunu o deyil, onun canlı əməyi deyil, kapitalda təcəssümlənmiş keçmiş əmək yaratmışdır
- sahibkar gəlirinə, istehsalı idarə etdiyinə görə, kapitalistin əmək haqqı kimi baxmışdır
- əmək haqqı bilavasitə canlı əməyin, mənfəət isə maddiləşmiş, keçmiş əməyin haqqıdır
- dəyər = istehsal xərcləri+mənfəətə
- məşın, heyvan və yaxud təbiət qüvvələri ilə baş verən fəaliyyətin də əmək kimi zühür etdiyini qeyd edir

555 Sərvəti istehlak predmetlərində görən iqtisadçı kim olmuşdur:

- P.Buagilber
- S.Sismondi
- U.S.Cevons
- K.Marks
- A.Marşal

556 J.B.Seyin fikrinə görə:

- doğumun yüksək tempi əhali artıqlığı yaradır
- dövlət iqtisadiyyata müdaxilə etməməlidir
- tələb müfaviq təklif yaradır
- pul təkrar istehsalın müstəqil amilidir
- dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsi zəruridir

557 J.B.Sey göstərmişdir ki:

- qiymətin artımı təklifin azalmasına gətirib çıxarır
- qiymətlərin artımı təklifin çoxalmasına gətirib çıxarır
- tələfin, eləcə də tələbin əyrisinin hərəkətləri bazar tarazlığına gətirib çıxarır
- təklif özünün xüsusi tələbini yaradır
- əmək haqqı və qiymət çevik hesab olunmur, ona görə də bazar tarazlığının əldə olunmasına əngəl yaradır

558 Aşağıdakı nəzəriyyələrdən hansı S.Sismondiyə məxsusdur:

- böhran təsadüfi deyil, o daxili ziddiyyətlərin, yəni istehsal və istehlak arasındakı ziddiyyətin mühüm təzahürüdür
- ümumi böhran mümkün deyil, yalnız təsadüfi ayrı-ayrı məhsullar istehsalının böhranı labüddür
- böhran tələbin artıqlığı üzündən baş verir
- bütün alıcı və satıcılar "Zənginlik zənciri" içində bir-biri ilə sıx şəkildə bağlanmışdır
- adamlar nemətlərin nəinki çatışmazlığından, eyni zamanda artıqlığından da ölə bilərlər

559 Böhranlar tələbin həm artıqlığı, həm də çatışmazlığı üzündən baş verir. Bu fikir kimə məxsusdur?

- P.Buagilber
- S.Sismondi
- U.S.Cevons
- K.Marks

A.Marşal

560 İqtisadi tsiklin əsas səbəbi cari gəlirlərin çox hissəsinin əmanətə, az hissəsinin isə şəxsi istehlaka yönəlməsidir. Bu hansı nəzəriyyədir?

- ifrat yığılmə nəzəriyyəsi
- xarici amillər nəzəriyyəsi
- monetar nəzəriyyə
- natamam istehlak nəzəriyyəsi
- marksist nəzəriyyə

561 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aiddir:

- bunların hamısı
- siyasi iqtisadın elmə, iqtisadi biliklər sisteminə çevrilməsi
- insanların mürəkkəb təsərrüfat fəaliyyətini idarə edən "iqtisadi insan" ideyasının elmi dövrüyyəyə gətirməsi
- xalqın sərvətinin, onun artımının əmək bölgüsünün inkişafından asılılığının əsaslandırılması
- "Görünməz əl" anlayışlar ideyasının elmi dövrüyyəyə gətirməsi

562 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aiddir:

- sərvətin pulla eyniləşdirilməsi
- iqtisadiyyatın tam sistem kimi mütəmən edilməsi
- pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilməsi
- "iqtisadi insan" kateqoriyasının bazar subyekti kimi öyrənilməsi
- təbii və bazar qiymətlərinin fərqləndirilməsi

563 A.Smit əmək haqqını necə izah edirdi:

- istehsalın əsas amili kimi
- sərvəti artırmağın birbaşa amili kimi
- istehsal xərcləri kimi
- əməyin təbii qiyməti kimi
- istehsal xərclərinin faydalılığı kimi

564 A.Smitin mühüm xidməti odur ki,

- o əməyin kapitalist tərəfindən istismar olunduğu fikrini irəli sürmüşdür
- O pis istehsal şəraitindəki əmək məsrəflərini dəyərin tənzimləyicisi hesab etmişdir
- O mənfəəti artıq dəyər adlandırmış onun fəhlə tərəfindən yaradıldığını və kapitalist tərəfindən mənimsəndiyini qeyd etmişdir
- O kapitalizmdə gəlirin dəqiq təsnifatını vermişdir
- o təbii azadlıq sistemində siniflər arasında azalması mümkün olmayan mənafe çatışmamazlığı ilə əlaqələndirmişdir

565 Aşağıdakı fikirlərdən hansı A.Smitin Xalqların sərvəti əsərinin tədqiqat obyektinə aiddir:

- bunların hamısı
- vergiqoymanın prinsipləri
- dövlət gəlirlərinin mənbəyi
- kapitalizmin inkişafının tarixi şəraiti
- əvvəlki iqtisadi mənbələrin tənqidi

566 əmək-dəyər nəzəriyyəsinin əsasını kim qoymuşdur:

- J.B.Sey
- U.Petti
- A.Smit
- D.Rikardo
- K.Marks

567 A.Smit əmək bölgüsünü necə izah edirdi:

- istehsalın əsas amili kimi
- sərvəti artırmağın birbaşa amili kimi
- istehsal xərcləri kimi
- istehsal xərclərinin faydalılığı kimi
- əmək haqqının, mənfəət və torpaq rentasının cəmi kimi

568 A.Smitin mühüm xidməti odur ki,

- O əməyin kapitalist tərəfindən istismar olunduğu fikrini irəli sürmüşdür
- O kapitalizmdə gəlirin dəqiq təsnifatını vermişdir
- O pis istehsal şəraitindəki əmək məsrəflərini dəyərin tənzimləyicisi hesab etmişdir
- O mənfəəti artıq dəyər adlandırmış onun fəhlə tərəfindən yaradıldığını və kapitalist tərəfindən mənimsəndiyini qeyd etmişdir
- O təbii azadlıq sistemində siniflər arasında azalması mümkün olmayan mənafe çatışmamazlığı ilə əlaqələndirmişdir

569 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aid deyil:

- kapital yığımın ümumi qanununun kəşfi
- siyasi iqtisadın elmə, iqtisadi biliklər sistemə çevrilməsi
- insanların mürəkkəb təsərrüfat fəaliyyətini idarə edən "iqtisadi insan" ideyasının elmi dövriyyəyə gətirməsi
- xalqın sərvətinin, onun artımının əmək bölgüsünün inkişafından asılılığının əsaslandırılması
- "Görünməz əl" anlayışlar ideyasının elmi dövriyyəyə gətirməsi

570 Aşağıdakı əlamətlərlə səciyyələnən iqtisadi insan modelinin banisi kimdir:- iqtisadi davranışının səbəblərində şəxsi maraqların müəyyənləşdirici rolu;-iqtisadi subyektin öz işlərində səriştəliyi;-bazar iqtisadiyyatında insanın təsərrüfat fəaliyyətinin əsas səbəbi-rifahın qeyri-pul amilləri nəzərə alınmaqla gəlirin maksimumlaşdırılması:

- C.Mill
- A.Marşall
- C.Bentam
- A.Vaqner
- D.Rikardo

571 Aşağıdakılardan hansı A.Smitin tədqiqat obyektinə aiddir:

- sərvətin pulla eyniləşdirilməsinin inkarı
- iqtisadiyyatın tam sistem kimi müəyyən edilməsi
- pulun miqdar nəzəriyyəsinə üstünlük verilməsi
- "iqtisadi insan" kateqoriyasının bazar subyekti kimi öyrənilməsi

- təbii və bazar qiymətlərinin fərqləndirilməsi

572 H.Zərdabının fikrinə görə:

- əmtələrin qiymət səviyyəsi əhalinin yaşayış səviyyəsini müəyyən edir
- tələbin səviyyəsi əmtələrin qiymət səviyyəsini müəyyən edir
- əmtələrin qiymət səviyyəsi tələbin səviyyəsini müəyyən edir
- təklifin səviyyəsi tələbin səviyyəsini müəyyən edir
- tələb və təklif əmtələrin qiymət səviyyəsini müəyyən edir

573 N.Tusi iqtisad elminin hansı metodlarından istifadə etməmişdir:

- tarixi-məntiqi metod
- elmi abstraksiya və induktiv təfəkkür metodu
- müqayisəli təhlil
- elmi abstraksiya və deduktiv təfəkkür metodu
- iqtisadi -riyazi üsullar

574 Aşağıdakı fikirlərdən hansı N.Tusiyə aiddir:

- görünməmiş mənfəət vicdanın itirilməsinə gətirib çıxarır
- Elm əməlsiz, əməl isə elmsiz mümkün deyildir
- ictimai qanunların özü "təbii qaydalar" qanunlarıdır
- pul qeyri-faydalı sərvətdir
- malik olduğundan razı olmayanı dövlətli hesab etmək olmaz

575 Aşağıdakı əsərlərdən hansı Nizam-al Mülkə məxsusdur:

- "Siyasət"
- "Siyasətnamə"
- "Müqəddimə"
- "Maliyyə haqqında traktat"
- "Qanunlar"

576 XIX əsrin ikinci yarısında Azərbaycanın iqtisadi fikrinin formalaşmasında mühüm əhəmiyyət kəsb edən cərəyan hansı olmuşdur?

- idealizm
- merkantilizm
- fiziokratizm
- rasionallizm
- marksizm

577 Aşağıdakı əsərlərdən hansı N.Tusiyə məxsusdur:

- "Siyasət"
- "Siyasətnamə"
- "Müqəddimə"
- "Maliyyə haqqında traktat"
- "Qanunlar"

578 Aşağıdakı fikirlərdən hansı Demokrotə aiddir:

- görünməmiş mənfəət vicdanın itirilməsinə gətirib çıxarır
- Elm əməlsiz, əməl isə elmsiz mümkün deyildir
- ictimai qanunların özü "təbii qaydalar" qanunlarıdır
- pul qeyri-faydalı sərvətdir
- malik olduğundan razı olmayanı dövlətli hesab etmək olmaz

579 XIX əsrin ikinci yarısında Azərbaycanın iqtisadi fikrinin formalaşmasında mühüm əhəmiyyət kəsb etməyən cərəyan hansı olmuşdur?

- bunların hamısı
- merkantilizm
- fiziokratizm
- rasionalizm
- idealizm

580 N.Tusi iqtisad elminin hansı metodlarından istifadə etmişdir:

- Bunların hamısı
- elmi abstraksiya və induktiv təfəkkür metodu
- müqayisəli təhlil
- elmi abstraksiya və deduktiv təfəkkür metodu
- tarixi-məntiqi metod

581 Qədim Misirdə sələmçiliyin meydana gəlməsinin səbəbi nə olmuşdur:

- təsərrüfatın natural xarakter daşması
- əyan mülkiyyətinin əmələ gəlməsi
- əmtəə-pul münasibətlərinin inkişafı
- dövlət təsərrüfatının idarə olunma sistemi
- qul əməyindən borcların verilməsi və alınmasında istifadə

582 Qədim Babilistana aid deyil:

- qul əməyindən borcların alınb-verilməsində istifadə
- sələmçiliyin həddinin müəyyən olunması
- muzzdlu əməkdən istifadə olunması
- dövlətin təsərrüfata nəzarəti
- xüsusi mülkiyyətin qorunması

583 Quan-tszi traktında qeyd olunur ki:

- iqtisadiyyat əmtəə qiymətləri vasitəsilə sabitləşdirilməlidir
- Allah dünyanın ilkin səbəbidir
- yoxsulluğun əsas səbəbi aşağıdakılarla yuxarılar arasında çəkişmələrdir
- dövlət xərclərində qənaətçil olmalı
- əkinçilərlə sənətkarlar arasında belə mübadilə olmalıdır

584 Qədim Hindistana aiddir:

- bunların hamısı doğrudur
- kreditlərin verilməsi öhdəliklərin qəbul olunması
- müvəqqəti istifadə etmək və sərəncam vermək yolu ilə əmlakın icarəyə verilməsi
- emalatxanalarda muzzlu əməkdən istifadə olunması
- tacirlərin öz aralarında məhsulların ucuz və ya baha satılmasına görə razılığa gəlmələri

585 Platon hesab edirdi ki, dövlət üç təbəqədən ibarət olmalıdır ki:

- fironlar, kahinlər, zadəganlar
- hökmdar və filosoflar, hərbiçilər və əkinçilər, sənətkarlar və tacirlər
- torpaq mülkiyyətçiləri, məhsuldar sinif, bəhrəsiz sinif
- kapitalistlər, proletariat, xırda burjuaziya
- fəhlələr, kəndlilər, sənətkarlar

586 Aristotelin iqtisadi görüşləri elə dövrdə formalaşmışdır ki:

- həmin dövrdə torpaq sahələrinin bir qrup adamların əlində cəmlənməsi, əhalinin bir qrupunun isə var-yoxdan çıxmasına səbəb olmuşdur
- həmin şəraitdə icma quruluşu dağılmağa, quldarlıq inkişaf etməyə başlamışdır
- həmin dövrdə polis dövlət quruluşu əmələ gəlmiş, ziddiyyətlər kəskinləşmişdir
- həmin şəraitdə quldarlıq cəmiyyəti dərin böhranlara, polisey dövlət qurumu tənəzzülə məruz qalmışdır
- həmin dövrdə dövlət təsərrüfatının möhkəmlənməsi, onun ölkənin iqtisadi həyatına olan müdaxiləsi güclənmişdir

587 Qədim Roma iqtisadi fikrində ilk dəfə Varron hansı problemi qarşıya qoymuşdur:

- mövsümü işlərdə muzzlu işçilərin əməyindən istifadə olunmalı
- torpaqlardan təyinatına görə istifadə olunmasını
- torpaq sahələrinin icarəyə verilməsinə icazə verilməsi
- quldarlıq təsərrüfatının natural xüsusiyyətlərindən kənarlaşması
- təsərrüfatların bazar istiqamətlərində aparılması

588 Qədim Roma iqtisadi fikrinə aid deyil:

- əlavə məhsulların bazar vasitəsi ilə reallaşması
- tacirlərin öz aralarında məhsulları ucuz və ya baha satmasına görə razılığa gəlmələri
- gəlir əldə edilməsinin sürətlənməsi üçün istehsalın ixtisaslaşdırılması
- əkinçiliyin inkişafı əsasında torpaqların səmərəli istifadə olunması
- bir millətdən olan qullardan çox almaq olmaz

589 Men-tszi traktında qeyd olunur ki:

- iqtisadiyyat əmtəə qiymətləri vasitəsi ilə sabitləşdirilməlidir
- Allah dünyanın ilkin səbəbidir
- yoxsulluğun əsas səbəbi aşağıdakılarla yuxarılar arasında çəkişmələrdir
- dövlət xərclərində qənaətçil olmalı
- əkinçilərlə sənətkarlar arasında belə mübadilə olmalıdır

590 Aristotelin yaşadığı dövrün xarakterik xüsusiyyəti odur ki:

- həmin dövrdə torpaq sahələrinin bir qrup adamların əlində cəmlənməsi, əhalinin bir qrupunun isə var-yoxdan çıxmasına səbəb olmuşdur

- həmin şəraitdə icma quruluşu dağılmağa, quldarlıq inkişaf etməyə başlamışdır
- həmin dövrdə polis dövlət quruluşu əmələ gəlmiş, ziddiyyətlər kəskinləşmişdir
- həmin şəraitdə quldarlıq cəmiyyəti dərin böhranlara, polisey dövlət qurumu tənəzzülə məruz qalmışdır
- həmin dövrdə dövlət təsərrüfatının möhkəmlənməsi, onun ölkənin iqtisadi həyatına olan müdaxiləsi güclənmişdir

591 İqtisadi nəzəriyyələr sistemində metodoloji əhəmiyyət kəsb edən nəzəriyyə hansıdır:

- təkrar –istehsal nəzəriyyəsi
- marjinalist nəzəriyyə
- marksist nəzəriyyə
- dəyər (qiymət) nəzəriyyəsi
- bölgü nəzəriyyə

592 Qədim Babilistana aiddir:

- bunların hamısı
- sələmçiliyin həddinin müəyyən olunması
- müzdlü əməkdən istifadə olunması
- dövlətin təsərrüfata nəzarəti
- xüsusi mülkiyyətin qorunması

593 Qədim Hindistana aid deyil:

- qul əməyinin hər cür sərvətin mənbəyinin təşkil olunmasının əsaslandırılması
- kreditlərin verilməsi öhdəliklərin qəbul olunması
- müvəqqəti istifadə etmək və sərəncam vermək yolu ilə əmlakın icarəyə verilməsi
- emalatxanalarda müzdlü əməkdən istifadə olunması
- tacirlərin öz aralarında məhsulların ucuz və ya baha satılmasına görə razılığa gəlmələri

594 Qədim Roma iqtisadi fikrinə aiddir:

- bunların hamısı
- gəlir əldə edilməsinin sürətlənməsi üçün istehsalın ixtisaslaşdırılması
- əkinçiliyin inkişafı əsasında torpaqların səmərəli istifadə olunması
- bir millətdən olan qullardan çoxalmaq olmaz
- əlavə məhsulların bazar vasitəsi ilə reallaşması

595 Qədim Roma iqtisadi fikrində ilk dəfə Katon hansı problemi qarşıya qoymuşdur:

- yaxşı mülkədar olmaq naminə əlavə hesab olunanların hamısının satılmasını
- torpaqlardan təyinatına görə istifadə olunmasını
- torpaq sahələrinin icarəyə verilməsinə icazə verilməsi
- quldarlıq təsərrüfatının natural xüsusiyyətlərindən kənarlaşması
- təsərrüfatların bazar istiqamətlərində aparılması

596 Misirdə dövlət təsərrüfatının yüksək səviyyədə mərkəzləşməsi hansı iqtisadi münasibətlərin inkişafına mənfi təsir göstərmirdi:

- bunların hamısı
- xüsusi mülkiyyətin

- əmtəə-pul münasibətlərinin
- əmək resurslarının bölgüsünün
- əmək resurslarından çevik istifadə olunmasının

597 Xiks və Xansen tərəfindən işlənmiş əmtəə və pul bazarının qarşılıqlı asılılıq modeli:

- «məcmu tələb-məcmu təklif» modeli
- IS-LM modeli
- AD-AS modeli
- «ford mustanq» modeli
- «gəlirlər-xərclər» modeli

598 ETT-nin inkişaf prosesində əməyin zaman etibarını ilə kapitala silahlanması son hədd daxilində əmək və kapital arasında əvəz olunması necə müəyyən olunur?

- ETT-i Xarroda görə bitərəflilik
- ETT-i Solouya görə bitərəflilik
- ETT-i əmək qənaətcilliyi
- ETT-i Xiksə görə bitərəflilik
- ETT-i kapitala qənaətcillik

599 Aşağıdakılardan hansılar tsikl nəzəriyyəsinə aiddir?

- heç biri
- Keynsçi nəzəriyyələr
- monetarist nəzəriyyələr
- iqtisadi tsiklin sinxronlaşdırılması nəzəriyyəsi
- Keynsçi, monetarist və iqtisadi tsiklin sinxronlaşdırılması nəzəriyyələri

600 N.D.Kondratyevin böyük tsikllərin və ya uzun dalğaların təkrarlanması ilə əlaqələndirirdi:

- qısamüddətli dövrdə istehsal fondlarına qoyulan dəyişən kapitalın həcmi və uzunmüddətli istehsal fondlarına qoyulan dövriyyə fondları ilə əlaqədar
- qısamüddətli dövrdə istehsal fondlarına qoyulan dəyişən kapitalın həcmi ilə əlaqədardır
- uzunmüddətli istehsal fondlarına qoyulan dövriyyə fondları ilə əlaqədar
- uzunmüddətli istehsal fondlarına qoyulan əsas kapitalın yeniləşməsi ilə əlaqədar
- ortamüddətli istehsal fondlarına qoyulan dövriyyə və dəyişən kapitalla əlaqədar

601 E.Hekşer və B.Olinin hansı nəzəriyyəsinə görə hər bir ölkə müqayisəli üstünlüyə malik olduğu mal istehsalı üzrə ixtisaslaşaraq onu ixrac edir?

- müqayisəli üstünlüklər
- istehsal amillərinin nisbəti
- istehsal amillərinin nisbəti
- istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi

602 Rəqabətli bazar həmişə səmərəli bölgünü təmin edir, hər hansı rəqabətli müvazinət isə Pareto-səmərəlidir. Bu:

- qismən tarazlıq şəraitidir

- rifahın birinci teoremidir
- rifahın ikinci teoremidir
- ümumi tarazlıq şəraitidir
- səmərəlilik meyandır

603 Bir ölkə hansı istehsal amili ilə zəngindirə, istehsalı həmin amildən daha çox tələb edən əmtəələr üzrə müqayisəli üstünlük əldə edər və bu sahədə də ixtisaslaşar. Bu hansı nəzəriyyədir:

- spesifik istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- müqayisəli üstünlük
- mütləq üstünlük
- istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- istehsal amillərinin nisbəti

604 C.S.Millin beynəlxalq dəyər qanununa görə:

- xarici ticarət əmək məhsuldarlığının inkişafını stimullaşdırır
- ölkələr daha az xərclərlə istehsal etdikləri əmtəələri ixrac edir
- mübadilə qiyməti tələb və təklif qanununun eə bir səviyyəsinə görə müəyyənləşir ki, bu qiymətdə hər bir ölkənin ixracı onun idxalını ödəyir
- ölkələr arasında mənfəətli xarici ticarətin təmin edilməsi üçün ölkələrdə daxili istehsal dəyərləri bir-birindən fərqli olmalıdır
- dünya bazarında əmtəə təklifi tələbin ardınca meydana gəlir

605 Asimmetrik qarşılıqlı asılılığın güclənməsi haqqında ideya hansı iqtisadçı tərəfindən öz şərhini tapmışdır:

- C.Helbreytin “Müvazinətli qüvvələr” nəzəriyyəsində
- İ. Vallerstaynın “İqtisadi dünya” konsepsiyasında
- F.Aydolonun “Məkan dinamikası və qeyri-ekvivalent inkişaf” kitabında
- P.Samuelsonun “Neoklassik sintez nəzəriyyəsində”
- M.Valrasın “Ümumi iqtisadi tarazlıq konsepsiyasında”

606 F.Aydolon Məkan dinamikası və qeyri-ekvivalent inkişaf kitabında hansı iqtisadçının fərziyyəsini inkar edir:

- A.Emmanuelin
- İ. Vallerstaynın
- P.Samuelsonun
- M.Valrasın
- C.Helbreytin

607 Antitrest qanunvericiliyinə qarşı çıxılır:

- C.Helbreytin “Müvazinətli qüvvələr” nəzəriyyəsində
- İ. Vallerstaynın “İqtisadi dünya” konsepsiyasında
- F.Aydolonun “Məkan dinamikası və qeyri-ekvivalent inkişaf” kitabında
- P.Samuelsonun “Neoklassik sintez nəzəriyyəsində”
- M.Valrasın “Ümumi iqtisadi tarazlıq konsepsiyasında”

608 Aşağıdakı nəzəriyələrdən hansıda mikroiqtisadi problemlərin araşdırılmasından istifadə olunur:

- bunların heç biri

- istehsal amillərinin nisbəti
- istehsal amillərinin qiymətlərinin bərabərləşməsi
- istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi

609 Aşağıdakılardan hansı beynəlxalq ticarət nəzəriyyələrinə aiddir: 1) mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi, 2) iqtisadi inkişaf nəzəriyyəsi, 3) istehsal amilləri nəzəriyyəsi 4) istehsal amilləri nisbəti, 5) optimallıq nəzəriyyəsi

- 3, 4, 5
- 1, 2, 3
- 1, 3, 4
- 1, 3, 5
- 2, 3, 4

610 Aşağıdakılardan hansılar tsiklər nəzəriyyəsinə aid deyil?

- iqtisadi bərabərlik və iqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsi
- Keynsçi nəzəriyyələr
- monetarist nəzəriyyələr
- iqtisadi tsiklin sinxronlaşdırılması nəzəriyyəsi
- Keynsçi, monetarist və iqtisadi tsiklin sinxronlaşdırılması nəzəriyyələri

611 Xiks və Keyns tərəfindən işlənmiş məcmu-tələb və məcmu təklif asılılıq modeli:

- «məcmu tələb-məcmu təklif» modeli
- IS-LM modeli
- AD-AS modeli
- «ford mustanq» modeli
- «gəlirlər-xərclər» modeli

612 Müasir kapitalizmdə xüsusi inhisarlar ziddiyyət təşkil etməzlər, çünki dövlət xüsusi inhisarlarla əməkdaşlıq edir. Bu fikrin müəllifi kimdir:

- A.Emmanuel
- İ. Vallerstayn
- P.Samuelson
- M.Valras
- C.Helbreyt

613 P.Samuelsonun fikrinə görə:

- xarici ticarət əmək məhsuldarlığının inkişafını stimullaşdırır
- maliyyə siyasətinin vəzifəsi "ictimai əmtəələr" təklifi sferası üçün tənzimləyici tədbirləri təmin etməkdir
- mübadilə qiyməti tələb və təklif qanununun eyni səviyyəsində görə müəyyənləşir ki, bu qiymətdə hər bir ölkənin ixracı onun idxalını ödəyir
- ölkələr arasında mənfəətli xarici ticarətin təmin edilməsi üçün ölkələrdə daxili istehsal dəyərləri bir-birindən fərqli olmalıdır
- dünya bazarında əmtəə təklifi tələbin ardınca meydana gəlir

614 Pul amili əlavə olunmaqla natamam məşğulluq şəraitində tarazlıq nəzəriyyəsidir. Bu:

- qismən tarazlıq şəraitidir

- dəyərsiz qiymət nəzəriyyəsidir
- neoklassik sintez nəzəriyyəsidir
- ümumi tarazlıq şəraitidir
- səmərəlilik meyarıdır

615 Təklif nəzəriyyəsinin tərəfdarlarının xüsusi əhəmiyyət verdiyi iqtisadi fikir:

- investisiya həcmi sabitləşdirmək və milli gəlirin mənfəətin xeyrinə yenidən bölgüsünü təmin etmək
- investisiya həcmi sabitləşdirmək
- fiskal və pul-kredit siyasəti tədbirlərilə xüsusi dəyişməsi tarazlaşdırmaq
- amortizasiyanı sürətləndirmək siyasəti ilə istehsalı stimullaşdırmaq
- milli gəlirin mənfəətin xeyrinə yenidən bölgüsünü təmin etmək

616 Uyğunluq pozulmuşdur:

- ölkələrin rəqabət üstünlükləri- M.Porter
- müqayisəli üstünlük- D.Rikardo
- mütləq üstünlük –A.Smit
- istehsal amilləri nisbəti- Hekşer və Olin
- ölkələrin rəqabət üstünlükləri – S.Linder

617 Aşağıda adları qeyd olunan konsepsiyalardan C.Helbreytin maraq dairəsinə aiddir:

- Duapoliya nəzəriyyəsi
- Neoklassik sintez nəzəriyyəsi
- Müvazinətli qüvvələr nəzəriyyəsi
- Optimal müvazinət nəzəriyyəsi
- Xalis inhisar nəzəriyyəsi

618 Bu nəzəriyyənin tərəfdarları bazar iqtisadiyyatı təşkilinin ən sınırlı üsulu və təbii qərarlaşmış iqtisadi fəaliyyət sistemi kimi qələmə verirlər:

- neoliberalist nəzəriyyə
- merkantilist nəzəriyyə
- təklif iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi
- neoklassik nəzəriyyə
- monetarist nəzəriyyə

619 Dövrü olanı seçin:

- R.Vernan- ölkələrin rəqabət üstünlükləri
- R.Vernan- məhsulun həyat dövrü
- E. Hekşer, Olin- İstehsal amilləri nəzəriyyəsi
- M.Porter- istehsal amilləri nisbəti
- P.Samuelsən- kəşif tələb nəzəriyyəsi

620 İqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsinin əsasını nə təşkil edir: 1) son faydalılıq, 2) tələb-təklif, 3) qarışıq iqtisadiyyat, 4) son məhsuldarlıq, 5) mübadilə iqtisadiyyatı

- 1, 3, 5
- 1, 2, 3

- 2, 3, 4
 1, 2, 4
 3, 4, 5

621 İqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsinin qərbi Avropa nümayəndələrini seçin:

- Xekşer-Olin
 Smit-Rikardo
 Samuelson-Xiks
 Marks-Engels
 Cevons-Marşall

622 Neoklassik sintez nəzəriyyəsi hansı nəzəriyələrin sintezidir?

- neoklassik və neoliberalizm
 keyns və neoklassik iqtisadi artım
 neoliberalizm və neokeynsçilik
 monetarizm və keynsçi səmərəli tələb
 neoliberalizm və monetarizm

623 Təklif nəzəriyyəsinin nümayəndələrinin qəbul etmədiyi fikir:

- büdcə kəsiri
 vergilərin azaldılması
 təklifin stimullaşdırılması
 büdcənin sağlamlaşdırılması
 sosial proqramların dondurulması

624 Təklif nəzəriyyəsinin nümayəndələrinin iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi sistemində münasibəti ondan ibarətdir ki, bu tənzimləmə: 1) uzunmüddətli xarakterə malik olmalı, 2) uzunmüddətli xarakterə malik olmamalı, 3) məcmu tələbin antitsiklik idarə olunmasına şərait yaratmamalı, 4) istehsal amillərinin təklifinin stimullaşdırılmasına yönəldilməli

- 2, 3, 4
 1, 2, 3
 3,4
 1, 3, 4
 1, 2

625 Təklif nəzəriyyəsində son dərəcə mühüm yer tutur:

- Fillips əyrisi
 spesifik istehsal amilləri nəzəriyyəsi
 əmtəənin həyat dövrü nəzəriyyəsi
 mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi
 Laffer səmərəsi

626 Təklif nəzəriyyəsinin ən mühüm xidməti nədir:

- iqtisadiyyata dövlət müdaxiləsinin zəruriliyini əsaslandırılmışdır
 iqtisadi artım probleminin əsaslı surətdə öyrənilməsidir

- monetarizmlə eyni olan neoklassik sintez makroiqtisadi nəzəriyyədir
- nominal əmək haqqının dəyişməsinin qiymətin səviyyəsindəki dəyişiklikdən qeri qalmasıdır
- mənfəətin yüksəldilməsini mümkün edir ki, bu da öz növbəsində məşğulluğu stimullaşdırır

627 Neoklassik sintez nəzəriyyəsi hansı nəzəriyyələrin sintezidir?

- neoklassik və neoliberalizm
- neokeynsçilik və neoklassik
- neoliberalizm və neokeynsçilik
- monetarizm və neokeynsçilik
- neoliberalizm və monetarizm

628 A.Laffer Təklif iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi hansı problemin həllini nəzərdə tutmurdu?

- inflyasiyanın tənzimlənməsi
- vergilərin azaldılması
- təklifin stimullaşdırılması
- büdcənin sağlamlaşdırılması
- sosial proqramların dondurulması

629 Kapitalizmin transformasiya nəzəriyyəsinə aid deyil:

- mübadilə iqtisadiyyatı
- xalq kapitalizmi
- kollektiv kapitalizm
- qarışıq iqtisadiyyat
- rifah dövləti

630 C.Tyunenə görə:

- iqtisadi davranışın əsası insan tərəfindən nemətin psixoloji qiymətləndirilməsi və bu nemətlər arasında seçim etməkdir
- qiymətlə kəmiyyət arasında təcrübə ilə təsdiq edilən və nəzəri cəhətdən əsaslandırılması tələb olunmayan əks nisbət açıq görünür
- mövcud torpaq sahələrini becərən fəhlələr yeni torpaq sahəsi almaq üçün özünün bu günkü torpağını atıb gedə bilər
- müxtəlif əmtəələr üçün tələbin elastikliyi müxtəlifdir
- tələb funksiyası mənfəyə meyllidir, belə ki, əmtəənin əlavə vahidinin alışından əldə olunan əlavə faydalılığın adətən aşağı düşdüyü kimi şərh edilir

631 Qeyri-təkmil bazar informasiyası şəraitində istehsal kapital qoyuluşlarında gözlənilən və real nəticələrdən asılı olaraq optimizmə və ya pessimizmə uyğun iqtisadi fəaliyyəti əks etdirən nəzəriyyə hansıdır?

- Tarazlıq
- Keynsçi
- İfrat yığılma
- Monetar
- Psixoloji

632 Qiymətlərin yüksəlməsi haqqında informasiyanın düzgün qiymətləndirilməsi nəticəsində iqtisadi aktivliyin əsassız olaraq sürətləndirilməsini əks etdirən nəzəriyyə hansıdır?

- Tarazlıq
- Psixoloji
- Keynsçi
- Monetar
- Marksist

633 Bu nəzəriyyəyə görə, ölkənin ixracının strukturu müəyyən dərəcədə idxalatçı ölkədə mövcud olan tələbdən asılıdır, əmtənin çox az bir hissəsi ixrac üçün istehsal edilir və onların əksəriyyəti ölkə daxilində satılır:

- müqayisəli üstünlüklər nəzəriyyəsi
- spesifik istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- əmtənin həyat dövrü nəzəriyyəsi
- mütləq üstünlüklər nəzəriyyəsi
- kəşifən tələb nəzəriyyəsi

634 Kəşifən tələb nəzəriyyəsinin əsası kim tərəfindən qoyulmuşdur:

- Raymond Vernon
- Staffan Linder
- Pol Samuelson
- Con Stüart Mill
- David Rikardo

635 Xarici ticarət problemi ilk dəfə hansı nəzəriyyə tərəfindən öyənilmişdir:

- neoliberalist nəzəriyyə
- merkantilist nəzəriyyə
- klassik nəzəriyyə
- neoklassik nəzəriyyə
- monetarist nəzəriyyə

636 Xalis ticarət – sənaye inhisarlarını və azad rəqabəti təhlil edən iqtisadçı:

- Raymond Vernon
- Staffan Linder
- Pol Samuelson
- Con Stüart Mill
- Alfred Marşall

637 Səmərəli gözləmə nəzəriyyəsi hansı iqtisadi siyasəti nəzərdə tutur?

- Bunların hamısı
- makro və mikro iqtisadi əlaqələndirməni
- iqtisadi siyasətin nəticəsinin dəyişməsinə
- gözləmənin mümkün təsirini
- dövlətin iqtisadiyyata məhdud müdaxiləsini

638 Frayburq məktəbinin nümayəndələri necə adlanırdı:

- marjinalistlər

- ortodoksallar
- postkeynsçilər
- ordoliberalallar
- monetaristlər

639 Aşağıdakı fikirlərdən hansı F.Xayekə məxsusdur:

- faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin müəyyən edilməsi
- tədavülə lazım olan pulun miqdarının həmin anda konkret statistik materiallar əsasında hesablanması ideyası
- iqtisadiyyat o qədər mürəkkəbdir ki, insan ağılı obyektiv iqtisadi qanunları dərk etmək iqtidarında deyil
- sosial bazar təsərrüfatı modelinin yaradılması
- iqtisadiyyatın liberallaşdırılması

640 Neoliberalaların nəzəriyyəsi hansı ideyaların sintezidir:

- klassik məktəbin, ənənəvi liberalizmin və institusionalizmin
- neoklassiklərin və institusionalizmin
- ənənəvi liberalizm və drizmin
- yeni tarixi məktəbin, neoklassiklərin və ənənəvi liberalizmin
- köhnə tarixi məktəbin, neoklassiklərin və ordodoksal keynsçiliyin

641 Monetarist konsepsiyanın qlobal strategiyası nədir?

- bazar təsərrüfatını kapitalizm və sosializm arasında cəmiyyətin inkişafının üçüncü yolu adlandırılması
- təsərrüfat quruluşunu formalaşdırmaq və təkrar istehsal prosesinə təsir etmək
- tələbin tənzimlənməsinin təsərrüfat həyatının təbliği
- mərkəzdən idarə edilən iqtisadiyyatın uzunmüddət yaşaya bilməyəcəyi
- qiymət, tələb və təklifin proqnozlaşdırılması

642 P.Salou göstərmişdir ki, iqtisadi artımın həlledici amili

- istehsal vasitələridir
- kapitaldır
- texniki tərəqqidir
- torpaqdır
- iş qüvvəsidir

643 Aşağıdakı fikirlərdən hansı F.Xayekə məxsusdur:

- faydalılıq həddi nəzəriyyəsinin müəyyən edilməsi
- tədavülə lazım olan pulun miqdarının həmin anda konkret statistik materiallar əsasında hesablanması ideyası
- bazarın tənzimi konsepsiyası- iqtisadiyyatın hər dövlət tənziminin əleyhinədir
- sosial bazar təsərrüfatı modelinin yaradılması
- iqtisadiyyatın liberallaşdırılması

644 Çıkaço məktəbinin nümayəndələri necə adlanırdı:

- marjinalistlər
- ortodoksallar
- postkeynsçilər
- ordoliberalallar

monetaristlər

645 Fransa neoliberalistlərinin fərqli xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki,

- inhisar və rəqabətin tənzimlənməməsi
- qiymət azadlığı və sabit pul tədavülü
- inhisarsız rəqabət
- xüsusi mülkiyyətin sarsılmazlığı
- Keyns nəzəriyyəsi qəbul etməmələri

646 Harrod-Domar göstərmişlərdir ki, iqtisadi artımın həlledici amili:

- investisiya və iş qüvvəsi
- investisiya və gəlirin artım sürəti
- iş qüvvəsi və istehsal vasitələri
- gəlirin artım sürəti və texniki tərəqqi
- texniki tərəqqi və istehsal vasitələri

647 Monetarist konsepsiyanın qlobal strategiyası nədir?

- bazar təsərrüfatını kapitalizm və sosializm arasında cəmiyyətin inkişafının üçüncü yolu adlandırılması
- təsərrüfat quruluşunu formalaşdırmaq və təkrar istehsal prosesinə təsir etmək
- uzunmüddətli pul tənzimlənməsini mütləqləşdirmələri
- mərkəzdən idarə edilən iqtisadiyyatın uzunmüddət yaşaya bilməyəcəyi
- qiymət, tələb və təklifin proqnozlaşdırılması

648 Monetarizm konsepsiyası nəyə əsaslanır:

- neoklassik sintez nəzəriyyəsinə və pul tədavülü sferası bölgüsünə
- neoklassik sintez nəzəriyyəsinə və real iqtisadiyyata
- neoklassik sintez nəzəriyyəsinə və dirjinizmə
- real iqtisadiyyata və pul tədavülü sferası bölgüsünə
- mərginalist nəzəriyyəyə və dirjinizmə

649 Neoliberalizm aşağıdakı məktəblərin hansına əks olan cərəyandır:

- klassik məktəb, ənənəvi liberalizm və institusionalizm
- neoklassiklərin və institusionalizmin
- marksizm, keynsçilik
- yeni tarixi məktəb, neoklassiklər və ənənəvi liberalizm
- köhnə tarixi məktəb, neoklassiklər və ordodoksal keynsçilik

650 Neoliberalizmi Fransada təmsil edən nəzəriyyə hansıdır:

- mərginalist nəzəriyyə
- neoklassik sintez
- klassik nəzəriyyə
- dirjinizm
- keynsçi nəzəriyyə

651 Sosial bazar təsərrüfatı modelinin əsas prinsiplərindən biri yanlışdır:

- sahibkarlığın iqtisadi müstəqilliyi və cavabdehliyi
- qiymət azadlığı və sabit pul tədavülü
- inhisarsız rəqabət
- xüsusi mülkiyyətin sarsılmazlığı
- inhisar və rəqabətin tənzimlənməməsi

652 S.Sismondi siyasi iqtisada necə baxırdı:

- bunların heç biri
- cəmiyyətin istehsal münasibətlərini öyrənən elm kimi
- dövlətdən asılı olan xalqın maddi rifahı kimi
- məhsuldar qüvvələri öyrənən elm kimi
- resursların nadirliyini öyrənən elm kimi

653 J.B.Seyin qanunu öz əhəmiyyətini hansı alimin nəzəriyyəsiindən sonra itirdi:

- M.Fridmen
- K.Menger
- A.Marşall
- C.Klark
- C.Keyns

654 J.B.Seyə aid olanı seçin:

- kapital, torpaq, əmək
- əmək və kapital
- kapital, torpaq, sahibkarlıq qabiliyyəti
- əmək və torpaq
- əmək və sahibkarlıq qabiliyyəti

655 Hansılar klassik iqtisadi məktəbin davamçıları olmamışdır?

- K.Marks, F.Engels
- S.Sismondi, C.S.Mill
- R.Maltus, C.Mill
- F.Bastiya, J.B.Sey
- C.R.Mak-Kullax, F.Bastia

656 Aşağıdakı fikirlərdən hansı C.Milə aiddir:

- bunların hamısı
- O, torpaq mülkiyyətçilərinin deyil, kapital sahiblərinin mənafeələrini müdafiə etmişdir
- istehsal prosesində iştirak edən məşinlərin, xammalın, yanacaqın dəyərini yığılmış əmək-kapital kimi götürmüş və onlar işləyərək dəyər yaratdığını söyləmişdir
- əmtəənin dəyəri kapitalistin kapital məsrəfləri, əmək haqqına onun sərf etdiyi xərcləri və mənfəəti ilə müəyyən olunur
- O, xüsusi torpaq mülkiyyətinə qarşı çıxmış və onun milliləşdirilməsini tələb etmişdir

657 C.R.Mak-Kullox göstərmişdir ki:

- cəmiyyət iqtisadi xalqların milli xüsusiyyətlərindən asılı olmayaraq ümumi xarakterə malik olan iqtisadi qanunlarla tənzimlənir

- əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur
- mənfəət kapitalistin öz kapitalını istehlaka sərf etməkdən “imtina” etdiyinə görə onun mükafatıdır
- əmək haqqı fəhlənin öz istirahət və rahatlığından “imtina” edib işlədiyinə görə onun mükafatıdır
- sahibkar gəliri, idarə etdiyinə görə kapitalistin əmək haqqıdır

658 Prudon iddia edirdi ki;

- kimə və hansı miqdarda məxsus olduğunu təsbit edən əmlak münasibətləridir
- əmək bölgüsünün, dəyərin mənfətlərini aradan qaldırmaqla, kapitalist əmtəə təsərrüfatını yaxşılaşdırmaq olar
- təyinatından asılı olaraq əşyanın faktiki tətbiq edilməsidir
- istehsal, bölgü, mübadilə və istehlak prosesində istehsal vasitələrinin və onların köməyi ilə hazırlanan maddi nemətlərin mənimsənilməsidir
- mülkiyyət resursun özü deyil, resursdan istifadəyə verilən hüquq dəsti və ya pay mülkiyyətidir

659 Aşağıdakı fikirlərdən S.Sismondinyə aid olanı seçin:

- inflyasiya iqtisadiyyatın qeyri-sabitliyinin mühüm aspektidir
- inflyasiya pulun alıcılıq qabiliyyətinin uzun müddət aşağı düşməsi prosesidir
- inflyasiya məcmu tələb və məcmu təklif arasında uyğunsuzluqdur
- inflyasiya qiymətin ümumi səviyyəsinin artmasıdır
- inflyasiya tədavül kanallarının əlavə kağız pullarla həddindən artıq doldurulmasının nəticəsidir

660 C.S.Mill göstərmişdir ki:-

- əmtəədə maddiləşmiş əməyin miqdarı, onun istehsal xərcləri ilə şərtlənir
- kapitalın köməyi ilə əməklə istehsal olunan əmtəənin dəyərinə kapitalın dəyəri daxil edilməməlidir
- kapitalın mənfəəti imtinaya görə mükafatıdır
- əmək sərvətin yeganə mənbəyidir
- dəyər əməklə deyil, faydalılıqla müəyyən olunur

661 C.S.Mill klassik yönümlü digər iqtisadçılardan fərqləndirən mühüm cəhət hansıdır?

- bunların hamısı
- fəhlə sinfinə müəyyən rəqabət ifadə etmiş
- pula sitayişini pisləmiş
- kapitalizmə tənqidi yanaşmış
- takamül yolu ilə sosializmə keçilməsi tərəfdarı olmuş

662 İstehsal miqyasında qənaət haqqında anlayış kimə məxsusdur?

- C.R.Mak-Kullox
- C.S.Mill
- C.Mill
- K.Marks
- A.Smit

663 Aşağıdakı fikirlərdən hansı C.Millə aid deyil:

- dəyər ünsürlərinin və onların gəlirlərinin psixoloji izahını vermişdir
- O, torpaq mülkiyyətçilərinin deyil, kapital sahiblərinin mənafeələrini müdafiə etmişdir

- istehsal prosesində iştirak edən məşinlərin, xammalın, yanacaqın dəyərini yığılmış əmək-kapital kimi götürmüş və onlar işləyərək dəyər yaratdığını söyləmişdir
- əmtəənin dəyəri kapitalistin kapital məsrəfləri, əmək haqqına onun sərf etdiyi xərcləri və mənfəəti ilə müəyyən olunur
- O, xüsusi torpaq mülkiyyətinə qarşı çıxmış və onun milliləşdirilməsini tələb etmişdir

664 C.R.Mak-Kullox göstərmişdir ki:

- sahibkar gəliri, idarə etdiyinə görə kapitalistin əmək haqqıdır
- kapitalist münasibətləri sadə əmtəə təsərrüfatı münasibətləri ilə eynidir
- əmək haqqı və mənfəət bir-biri ilə əks proporsional asılılıqda olur
- mənfəət kapitalistin öz kapitalını istehlaka sərf etməkdən “imtina” etdiyinə görə onun mükafatıdır
- əmək haqqı fəhlənin öz istirahət və rahatlığından “imtina” edib işlədiyinə görə onun mükafatıdır

665 C.S.Milə görə:

- əmtəədə maddiləşmiş əməyin miqdarı, onun istehsal xərcləri ilə şərtlənir
- kapitalın köməyi ilə əməklə istehsal olunan əmtəənin dəyərində kapitalın dəyəri daxil edilməməlidir
- qeyri-məhsuldar əmək xalis əlavə dəyər yaratmır və əməyin qeyri-məhsuldar istifadəsi ilə əldə olunan mənfəət sadəcə olaraq gəlirin yenidən bölgüsüdür
- əmək sərvətin yeganə mənbəyidir
- dəyər əməklə deyil, faydalılıqla müəyyən olunur

666 Hansılar klassik iqtisadi məktəbin davamçıları olmuşdur?

- K.Marks, F.Engels
- S.Sismondi, U.Petti
- R.Maltus, A.Smit
- F.Bastiya, J.B.Sey
- C.R.Mak-Kullax, C.Buagilber

667 J.B.Sey istehsal amillərini necə təsnifləşdirirdi?

- kapital, torpaq, əmək
- əmək və kapital
- kapital, torpaq, sahibkarlıq qabiliyyəti
- əmək və torpaq
- əmək və sahibkarlıq qabiliyyəti

668 Sərt qiymət əsasında ümumi tarazlığın saxlanılması-bu hansı qanundur:

- izafi dəyər qanunu
- əmək məhsulunun əmək haqqından üstün artması qanunu
- tələbatın daim artması qanunu
- pul tədavi qanunu
- Sey qanunu

669 S.Sismondi inflyasiyaya necə tərif verirdi:

- iqtisadiyyatın qeyri-sabitliyinin mühüm aspektidir
- pulun alıcılıq qabiliyyətinin uzun müddət aşağı düşməsi prosesidir
- məcmu tələb və məcmu təklif arasında uyğunsuzluqdur

- qiymətin ümumi səviyyəsinin artması kimi
- tədavül kanallarının əlavə kağız pullarla həddindən artıq doldurulmasının nəticəsidir

670 S.Sismondi siyasi iqtisada necə baxırdı:

- bunların heç biri
- cəmiyyətin istehsal münasibətlərini öyrənən elm kimi
- sərvət və onun artırılması üsulları haqqında elm kimi
- məhsuldar qüvvələri öyrənən elm kimi
- resursların nadirliyini öyrənən elm kimi

671 T.R.Maltusa görə: doğum və ölüm normalarına təsir edən amil hansıdır:

- bunların hamısı
- qüsurlu yaşayış
- zəif sağlamlıq
- "mənəvi cilovlanma"
- yoxsulluq

672 D.Rikardo bölgü nəzəriyyəsini nəyin əsasında müəyyən edirdi?

- müqayisəli xərclər nəzəriyyəsinin
- əmək dəyər nəzəriyyəsinin
- xərclər nəzəriyyəsinin
- faydalılıq nəzəriyyəsinin
- əmək məsrəfinin

673 D.Rikardonun vergi konsepsiyasına görə nəyə vergi qoymaq mümkün deyildir:

- sənayeçilərə
- rentaya
- real əmək haqqına
- kapital qoyuluşuna
- istehlakçılara

674 Aşağıdakı nəzəriyələrdən D.Rikardoya aid olanı seçin:

- bunların hamısı
- pulun miqdar nəzəriyyəsi
- torpaq rentası ilə bağlı fikirlər
- əmək haqqı nəzəriyyəsi
- vergi və vergi qoyma məsələləri

675 D.Rikardoya görə, rentanın kəmiyyəti nədən asılıdır?

- torpaqlara çəkilən əmək məsrəflərindən
- kənd təsərrüfatına çəkilən əmək məsrəflərindən
- kənd təsərrüfatı istehsalına cəlb olunmuş torpaqlardakı məhsuldarlıq fərqi
- torpağın məhsuldarlığının azalması qanunundan
- orta mənfəət normasından

676 D.Rikardo dəyəri nəyin əsasında müəyyən edirdi?

- müqayisəli xərclər nəzəriyyəsinin
- qıtlıq dərəcəsinin
- xərclər nəzəriyyəsinin
- faydalılıq nəzəriyyəsinin
- əmək məsrəfinin

677 D.Rikardonun hansı fikirləri iqtisad elminin qızıl fonduna daxil olmuşdur:

- əmək-dəyər nəzəriyyəsi
- pulun miqdar nəzəriyyəsi
- torpaq rentası ilə bağlı fikirlər
- əmək haqqı nəzəriyyəsi
- vergi və vergi qoyma məsələləri

678 U.Petti süni qiyməti nə ilə ölçürdü:

- əmtəənin bazar qiyməti ilə
- əmək məsrəfləri ilə
- istehsal xərcləri ilə
- faydalılıq həddi ilə
- nadirlik prinsipi ilə

679 Fiziokratların xalis məhsulu həm təbiətin bəxş etdiyi nemət, həm də muzzdlu fəhlənin izafi əməyi tərəfindən yaradılan məhsul kimi izah etməsinin səbəbi nə idi:

- bunların hamısı
- izafi dəyəri rentla ilə eyniləşdirmələri
- maddi nemətlərin artmasını təbiətin özü ilə əlaqələndirmələri
- dəyərin mahiyyətini başa düşməmələri
- kənd təsərrüfatını xalis məhsul gətirən yeganə sahə hesab etmələri

680 Kim pul təklifinin artırılmasının ölkənin rifah səviyyəsinə səbəb olacağına inanırdı:

- P.Buagilber
- U.Petti
- A.Smit
- F.Kene
- D.Rikardo

681 Kim sənayenin tənəzzülünün əsas səbəbini kəndlilərin yoxsulluğunda görürdü?

- A.Smit
- U.Petti
- K.Marks
- P.Buagilber
- F.Kene

682 Klassik məktəb üçün xarakterikdir:

- iqtisadiyyata dövlətin minimal qarışması
- xalis məhsul haqqında təlimin yaranması
- təkrar istehsalın sxeminin verilməsi
- monetarizm nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
- kapitalist istehsalının daxili qanunauyğunluqlarının aydınlaşdırılması

683 İlk dəfə hansı iqtisadi məktəb kapitalın təhlilini vermişdir?

- marksizm
- merkantilizm
- keynsçilik
- fiziokratlar
- monetarizm

684 Xalqın sərvətinin, onun artımının əmək bölgüsünün inkişafından asılılığını əsaslandıran iqtisadçı kimdir?

- A.Smit
- U.Petti
- K.Marks
- F.Akvinski
- F.Kene

685 İlk dəfə hansı iqtisadi məktəb kənd təsərrüfatında təkrar istehsal və gəlirin bölgüsünü tətbiq etmişdir?

- marksizm
- merkantilizm
- keynsçilik
- fiziokratlar
- monetarizm

686 Kim izafi dəyəri rentla ilə eyniləşdirirdi?

- F.Engels
- K.Marks
- A.Smit
- F.Kene
- D.Rikardo

687 Klassik məktəb üçün xarakterikdir:

- iqtisadiyyata dövlətin müdaxiləsinin zəruriliyi
- xalis məhsul haqqında təlimin yaranması
- təkrar istehsalın sxeminin verilməsi
- monetarizm nəzəriyyəsinin irəli sürülməsi
- kapitalist istehsalının daxili qanunauyğunluqlarının aydınlaşdırılması

688 U.Petti təbii qiyməti nə ilə ölçürdü:

- əməyin miqdarı ilə
- əmək məsrəfləri ilə
- istehsal xərcləri ilə

- faydalılıq həddi ilə
- nadirlik prinsipi ilə

689 Fiziokratlar bazar qiymətini nə ilə müəyyən edirdilər:

- bunların hamısı
- istehsal olunmuş məhsulun nadirliyi ilə
- istehsal olunmuş məhsulun bolluğu ilə
- rəqabət ilə
- tələb və təklifin nisbəti ilə

690 Fiziokratlar merkantilistlərin hansı anlayış haqqında fikirlərini təkrar etmişlər:

- tədavül
- kapital
- əmək haqqı
- pul
- sərvət

691 N.Tusi İctimaiyyət i necə izah edirdi?

- heç biri
- ictimai əməklə birləşən və istehsalı ən kamil təşkil edən insanlar münasibəti sistemidir
- insanların tələbatını öyrənən elmdir
- insanların davranışını öyrənən elmdir
- istehsal münasibətlərini öyrənən elmdir

692 Cəmiyyətin iqtisadi quruluşu, iqtisadi münasibətləri haqqında mükəmməl nəzəriyyə yaradan ilk Şərqi mütəfəkkiri kim olmuşdur?

- İbn Xəldun
- N.Gəncəvi
- N.Tusi
- Əl Fərabi
- İbn Sina

693 Azərbaycanda ilkin iqtisadi fikir və təsəvvürlər nədə öz əksini tapmışdır:

- "Siyasətnamə"də
- "Əxlaqi-Nasir"də
- "Avesta"da
- "Kitabi-Dədə Qorqud"da
- "Müqəddimə"də

694 Müqəddimə əsərinin müəllifi kimdir?

- Həsənoğlu
- Fəzlullah Rəşid-əd-Din
- Nəimi
- Nizami-al-Mülk
- İbn Xəldun

695 Aşağıdakı iqtisadçı alimlərdən hansı Azərbaycan iqtisadi fikir tarixini tədqiq etmişdir:

- Bunların hamısı
- T.Vəliyev, A.Həsənov
- A.Bakıxanov, H.Zərdabi
- M.Axundov, N.Vəzirov
- Z.Səmədzadə, Z.Bünyadov

696 Mətlül-Etiqad əsərinin müəllifi kimdir?

- N.Gəncəvi
- M.Füzuli
- Nəsimi
- Nizami-al-Mülk
- İbn Xəldun

697 Azərbaycanın kapitalizm formasıyasına keçməməsi fikrinin qeyri elmi olmasını tarixi faktlarla əsaslandırın alim:

- Ə Sumbatzadə
- T.Vəliyev, A.Həsənov
- A.Bakıxanov, H.Zərdabi
- M.Axundov, N.Vəzirov
- Z.Səmədzadə, Z.Bünyadov

698 Azərbaycanın tarixi, sosial- iqtisadi, siyasi və mənəvi həyatını öyrənən mənbə:

- "Siyasətnamə"
- "Əxlaqi-Nasir"
- "Avesta"
- "Kitabi-Dədə Qorqud"
- "Müqəddimə"

699 Cəmiyyətin iqtisadi quruluşu, iqtisadi münasibətləri haqqında mükəmməl nəzəriyyə yaradan ilk Azərbaycan mütəfəkkiri kim olmuşdur?

- İbn Xəldun
- Ş.İ.Xətai
- N.Tusi
- Əl Fərabı
- İbn Sina

700 İqtisad elminin predmetini xarakterizə edən təriflərdən N.Tusiyə aid olanını seçin:

- heç biri
- istehsal münasibətlərini öyrənən elmdir
- insanların davranışını öyrənən elmdir
- insanların tələbatını öyrənən elmdir
- ictimai əməklə birləşən və istehsalı ən kamil təşkil edən insanlar münasibəti sistemidir